

INFORME ANUAL 2024

Andorran Banking
Excellence and trust

Andorran Banking

C/ Ciutat de Consuegra, 16 - Edifici l'Illa, esc. A, 2n

AD500 Andorra la Vella - Principat d'Andorra

Tel. +376 807110 - Fax +376 867110

andorranbanking@andorranbanking.ad

www.andorranbanking.ad

Publicat per Andorran Banking

© Andorran Banking

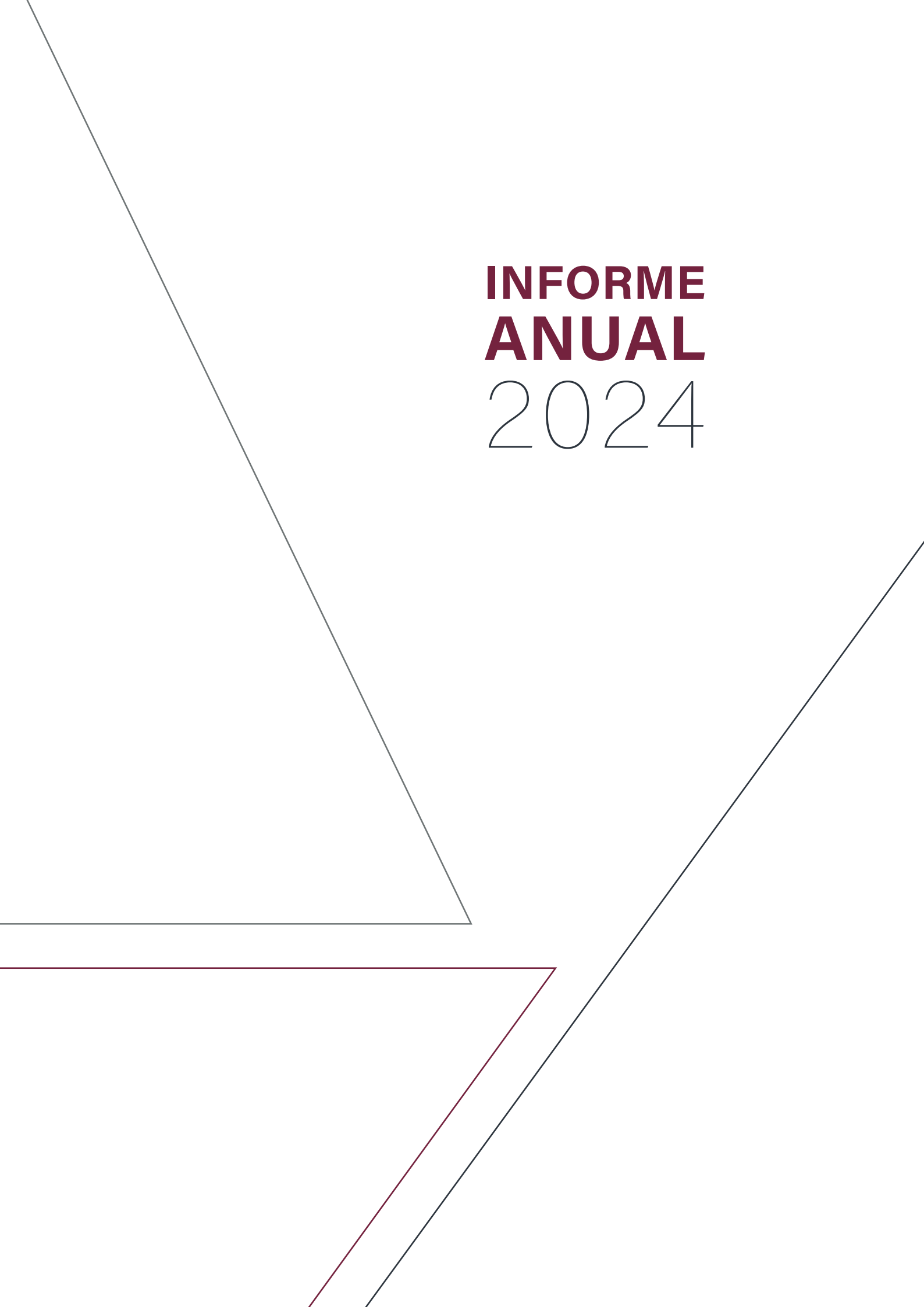
Dipòsit legal: AND.199-2025

ISBN: 978-99920-3-497-2

L'Informe Anual és una publicació anyal elaborada per Andorran Banking disponible en format digital a la pàgina web **www.andorranbanking.ad**.

Es permet la utilització de la informació continguda en aquest informe sempre que sigui per a finalitats no lucratives esmentant com a font d'informació **Publicació d'Andorran Banking "Informe Anual"**.

No s'autoritza la transformació total o parcial de cap contingut.

The background features several thin, dark gray lines forming geometric shapes. A long line descends from the top left towards the center. Another line starts from the bottom left and extends diagonally upwards towards the right. A third line starts from the bottom left, extends horizontally to the right, and then diagonally upwards. These lines create a sense of depth and structure.

INFORME ANUAL 2024

Zoom al 2024

6

1.

Missatge del President
d'Andorran Banking

8

Índex

2.

Andorran Banking	10
▪ Òrgans de Govern	11
▪ El nostre compromís	12
▪ Un any ple d'activitats!	14

3.

Andorra i la seva economia	15
▪ Coneix Andorra	16
▪ Diversificació del teixit empresarial	16
▪ Dades econòmiques	17
▪ Ràting País	19
▪ Marc fiscal	19
▪ Procés de transformació del Principat d'Andorra	20

4.

El sector financer	21
▪ Sector financer	22
▪ Sector bancari	23
▪ Presència internacional de la banca andorrana	24
▪ Pagaments i digitalització	25
▪ Principals indicadors	26
▪ Contribució al progrés econòmic	29
▪ Responsabilitat Social Corporativa	29
▪ Informe anual	30

5.

Regulació financera	44
▪ Monogràfics de temes rellevants	45
▪ Legislació: Marc normatiu andorrà	54
▪ Cronologia d'esdeveniments rellevants en relació amb el procés de transformació d'Andorra	62

Annex	75
▪ Aportació del sector financer a l'economia andorrana	77

Nota: la normativa recollida en aquesta publicació ha estat actualitzada fins al 30 d'abril de 2025.

Zoom al 2024

XIFRES CLAU DELS GRUPS BANCARIS ANDORRANS

3
grups bancaris

32
oficines bancàries
a tot el Principat d'Andorra

65
caixers automàtics

13%
TOTAL ACTIUS
21.000 milions d'euros

17%
DIPÒSITS DE CLIENTS
16.000 milions d'euros

15%
L'ús de l'**efectiu** s'ha
reduït al 15% del total
d'operacions

4% BENEFICIS
destinats a aportacions a
entitats socials sense ànim
de lucre, culturals, esportives,
entre altres

Finançar i estimular l'economia
i els seus sectors estratègics:
LA INVERSIÓ CREDITÍCIA
representa el
170% del PIB

**IMPULSORS DE
LA TRANSFORMACIÓ
DIGITAL**
6%
dels seus beneficis

**LA RÀTIO D'INVERSIÓ
CREDITÍCIA BRUTA**
sobre els dipòsits dels clients
es manté al voltant del
50%

**EL VALOR AFEGIT
DEL SECTOR FINANCER
REPRESENTA EL**
13%
El valor afegit per persona
representa 3 vegades
el valor afegit general

3
societats
gestores d'OIC

4
companyies
d'assegurances

Establerts a
4
continents

✓ **SOLVENT**
16,79% CET 1

✓ **RENDIBLE**
11,11% ROE

✓ **BAIXA MOROSITAT**
1,80% NPL

7%
BENEFICIS
175 milions d'euros

23%
RECURSOS GESTIONATS
91.000 milions d'euros

LA CONTRIBUCIÓN DEL SECTOR BANCARIO A L'ECONOMIA ANDORRANA

INJECCIÓ A L'ECONOMIA

473
milions d'euros
a empreses

85
milions d'euros
a particulars

487
milions d'euros
per a hipoteques

CREACIÓ DE LLOCS DE TREBALL

1.202
PERSONES
TREBALLADORES
A ANDORRA
Representen el **70%**
dels empleats del
sector financer

IMPOSTOS PAGATS

26
milions d'euros

CONTRIBUÏDOR NET DE LA POSICIÓ EXTERNA DEL PAÍS

Superàvit a la balança
de pagaments del
14,1% del PIB, amb
una contribució del
sector del **24%** d'aquest
superàvit

La personalització dels serveis i la proximitat amb el client han estat factors clau en l'augment del 23% del volum de recursos sota gestió.

El 2024 ha estat un any positiu en termes generals per a Andorra. L'economia del Principat va créixer un 3,4 % el 2024, després de l'increment del 2,6 % del 2023. Aquest creixement es va deure en gran part a la recuperació de l'activitat turística després de la pandèmia, la qual cosa va permetre a Andorra tornar a atreure visitants internacionals a les seves estacions d'esquí, el seu entorn natural i la seva oferta d'oci i gastronòmica. A més, el sector de la construcció va experimentar un auge significatiu, impulsat per projectes d'infraestructures i desenvolupament urbà que van generar ocupació i van dinamitzar l'economia.

Els serveis financers van ser també un dels principals motors del creixement del PIB el 2024, i en aquest informe es recullen les dades principals. L'FMI, en la seva última anàlisi sobre Andorra, va destacar el rol rellevant del sistema financer andorrà, el qual representa el quart sector més important de l'economia del país. En aquest document, l'organisme internacional valorava la diversificació del model de negoci, l'equilibri entre l'oferta de serveis de banca comercial i banca privada, i destacava la resistència del sector davant escenaris adversos.

El sector bancari andorrà va tancar l'any passat amb un benefici agregat de 175 milions d'euros, un 7 % més respecte de l'any anterior. Aquest creixement es va veure impulsat fonamentalment per l'augment dels ingressos derivats dels tipus d'interès i per una sòlida capacitat d'adaptació del model de negoci a les noves condicions del mercat i les necessitats d'una base de clients cada dia més exigent.

No hi ha dubte que cada cop són més els clients que demanden al seu banc un seguit de qüestions a les quals, des de la banca, hem de donar resposta. Joves i no tan joves valoren cada cop més que la seva entitat els doni l'opció d'accedir de manera digital a serveis bancaris i, d'aquesta manera, gestionar els seus comptes i inversions *online*. Les entitats bancàries del país han fet, i estan fent, un gran esforç per posar-se al nivell de la banca d'altres països d'Europa en matèria de digitalització, reforçant nous canals i plataformes que permeten operar en línia, i destinant temps i recursos a millorar de manera constant la ciberseguretat. Això no vol dir que hi hagi d'haver un trasllat total del físic al virtual, perquè, en banca, el tracte personal i la proximitat són fonamentals, i especialment en un país com el nostre, en què les relacions personals aporten tant de valor.

Aquesta proximitat i l'esforç posat en la personalització dels serveis i en l'ampliació de l'oferta ha donat com a resultat un increment del 23 % del volum total de recursos gestionats de clients per les entitats bancàries d'Andorra respecte a l'any anterior, assolint 91.090 milions d'euros. En un context de rebaixa de tipus d'interès a partir de la segona meitat de l'any, la rendibilitat (ROE) dels bancs va aconseguir un 11,11 % i el ROA un 0,88 %, en línia amb la mitjana europea, la qual cosa situa la plaça andorrana com un centre financer eficient i competitiu.

La banca del Principat continua mantenint un matalàs de capital i liquiditat per sobre dels requisits exigits, fet que mostra la gestió responsable i la prudència de

1 Missatge del President d'Andorran Banking

les entitats. La ràtio de solvència CET1 es va situar en el 17 % (per sobre de la mitjana europea del 16 %) i la ràtio de liquiditat (LCR) en el 278 %, molt per sobre del mínim regulador del 100 % i de la mitjana europea, situada en el 163 %. Dit això, la dada que reflecteix la capacitat de les entitats andorranes per mantenir un finançament estructuralment sòlid al llarg del temps, la ràtio de finançament estable (NSFR), es va situar en el 169 % al final del 2024. La mitjana dels bancs europeus era del 127 %.

Així mateix, la bona evolució de l'economia andorrana i l'eficàcia de les polítiques implementades per les entitats bancàries per a la gestió i seguiment del risc de crèdit va situar la ràtio de morositat en el mínim històric de l'1,8 %. Durant el 2024, la banca andorrana va demostrar un ferm compromís amb el desenvolupament econòmic del país, proporcionant suport tant a les empreses com a les famílies. En particular, va canalitzar finançament nou de fins a 1.047 milions d'euros, la qual cosa equival aproximadament al 30 % del Producte Interior Brut (PIB) d'Andorra.

La inversió creditícia total al país va assolir la xifra de 5.000 milions d'euros, fet que representa un increment del 6 % en comparació amb l'any anterior. Aquesta pujada significativa reflecteix la confiança en l'economia andorrana i la capacitat de les entitats bancàries per proporcionar recursos essencials per al desenvolupament.

En aquest sentit, el 2024 es van formalitzar 769 hipoteques noves amb un volum total de 412 milions d'euros, i es van concedir préstecs a empreses i particulars per valor de 635 milions d'euros. Paral·lelament, el volum de pagaments amb targeta va augmentar fins als 1.798 milions d'euros (+7 %), una xifra que representa el 48 % del PIB.

Tenim grans reptes de futur, sense perdre el focus malgrat la incertesa global. El far que hem de seguir i que ha de marcar el nostre rumb ha de ser oferir sempre el millor servei als nostres clients, particulars i empreses i, d'aquesta manera, continuar fent costat al progrés del nostre país.

Abril de 2025

Carlos Aso Miranda
President d'Andorran Banking

2 | Andorran Banking

Treballem per reforçar la competitivitat del sector, fomentar la innovació i contribuir al progrés econòmic i social del país.

Òrgans de Govern

President

Carlos Aso
Andbank

Vicepresident

Lluís Alsina
MoraBanc

Vocal

Xavier Cornella
Creand

Secretària i Directora General

Esther Puigcercós

El nostre compromís

EL NOSTRE PROPÒSIT

El nostre propòsit envers els bancs andorrans és promoure el desenvolupament i la competitivitat del sector bancari com a motor de creixement econòmic i social del país.

Com ho implementem?

COMISSIONS DE TREBALL:

MEMBERSHIP:

GRUPS DE TREBALL:

	Europa
	Formació
	Digitalització
	Comissió Nacional de l'Habitatge
	Agència Nacional de Ciberseguretat

LA NOSTRA MISSIÓ

- **Representar els interessos** de les entitats bancàries del Principat.

- **Vetllar pel prestigi, el desenvolupament i la competitivitat** del sector a Andorra i a escala internacional.

- **Defensar el prestigi i el desenvolupament** de la banca andorrana.

- **Millorar els estàndards tècnics** del sector.

- **Propiciar una cooperació sectorial** respectuosa amb l'exercici de la competència.

- **Aplicar les normes deontològiques** inherents a la professió i pròpies de l'Associació.

- Participar en entitats i fundacions públiques o privades **per fomentar el benestar econòmic, cultural i social** del Principat.

- **Donar suport a la implementació dels ODS** (Objectius de Desenvolupament Sostenible) a les entitats bancàries andorranes.

VALORS

1

Professionalitat
i qualitat

2

Internacionalització i
serveis de valor afegit

3

Transformació
digital

4

Integritat

5

Responsabilitat
i solidaritat

LA NOSTRA PRIORITAT

CLIENTELA

- Enfocament personalitzat
- Digitalització i omnicanalitat

SOCIETAT I ECONOMIA

- Motor de creixement
- Responsabilitat social

COMPETITIVITAT

- Compliment i estàndards internacionals
- Innovació i diversificació
- Posicionament global

FUTUR

- Transformació digital
- Innovació i adaptació tecnològica
- Desenvolupament del talent
- Sostenibilitat i responsabilitat

L'estratègia es fonamenta en l'atenció personalitzada als clients, el compromís amb el desenvolupament econòmic i social d'Andorra, la competitivitat de la plaça financera i l'aposta per un futur innovador i sostenible. Aquests pilars s'interrelacionen i es reforcen mútuament, permetent que el sector es mantingui competitiu i com a referent en un entorn dinàmic i globalitzat.

6

Solvència

7

Marc fiscal
òptim

8

Transparència
i homologació

9

Estabilitat

10

Competitivitat
i innovació

2024

Un any ple d'activitats!

Acords de col·laboració

amb Unicef, Càritas Andorrana i la Fundació Privada Tutelar.

30

reunions mantingudes a Govern i als òrgans de supervisió bancària.

108

reunions de Comissions d'Andorran Banking.

65

reunions dels òrgans d'administració de la Confederació Empresarial Andorrana, de la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra i de la Fundació Privada Tutelar.

El 2024 es van registrar prop de

39.000

visualitzacions del web d'Andorran Banking.

Presència en xarxes socials.

3

Andorra i la seva economia

Andorra destaca per
la seva estabilitat
política, una economia
dinàmica i un entorn
fiscal competitiu.

Coneix Andorra

Font: Departament d'Estadística - Govern d'Andorra.

**Més de
700 anys
d'història i d'estabilitat**

Els Pariatges d'Andorra de 1278 i 1288 signats pel Comte de Foix i el Bisbe d'Urgell són l'origen de l'actual Copríncipat.

Forma de Govern

El 1993, Andorra es va dotar d'una Constitució moderna i va esdevenir un copríncipat parlamentari.

28 consellers

El Consell General (Parlament andorrà) és el màxim òrgan de representació popular.

2 Coprínceps

Són el cap d'Estat indivisament i conjuntament. Els càrrecs recauen en el Bisbe d'Urgell (actualment l'Excm. Sr. Enric Vives i Sicília) i el President de la República Francesa (actualment l'Excm. Sr. Emmanuel Macron).

11 ministres

El Govern té el poder executiu de l'Estat i està integrat pel cap de Govern i els ministres.

2011

La signatura de l'Acord monetari amb la Unió Europea va convertir l'euro en la moneda oficial del Principat d'Andorra.

1/5 Ràtio de societats actives/habitants (densitat empresarial).

87.097 habitants

La població d'Andorra ha augmentat un **23% en 10 anys**.

53.413 persones ocupades

El mercat laboral ha crescut un **32% en 10 anys**.

468 km²

La superfície d'Andorra és superior a la d'altres petits estats europeus com San Marino (61 km²), Liechtenstein (157 km²) o el Principat de Mònaco (1,5 km²).

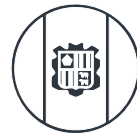

Andorra és un país muntanyós, amb valls estretes i nombrosos rius. El 39% del territori està format per boscos.

7 parròquies

Andorra està dividida administrativament en set circumscripcions territorials: Canillo, Encamp, Ordino, La Massana, Andorra la Vella, Sant Julià de Lòria i Escaldes-Engordany.

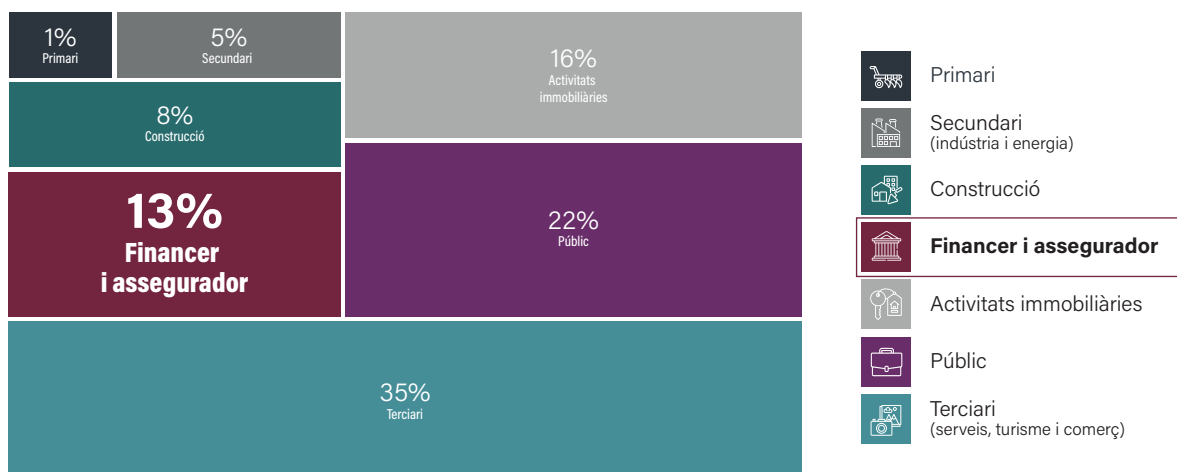
Català

És la llengua oficial d'Andorra si bé també s'utilitza de manera habitual el castellà, el francès i l'anglès en l'àmbit comercial i financer.

Diversificació del teixit empresarial

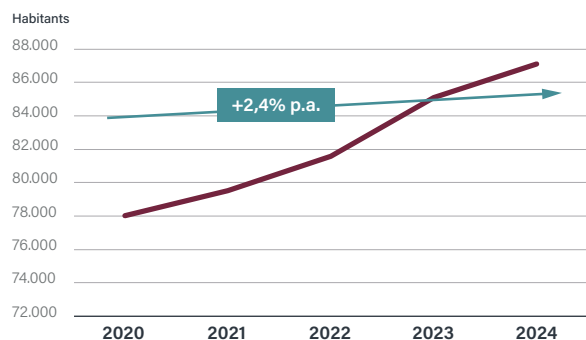
Estimació PIB - Pes del VAB per sectors d'activitat

Dades semidefinitives 2023

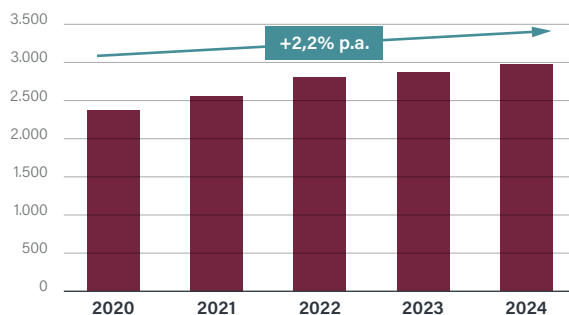

Dades econòmiques

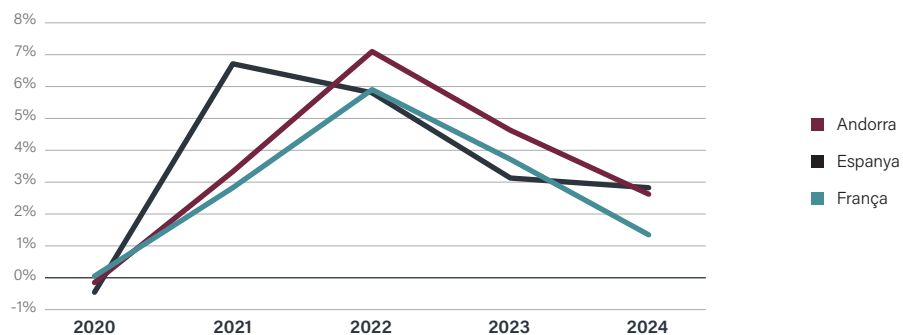
Població total (p.a. per any)

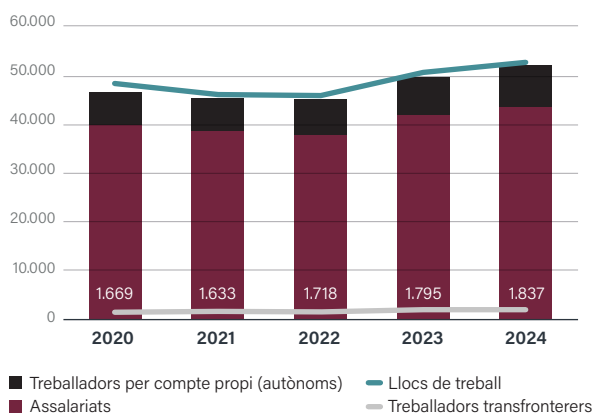
PIB real (Milions d'euros)

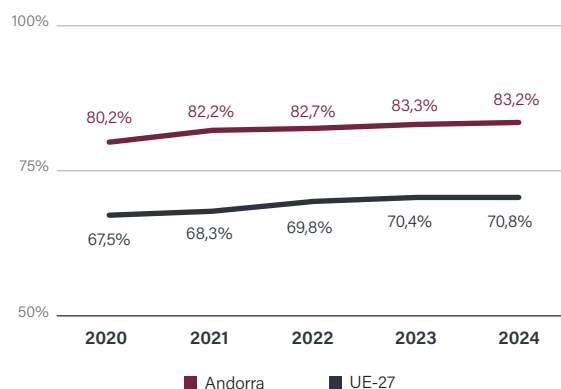
Inflació (%)

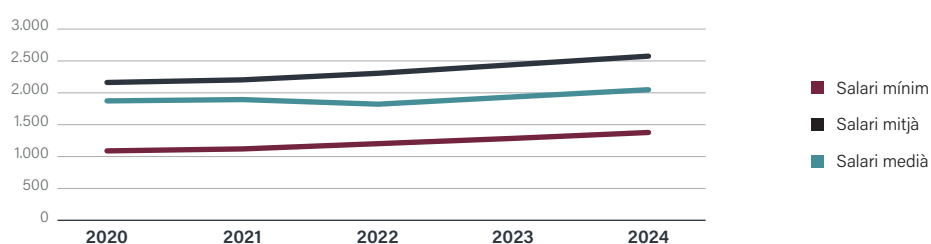
Mercat laboral

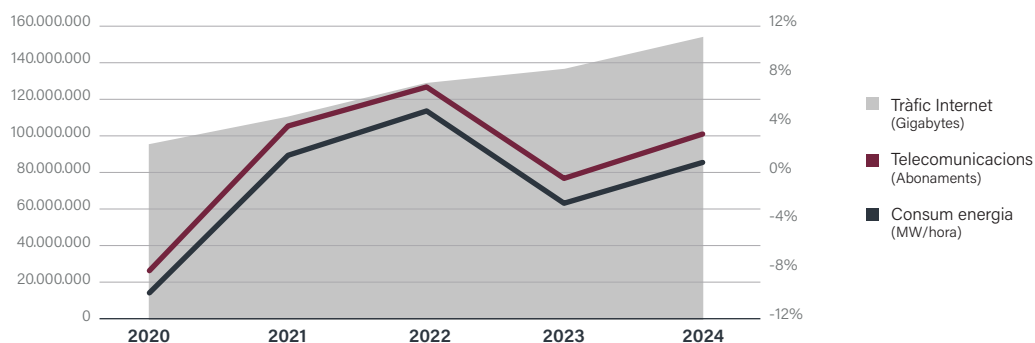
Taxa d'ocupació

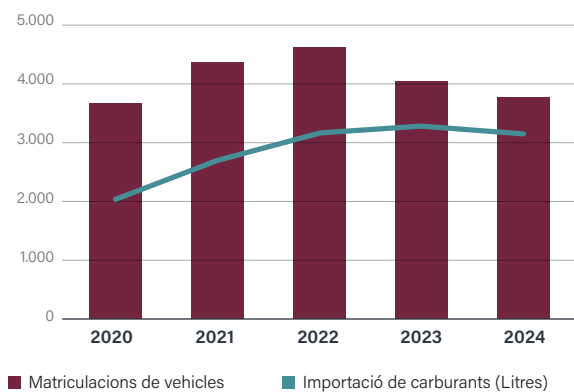
Salaris (Euros)

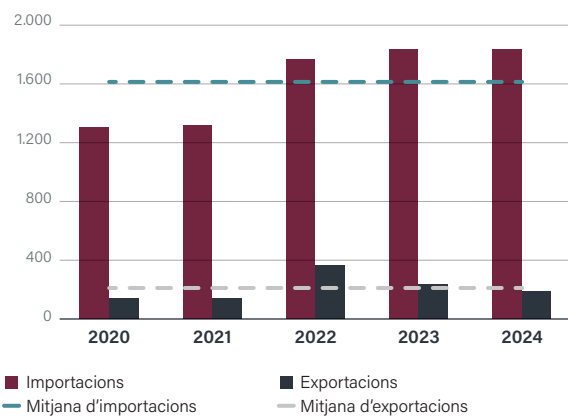
Energia i telecomunicacions

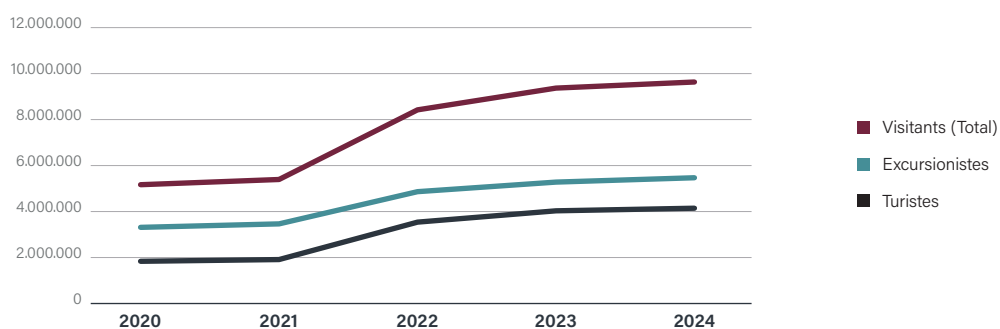
Transport

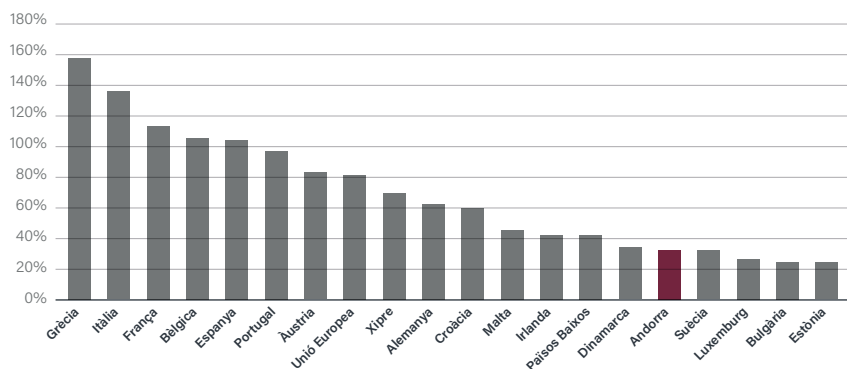
Comerç (Milions d'euros)

Turisme

Evolució de l'endeutament públic d'Andorra vs. altres països de la Zona Euro (%/PIB)

Andorra presenta una fortalesa macroeconòmica destacada, amb un deute públic del 32,3% del PIB, un dels més baixos d'Europa.

Ràting País

Agència Standard & Poor's

a 09/05/2025

Llarg termini	A-
Curt termini	A - 2
Perspectiva	Estable

Agència Fitch Ratings

a 04/04/2025

Llarg termini	A-
Curt termini	F2
Perspectiva	Estable

Agència Moody's

a 17/01/2025

Llarg termini	Baa1
Perspectiva	Estable

Marc fiscal

Impost sobre societats (IS)	Tipus general	10%
Impost sobre la renda de persones físiques (IRPF)	Tipus general	10%
Impost sobre la renda de no residents (IRNR)	Tipus general	10%
Impost general indirecte (IGI)	Tipus general	4,5%

Procés de transformació del Principat d'Andorra

	Prevençió del blanqueig de capitals i finançament del terrorisme	Acord monetari entre la Unió Europea i Andorra	Transparència i acords internacionals
2025			• Andorra té signats 24 AII s i 21 CDIs *.
2024	• Reglament del registre de comptes financers i assimilats .	• Llei 17/2024 de modificació de la Llei 35/2018 de solvència, liquiditat i supervisió prudencial d'entitats bancàries i empreses d'inversió (CRD V i CRR II). • Llei 7/2024 sobre organització i funcionament de les entitats operatives del sistema financer i l'abús de mercats (MiFID II).	
2023			• 2a ronda de l'avaluació de l'intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal del <i>Global Forum</i> .
2022	• Reglament d'aplicació de la Llei 14/2017. • Transposició de la 5a Directiva .		
2021	• 3r informe de progrés de la 5a ronda d'avaluacions – Moneyval.	• Llei de recuperació i resolució d'entitats bancàries (BRRD1).	
2020	• <i>National Risk Assessment (NRA)</i> .		
2019	• 2n informe de progrés de la 5a ronda d'avaluacions – Moneyval. • Llei 21/2019 de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme. • 1r informe de progrés de la 5a ronda d'avaluacions – Moneyval.	• Reglament CRR . • Llei de modificació de la Llei 8/2013 sobre els requisits organitzatius i les condicions de funcionament de les entitats operatives del sistema financer, la protecció de l'inversor, l'abús de mercat i els acords de garantia financera (MiFID). • SEPA .	
2018	• Reglament de beneficiaris efectius (UBO).	• Llei de solvència (CRD IV). • Llei de conglomerats . • Llei del Sistema de garantia de dipòsits i inversions . • Llei dels serveis de mitjans de pagament (PSD2).	
2017	• Tipificació del delictes fiscal. • Moneyval aprova l'informe de la 5a avaluació d'Andorra.	• Nou marc comptable (NIF-UE). • Llei d' assegurances .	• IAI-CRS . • Andorra supera l'examen de la UE i no forma part de la llista de països no-cooperants. • Andorra firma el Conveni multilateral de l'OCDE (BEPS).
2016			• Andorra firma amb la UE l'acord d' IAI .
2015		• Llei de mesures urgents per implantar mecanismes de reestructuració i resolució d'entitats bancàries.	• Andorra signa amb l'OCDE l' MCAA .

*El Principat d'Andorra, en seguiment de la seva obertura econòmica i procés d'homogeneïtzació amb els estàndards internacionals, té disset CDIs en vigor (França, Espanya, Luxemburg, Liechtenstein, Portugal, Emirats Àrabs Units, Malta, Xipre, San Marino, Hongria, Croàcia, Mònaco, República Txeca, Islàndia, Països Baixos, Lituània i República de Corea) i tres CDIs signats (Letònia, Romania i Montenegro). Actualment, Andorra té pendent de ratificació el CDI amb el Regne Unit de Gran Bretanya i Irlanda del Nord. A més, ha rubricat un acord amb Bèlgica, que resta pendent de la seva signatura.

2020: Andorra esdevé el 190è membre del Fons Monetari Internacional.

2021: Primera emissió de bons internacionals.

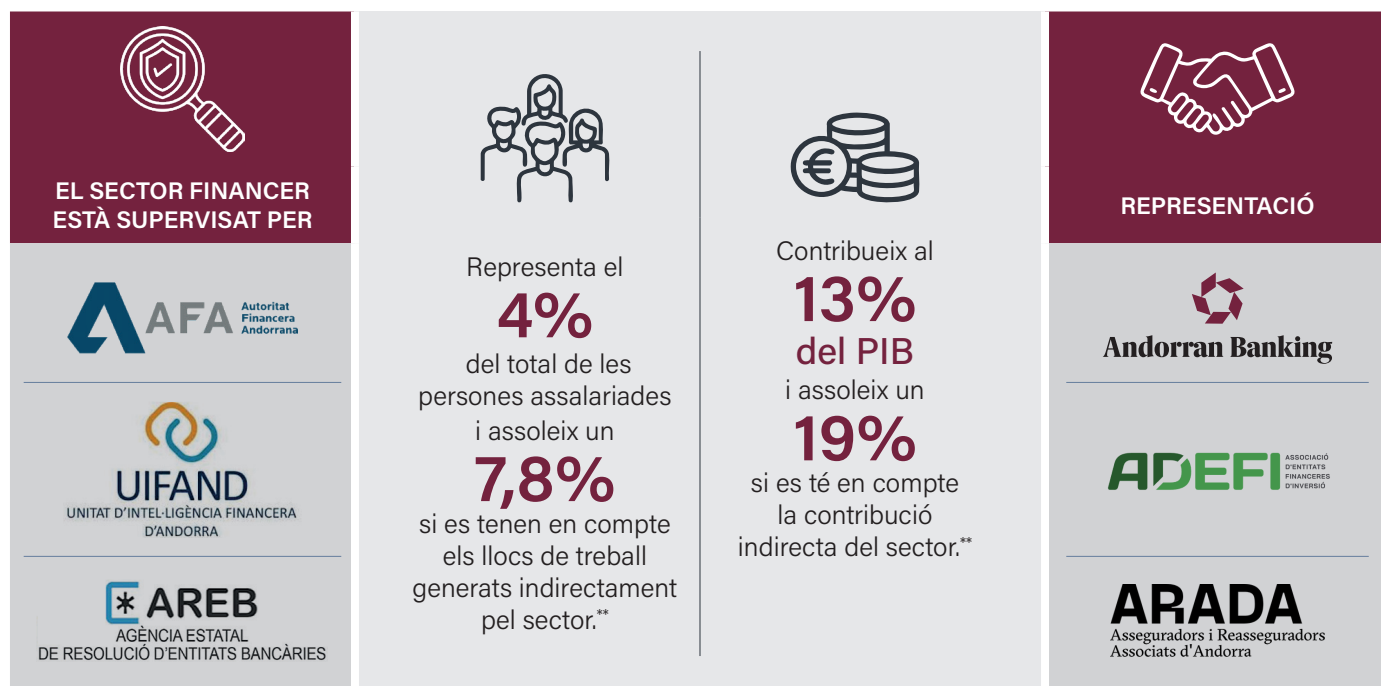
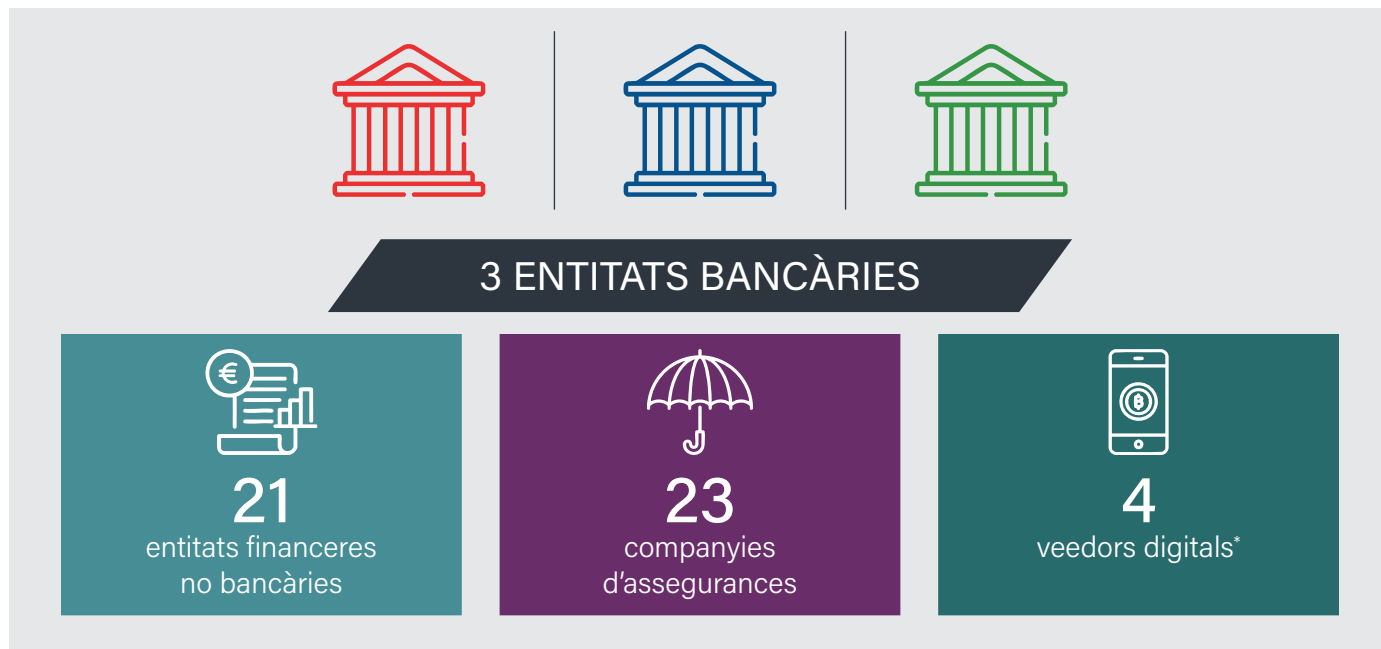
2023: Finalització de les negociacions de l'Acord d'associació amb la Unió Europea.

4 | El sector financer

El sector bancari és un dels pilars principals de l'economia i el converteix en referent d'un sistema modern, sòlid i compromès amb la transparència.

Sector financer

Fonts: Banc Central Europeu (BCE), Autoritat Bancària Europea (EBA), Federació Bancària Europea (EBF), Autoritat Financera Andorrana (AFA), Departament d'Estadística del Govern, Informes anuals entitats bancàries andorranes i elaboració pròpia.

ADEFI: Associació de les Entitats Financeres.

ARADA: Asseguradors i Reasseguradors Associats d'Andorra.

* D'acord amb l'establert al Decret 478/2022, del 23-11-2022, pel qual s'aprova el reglament de desenvolupament dels requisits per exercir com a veedor digital, les obligacions del veedor digital i el règim disciplinari i sancionador, un veedor digital és una persona física o jurídica que, de conformitat amb la Llei 24/2022, del 30 de juny, de la representació digital d'actius mitjançant l'ús de la criptografia i de la tecnologia de llibre registre distribuït i *blockchain*, té encomanada la funció d'interlocució administrativa amb l'Autoritat Financera Andorrana en les sol·licituds d'autorització d'activitats relacionades amb la representació digital d'actius, ja sigui pel procediment d'obtenció de llicència per inici d'activitat com per un supòsit de regularització de l'activitat.

** Veure Annex. Informe de l'*Andorran Banking Observatory* "Aportació del sector financer a l'economia andorrana".

Sector bancari

MODEL DE NEGOCI

CRÈDITS CONCEDITS 2024 (NO INCLOU LLOMBARDS)

473
milions d'euros
a empreses

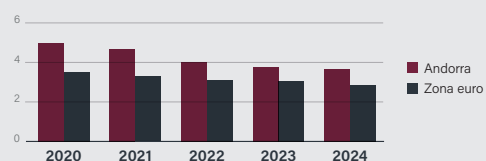

85
milions d'euros
a particulars

487
milions d'euros
per a hipoteques

32 OFICINES BANCÀRIES A TOT EL PRINCIPAT D'ANDORRA

Oficines bancàries per cada 10.000 habitants

EL SECTOR BANCARI ÉS UN GRAN CREADOR DE LLOCS DE TREBALL PERMANENTS I QUALIFICATS

1.202 és el nombre de
persones treballadores en
banca a Andorra el 2024

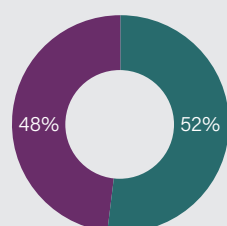

576

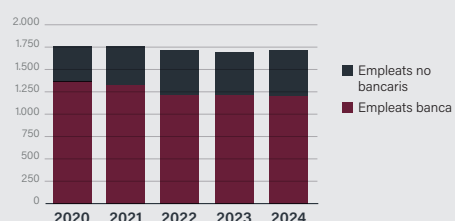

626

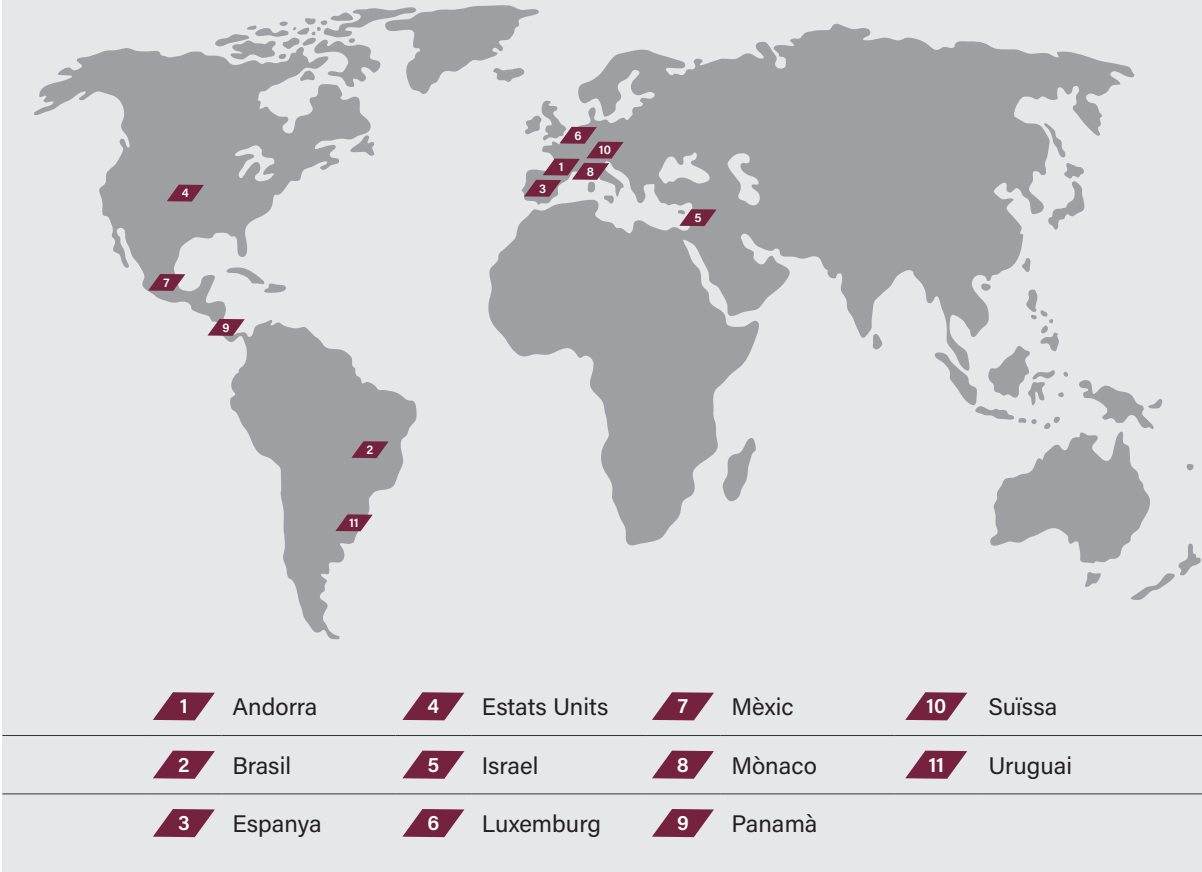
Paritat en el sector
bancari a Andorra

Percentatge total dels treballadors
del sector bancari comparats amb
el sector financer

Presència internacional de la banca andorrana

Pagaments i digitalització

és una filial dels bancs andorrans que té per objecte la prestació de serveis vinculats amb l'ús de targetes i altres mitjans de pagament.

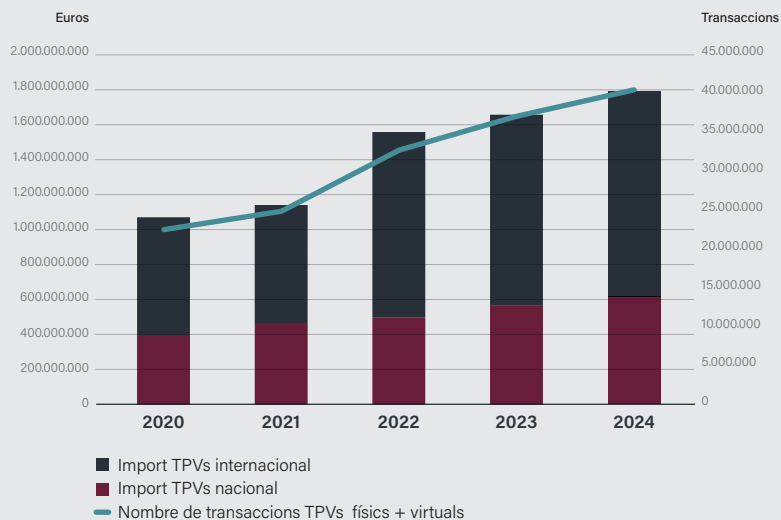
4.973 TPVs

88,9%
TPVs físics

11,1%
TPVs virtuals

Prop de
1.800
milions d'euros
en transaccions
amb TPVs

Nombre i import de les transaccions amb targetes nacionals i internacionals (adquirent) de TPVs físics i virtuals

El 2024 el valor del tiquet mitjà ha estat de:

41 €
amb TPVs físics

99 €
amb TPVs virtuals

105.601
targetes emeses

44.086
usuaris
Més de 1.100.000
de transaccions

65
caixers automàtics

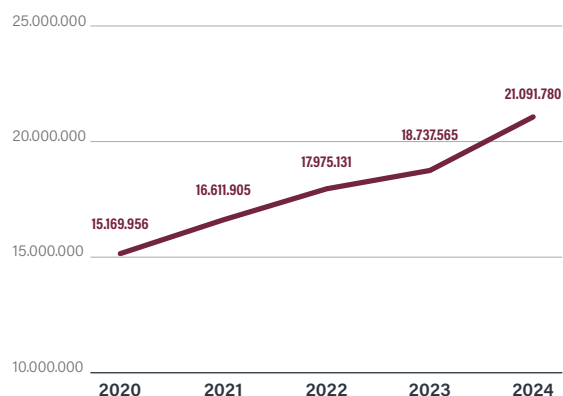
El sector destina més del **6% dels seus beneficis** a impulsar la transformació digital

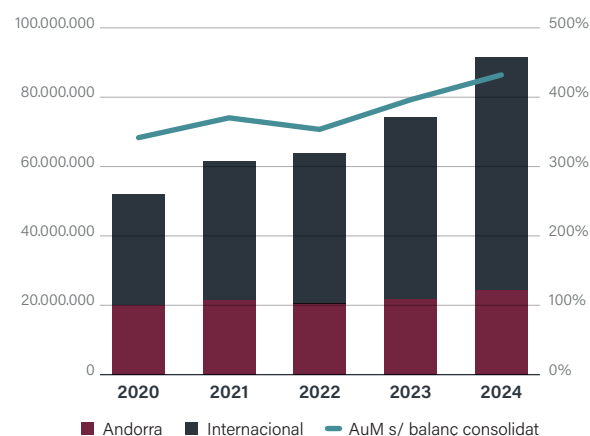
Durant el 2023-2024, els **usuaris digitals** han crescut un **13%** i els de les **aplicacions mòbils**, un **20%**

Principals indicadors

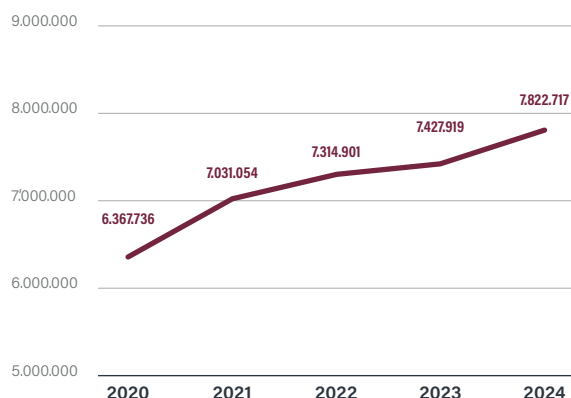
Total actius (Milers d'euros)

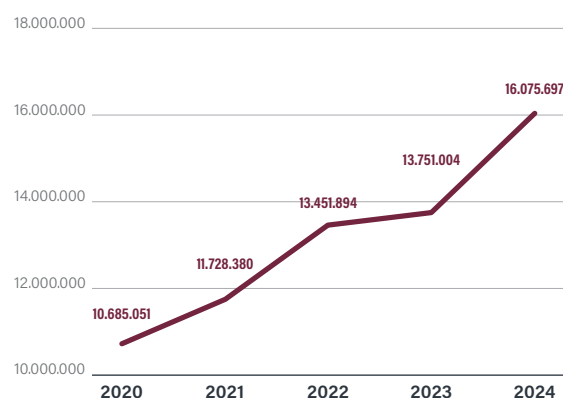
Recursos gestionats (Milers d'euros)

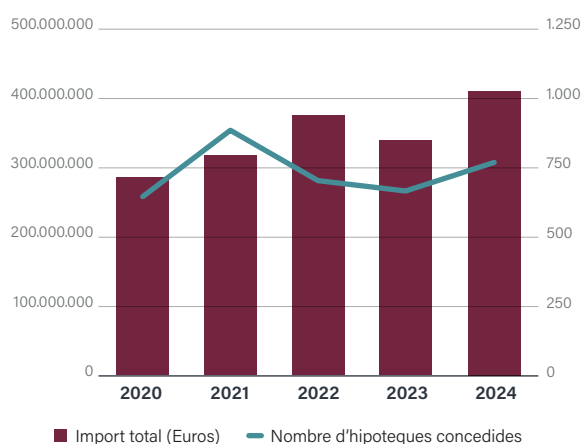
Inversió creditícia bruta (Milers d'euros)

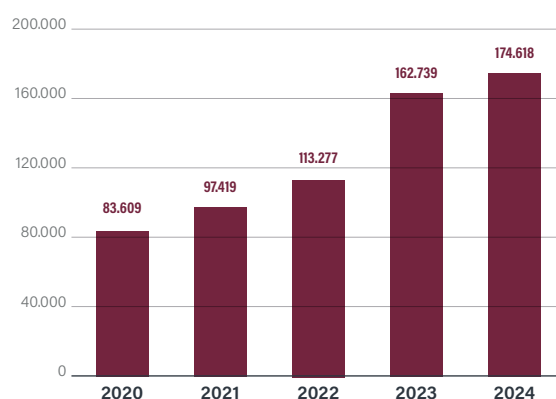
Dipòsits clients (Milers d'euros)

Concessió anual d'inversió creditícia en garantia hipotecària

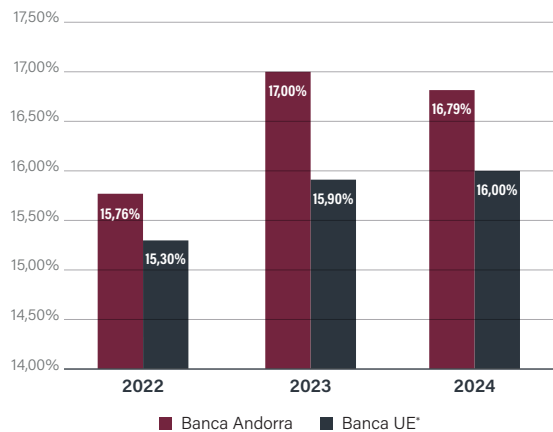

Resultat (Milers d'euros)

Solvència

Ràtio de solvència CET1
(Regulatòria)

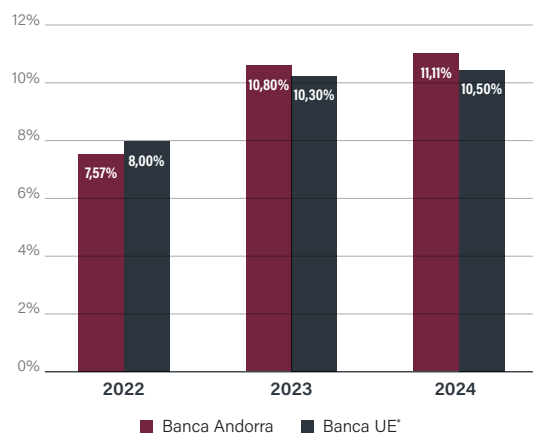

La gestió conservadora és una de les principals característiques del sector bancari andorrà i es reflecteix en uns nivells elevats de solvència i liquiditat.

Rendibilitat

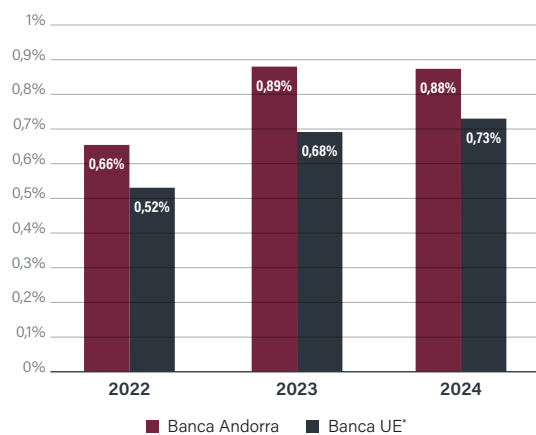
ROE

(Benefici atribuït al grup respecte a recursos propis mitjans)

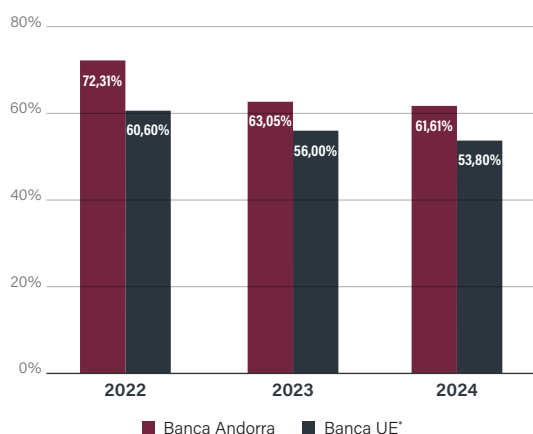

ROA

(Benefici net respecte a actius totals mitjans)

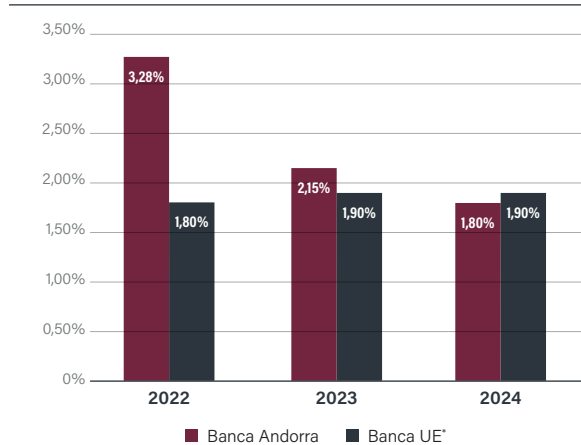
Ràtio d'eficiència
(Cost to income ratio)

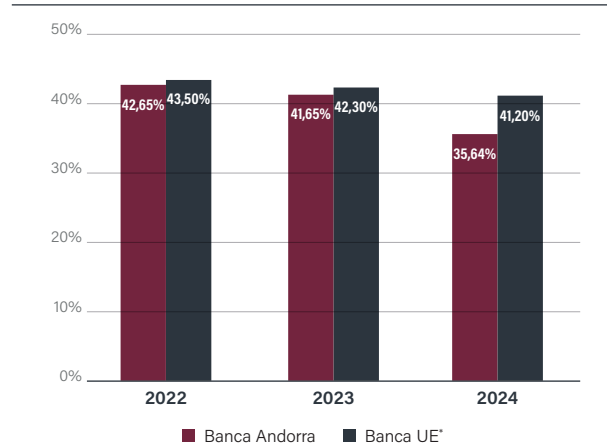
Font: * European Banking Authority (EBA).

Risc de crèdit i qualitat dels actius

Ràtio de morositat
(NPL ratio)

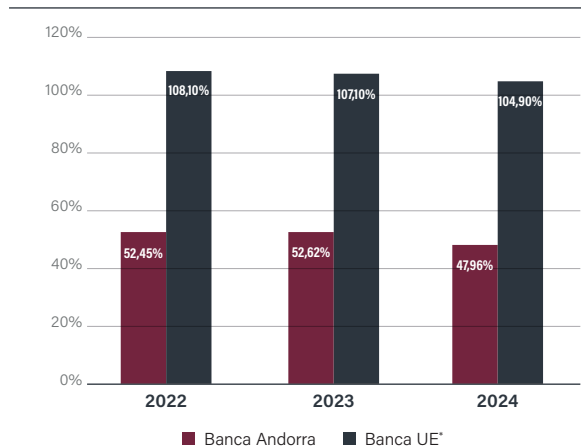

Coverage NPL

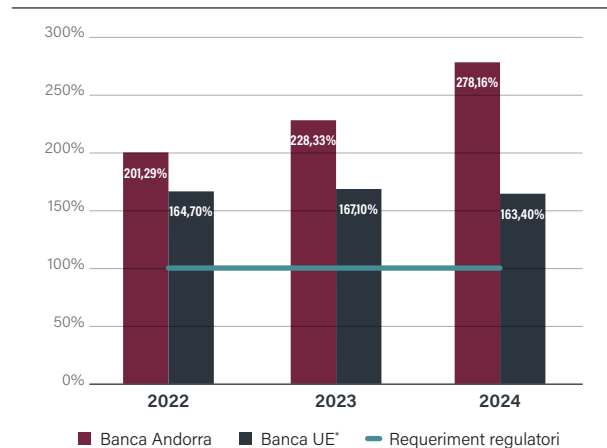

Finançament i liquiditat

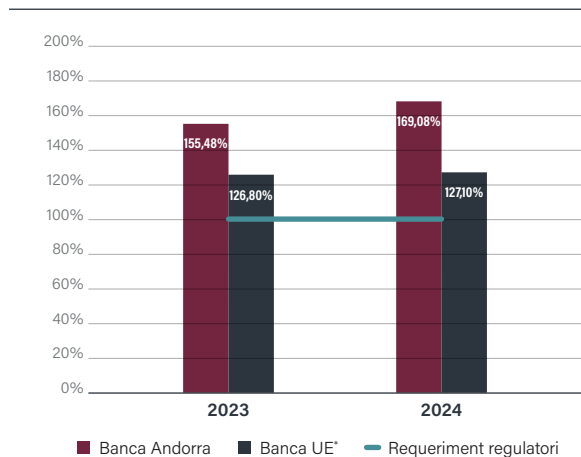
Loan-to-deposit ratio

Ràtio de liquiditat
(Liquidity Coverage Ratio)

Net stable funding ratio
(NSFR)

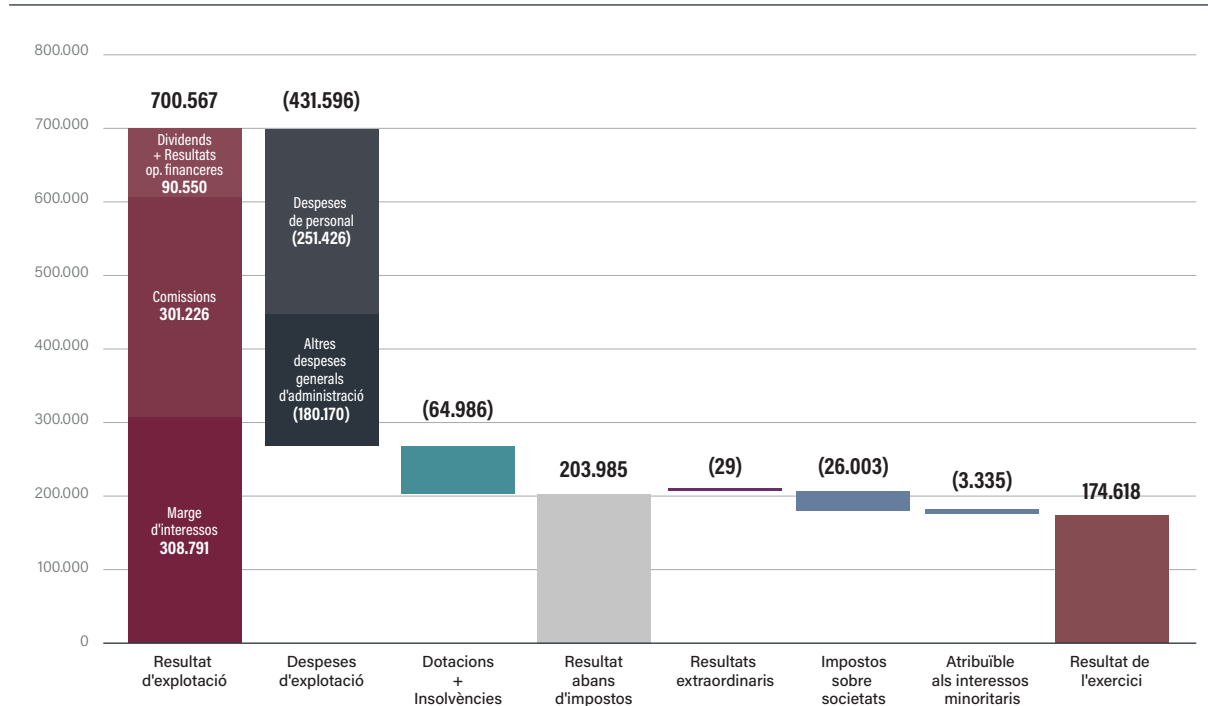
A més, els bancs andorrans presenten un menor grau de palanquejament en comparació amb la mitjana de la banca europea, fet que proporciona una major capacitat de resposta davant situacions de crisi o canvis sobtats en l'entorn de mercat. El grau de palanquejament es mesura segons la ràtio total de préstecs vius sobre el total de dipòsits, que se situa al voltant del 50% en comparació amb la ràtio de la banca europea, que està per sobre del 100%.

Font: * European Banking Authority (EBA).

Contribució al progrés econòmic

Beneficis 2024

(Milers d'euros)

La banca contribueix al desenvolupament econòmic a tres nivells: finançant l'economia real, amb la creació de llocs de treball qualificats i a través dels impostos.

Els impostos suportats a Andorra pel sector bancari representen aproximadament el 25% dels beneficis generats al Principat.

Responsabilitat Social Corporativa

Es destina el **4% dels beneficis a RSC** a través de subvencions, aportacions a entitats socials sense ànim de lucre, culturals i esportives.

112 estudiants en pràctiques durant el 2024.

8.815 kg de plàstics i **75.827 kg** de paper reciclats durant el 2024.

Informe anual

Característiques principals del sector bancari andorrà

El sector bancari andorrà destaca per oferir serveis financers d'alt valor afegit, amb un enfocament consolidat en la banca privada, la gestió d'actius i la banca comercial, adaptada a les necessitats de l'economia real del país.

- **Prestació de serveis bancaris amb valor afegit**
El model de negoci es basa en una proposta de servei personalitzat i d'alta qualitat, orientada tant a clients particulars i empreses a nivell local com a clients internacionals amb necessitats específiques en banca privada. El desenvolupament de solucions integrals, flexibles i adaptades a cada perfil de client ha esdevingut un tret diferencial de les entitats bancàries andorranes.
- **Transformació digital**
La digitalització és un dels eixos estratègics del sector. Les entitats han fet una inversió sostinguda en innovació tecnològica, millorant l'accessibilitat i usabilitat dels seus serveis, i reforçant l'eficiència operativa. Aquesta evolució permet oferir productes digitals avançats, garantint una experiència omnicanal segura i adaptada a les noves expectatives de la clientela.
- **Internacionalització consolidada**
El sector ha apostat per un model d'expansió internacional equilibrat i selectiu, amb presència a centres financers clau d'Europa, Estats Units i Amèrica Llatina. Aquesta estratègia permet diversificar riscos, ampliar oportunitats i captar nous perfils de clientela internacional, alhora que manté l'arrelament local.
- **Solidesa i resiliència**
Les entitats andorranes han demostrat una gran capacitat de resistència en entorns econòmics incerts, mantenint nivells alts de solvència i liquiditat, així com una gestió prudent del risc. Els indicadors de solvència i liquiditat confirmen una estructura financera sòlida i preparada per afrontar entorns exigents.
- **Creixement sostingut i rendible**
Els recursos gestionats han crescut a un ritme mitjà del 10% anual en els darrers anys, mantenint la rendibilitat i els marges operatius gràcies a l'adaptació estratègica del model de negoci i a la diversificació de serveis i geografies.

Indústria estratègica

El sector bancari representa un pilar fonamental del model econòmic d'Andorra. No només pel seu pes directe al PIB i l'ocupació, sinó per la seva funció de canalitzador de recursos cap a projectes productius i transformadors de l'economia nacional.

- **Motor econòmic i social**
El sistema financer andorrà juga un paper clau en el finançament del teixit empresarial, les famílies i les infraestructures estratègiques del país. La

seva proximitat a les necessitats de l'economia local i la capacitat d'entendre la realitat andorrana el converteixen en un agent insubstituïble per al desenvolupament.

- **Sistema financer propi**
Disposar d'un sistema financer propi i amb centres de decisió al territori permet reaccionar amb agilitat a les necessitats internes, adaptar les polítiques de risc i impulsar iniciatives amb un impacte directe al país.
- **Impulsor de la transformació digital i sostenible**
El sector bancari lidera iniciatives de transformació tecnològica, tant en els seus serveis com en l'acompanyament a empreses i emprenedors. Alhora, promou un enfocament cap a les finances sostenibles, integrant criteris ESG en l'estratègia i avançant cap a un model de desenvolupament més responsable i compromès.

Model de negoci

El model de banca universal andorrà combina l'activitat de banca comercial —amb una atenció especial a particulars i empreses nacionals— amb serveis de banca privada d'alt valor afegit a escala internacional, configurant una estructura equilibrada i resiliència.

- **Una proposta dual amb valor estratègic**
Aquest model permet mantenir una base de negoci estable i recurrent a nivell local, i alhora capturar oportunitats de creixement internacional, aprofitant l'expertesa acumulada en gestió patrimonial i planificació.
- **Banca internacional de proximitat**
Les entitats han consolidat un model de projecció internacional amb servei proper i personalitzat, gràcies a una xarxa eficient i a l'experiència acumulada de més de 90 anys. Aquesta combinació de vocació global i tracte local és un dels factors diferencials del sector.
- **Adaptació contínua i visió a llarg termini**
La banca andorrana ha sabut redefinir el seu model operatiu en entorns canviants, mantenint l'estabilitat i la rendibilitat mitjançant l'eficiència, la innovació, la regulació financera i l'orientació al client.

Banca internacional de proximitat:
l'evolució del sector bancari
s'ha estimulat gràcies a la prestació
de serveis de valor afegit i a
una forta internacionalització, amb un
creixement sostenible i rendible.

BALANÇOS DE SITUACIÓ CONSOLIDATS DE LA BANCA ANDORRANA

(Milers d'euros)

Actiu	2024	% s/ Total	2023	% s/ Total	Var. (%) 24-23
Efectiu, saldos en efectiu als bancs centrals i altres dipòsits a la vista	4.926.646	23,36%	3.162.392	16,88%	55,79%
Actius financers mantinguts per negociar	441.221	2,09%	350.061	1,87%	26,04%
Actius financers no destinats a negociar valorats obligatòriament a valor raonable amb canvis en resultats	405.842	1,92%	388.964	2,08%	4,34%
Actius financers designats a valor raonable amb canvis a resultats	292.752	1,39%	264.217	1,41%	10,80%
Actius financers a valor raonable amb canvis en altre resultat global	769.239	3,65%	1.009.469	5,39%	(23,80%)
Actius financers a cost amortitzat	12.393.834	58,76%	11.812.153	63,04%	4,92%
Derivats - Comptabilitat de cobertures	18.990	0,09%	34.125	0,18%	(44,35%)
Canvis de valor raonable dels elements coberts d'una cartera amb cobertura de risc de tipus d'interès	(1.813)	(0,01%)	(7.408)	(0,04%)	(75,53%)
Inversions en negocis conjunts i associades	100.928	0,48%	97.738	0,52%	3,26%
Actius emparats per contractes d'assegurança i reassegurança	52.402	0,25%	45.050	0,24%	16,32%
Actius tangibles	471.404	2,24%	446.539	2,38%	5,57%
Actius intangibles	411.148	1,95%	358.256	1,91%	14,76%
Actius per impostos	48.985	0,23%	55.522	0,30%	(11,77%)
Altres actius	203.220	0,96%	154.485	0,82%	31,55%
Actius no corrents i grups alienables d'elements mantinguts per a la venda	556.982	2,64%	566.002	3,02%	(1,59%)
TOTAL ACTIU	21.091.780	100,00%	18.737.565	100,00%	12,56%
Passiu	2024	% s/ Total	2023	% s/ Total	Var. (%) 24-23
Passius financers mantinguts per negociar	165.399	0,78%	164.586	0,88%	0,49%
Passius financers designats a valor raonable amb canvis a resultats	336.160	1,59%	345.067	1,84%	(2,58%)
Passius financers a cost amortitzat	17.461.851	82,79%	15.305.633	81,68%	14,09%
Derivats - Comptabilitat de cobertures	8.792	0,04%	1.548	0,01%	467,96%
Canvis de valor raonable dels elements coberts d'una cartera amb cobertura de risc de tipus d'interès	11.087	0,05%	18.101	0,10%	(38,75%)
Passius emparats per contractes d'assegurança i reassegurança	569.150	2,70%	530.827	2,83%	7,22%
Provisions	62.626	0,30%	52.192	0,28%	19,99%
Passius per impostos	43.814	0,21%	33.391	0,18%	31,21%
Altres passius	232.271	1,10%	223.111	1,19%	4,11%
Passius inclosos en grups alienables d'elements mantinguts per a la venda	385.664	1,83%	366.586	1,96%	5,20%
TOTAL PASSIU	19.276.814	91,39%	17.041.042	90,95%	13,12%
Patrimoni net	2024	% s/ Total	2023	% s/ Total	Var. (%) 24-23
Capital	189.931	0,90%	190.565	1,02%	(0,33%)
Prima d'emissió	122.304	0,58%	122.304	0,65%	-
Instruments de patrimoni emesos diferents de capital	65.050	0,31%	49.050	0,26%	32,62%
Altre resultat global acumulat	(52.385)	(0,25%)	(52.230)	(0,28%)	0,30%
Guanys acumulats	832.445	3,95%	804.360	4,29%	3,49%
Reserves de revaloració	-	-	-	-	-
Altres reserves	437.653	2,07%	379.278	2,02%	15,39%
Accions pròpies (-)	(540)	-	(2.307)	(0,01%)	(76,59%)
Resultat de l'exercici atribuïble als propietaris de la dominant	174.618	0,83%	162.739	0,87%	7,30%
Dividend a compte (-)	-	-	-	-	-
Fons propis	1.769.076	8,39%	1.653.759	8,83%	6,97%
Interessos minoritaris	45.890	0,22%	42.764	0,23%	7,31%
TOTAL PATRIMONI NET	1.814.966	8,61%	1.696.523	9,05%	6,98%
TOTAL PASSIU I PATRIMONI NET	21.091.780	100,00%	18.737.565	100,00%	12,56%

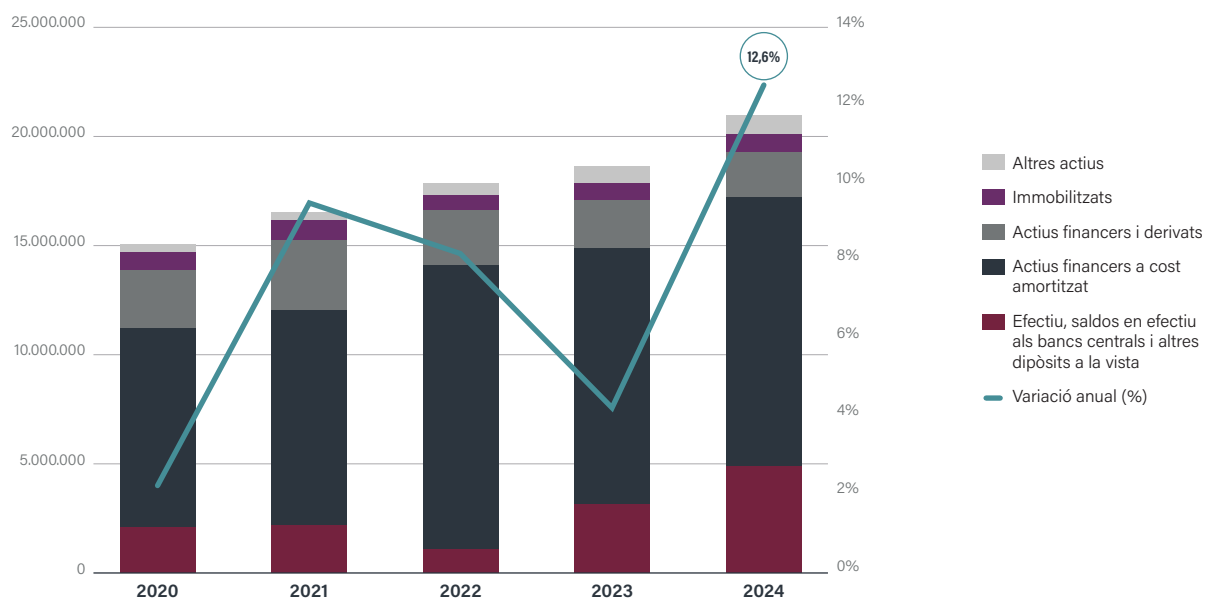
Les dades del 2023 es presenten únicament a efectes comparatius.

Actiu agregat

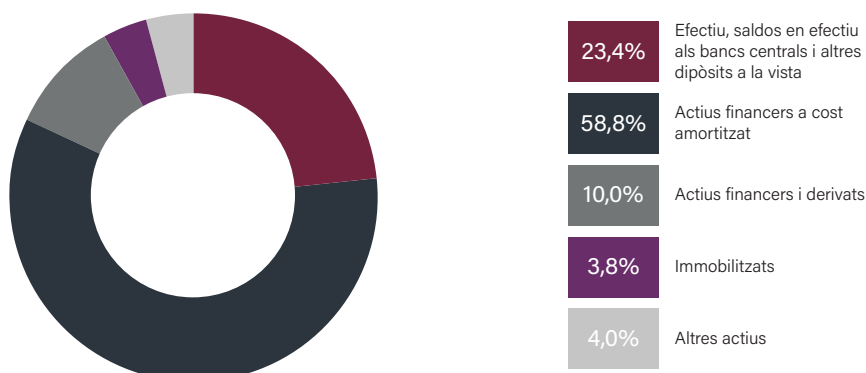
Els tres grans components de l'actiu agregat de la banca andorrana són el capítol d'“Actius financers a cost amortitzat”, que representa el 59% del total de l'actiu i que inclou, entre d'altres, la inversió creditícia, i el d'“Actius financers a valor raonable amb canvis en altre resultat global”, que representa el 4% del total de l'actiu. El tercer component és l'epígraf d'“Efectiu, saldos en efectiu als bancs centrals i altres dipòsits a la vista” que representa el 23% i que inclou “Caixa i bancs centrals OCDE, AFA i intermediaris financers”.

L'estructura de balanços consolidats de la banca andorrana reflecteix el tipus de negoci que desenvolupa, principalment el de banca privada i gestió d'actius. La banca comercial es desenvolupa principalment en territori andorrà i la inversió creditícia bruta representa un 37% del total de l'actiu.

Evolució de l'actiu agregat 2020-2024 (Milers d'euros)

Composició de l'actiu agregat 2024

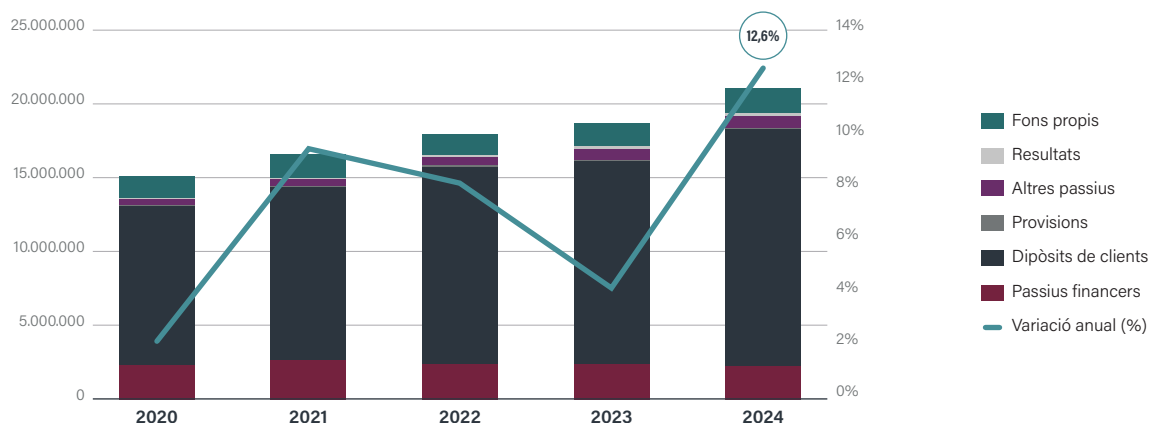
Passiu agregat

La composició del passiu agregat de la banca andorrana es caracteritza pel significatiu pes relatiu dels **"Dipòsits de clients"**, els quals representen a 31 de desembre de 2024 el 76% del passiu agregat. A 31 de desembre de 2024, el total de "dipòsits de clients" és de 16.076 milions d'euros, un 17% superior a l'exercici anterior i estan classificats dins l'epígraf de "Passius financers a cost amortitzat". Els "Fons propis" representen el 8% i els "Resultats" el 0,8%.

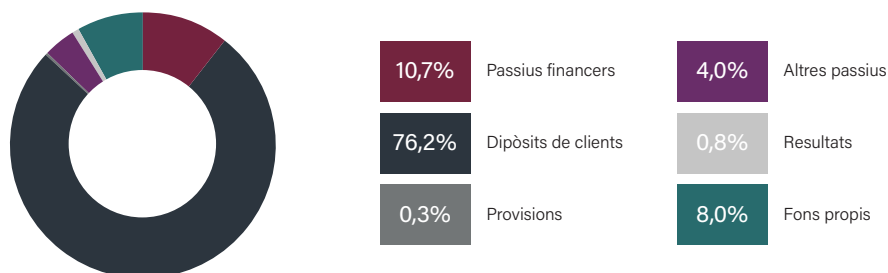
L'evolució dels dipòsits de clients ha estat marcada per la variació dels tipus d'interès i, en conseqüència, per l'evolució dels mercats de capitals internacionals, com també per la política d'expansió de les entitats bancàries.

Evolució del passiu agregat 2020-2024

(Milers d'euros)

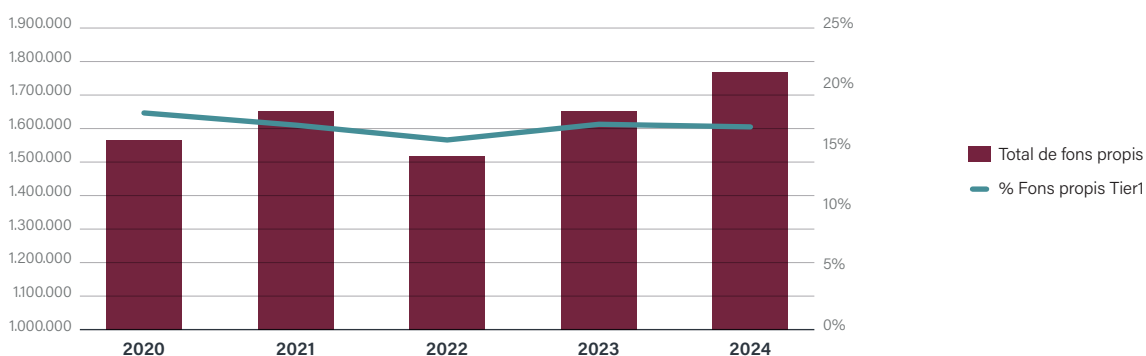

Composició del passiu agregat 2024

Evolució dels fons propis Tier1 i total de fons propis 2020-2024

(Milers d'euros)

Inversió creditícia bruta

L'evolució de la inversió creditícia bruta ha estat marcada pels efectes del cicle econòmic amb uns tipus d'interès elevats i per una prudència més accentuada en la concessió d'operacions de crèdit per part de les entitats els darrers anys.

La inversió creditícia a 31 de desembre de 2024 ha estat de 7.823 milions d'euros, un 5% més que l'exercici anterior, bàsicament com a conseqüència dels crèdits llombards de la clientela de banca privada.

Inversió creditícia a Andorra

La banca andorrana ha reforçat el seu compromís amb l'economia del país durant el 2024, donant suport tant al teixit productiu com a les famílies. En concret, ha canalitzat nou finançament per valor de

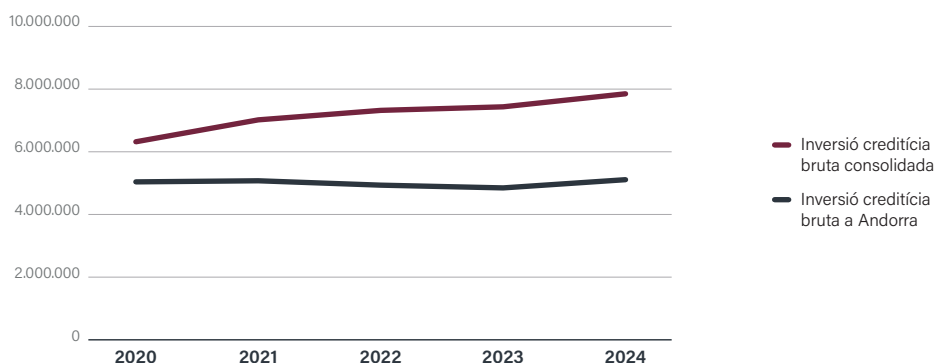
1.047 milions d'euros, una xifra que representa prop del 30% del PIB.

La inversió creditícia total al país ha assolit els 5.000 milions d'euros, un increment del 6% respecte a l'any anterior. Aquest volum de finançament representa el 140% del PIB, un percentatge que supera el d'economies similars a Andorra i posa de manifest el paper clau del sector bancari en el dinamisme i la transformació de l'economia andorrana.

En aquest període s'han formalitzat 769 noves hipoteques amb un volum total de 412 milions d'euros, i s'han concedit préstecs a empreses i particulars per 635 milions d'euros. Paral·lelament, el volum de pagaments amb targetes ha augmentat fins als 1.798 milions d'euros (+7%), xifra que representa el 48% del PIB.

Evolució de la inversió creditícia a Andorra i consolidada 2020-2024

(Milers d'euros)

Els darrers anys la demanda d'inversió creditícia ha experimentat un creixement limitat per diverses raons, entre elles, el procés de despallanquejament viscut per les empreses andorranes, per la professionalització del sector, que ha portat les empreses a finançar els nous projectes amb els seus fons propis i per l'evolució dels tipus d'interès del Banc Central Europeu.

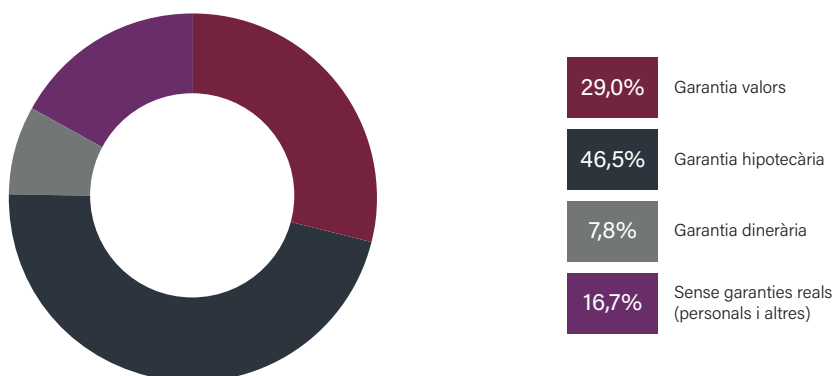
Els préstecs concedits a empreses i particulars han disminuït un 10% durant el 2024.

Així mateix, els préstecs concedits a famílies durant el 2024 per a l'adquisició d'habitatge han augmentat un 22%, degut principalment a l'increment del nombre d'operacions (+17%) i a l'augment del valor mitjà de les hipoteques concedides durant el 2024 (+5%).

L'exposició al risc es gestiona i se segueix rigorosament sobre la base d'anàlisis regulars de la solvència dels acreditats i del seu potencial per atendre els pagaments de les seves obligacions, adequant els límits d'exposició establerts per cada contrapart i

utilitzant la constitució de col·laterals i garanties a favor de l'obligat. Quant a les garanties, el total d'inversió creditícia concedida amb garanties reals és del 84%. D'aquestes, el 29% són garanties de valors, el 47% garanties hipotecàries i el 8% garanties dineràries.

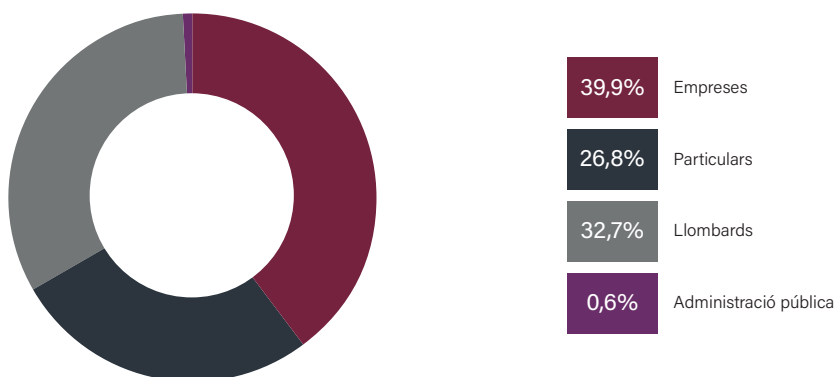
Garanties de les inversions creditícies 2024

La distribució de la cartera creditícia té un comportament molt similar al dels darrers anys. El crèdit està distribuït de la manera següent: el 40% a

empreses, el 27% a particulars, el 32% a la clientela de banca privada amb garantia de valors i l'1% a l'administració pública.

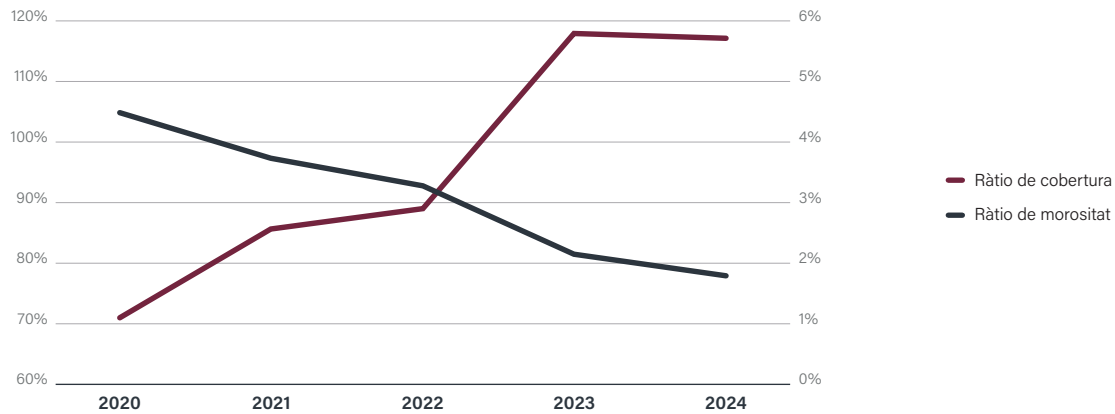
Inversió creditícia bruta agregada - Banc consolidat 2024

Respecte de la qualitat creditícia, les exposicions creditícies es classifiquen en funció del risc de crèdit en els stages següents: l'*Stage 1* és del 90,3% per a operacions que no presenten increments significatius del risc; l'*Stage 2* és del 7,9%, per presentar increments significatius del risc i l'*Stage 3* és del 1,8% per presentar dubtes raonables sobre el seu reemborsament total. La ràtio de morositat a 31 de desembre de 2024 és del 1,8%.

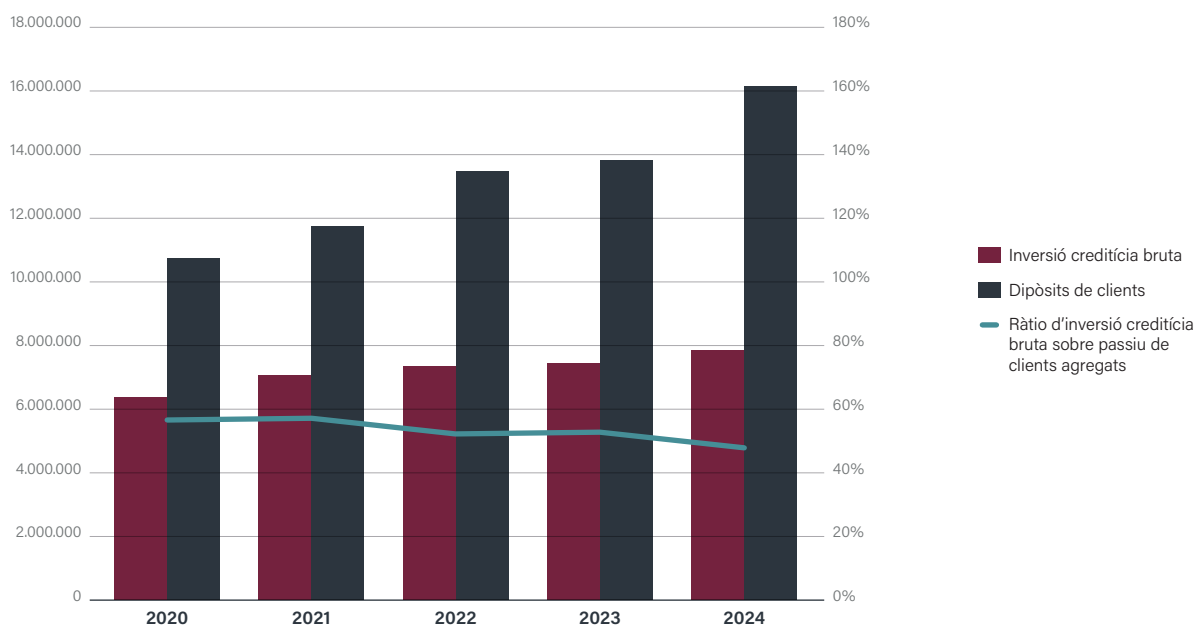
La ràtio de morositat s'ha reduït fins al mínim històric de l'1,8% mentre que, gràcies a l'esforç en provisions realitzat pel sector els darrers anys, la ràtio de cobertura s'ha incrementat fins a suposar el 117,26% dels actius dubtosos.

Evolució de les ràtios de morositat i de cobertura 2020-2024

La ràtio agregada d'inversió creditícia bruta sobre el passiu de clients (*loans to deposit*) es manté al voltant del 50%, tret característic de la banca privada. Cal fer notar que la ràtio de la mitjana de bancs europeus és del 104,9%, el doble que la mitjana dels bancs andorrans, un senyal de la liquiditat i del baix palanquejament funcional del balanç del qual gaudeixen els bancs andorrans.

Evolució de la ràtio d'inversió creditícia bruta sobre el passiu de clients agregat 2020-2024 (Milers d'euros)

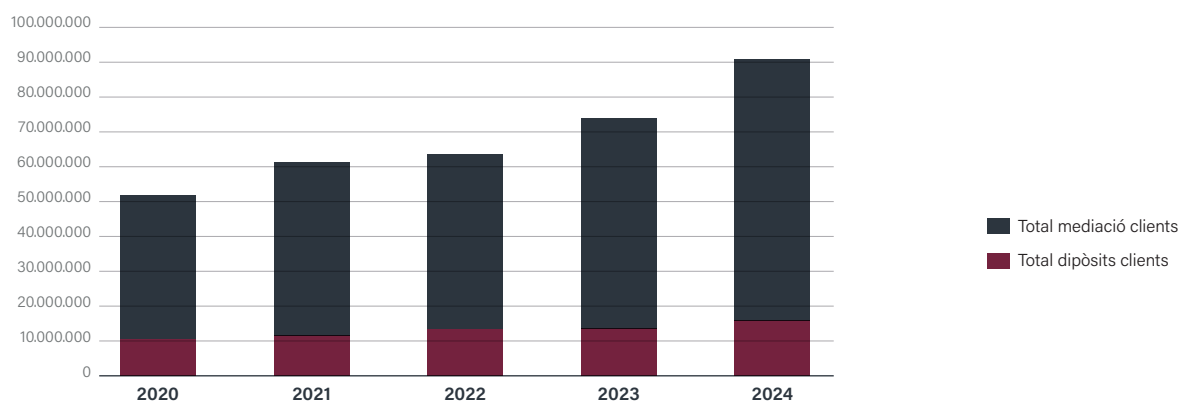
Recursos gestionats agregats

Les línies de negoci dels bancs andorrans, més enllà del seu negoci comercial, són la banca privada i la gestió de patrimonis.

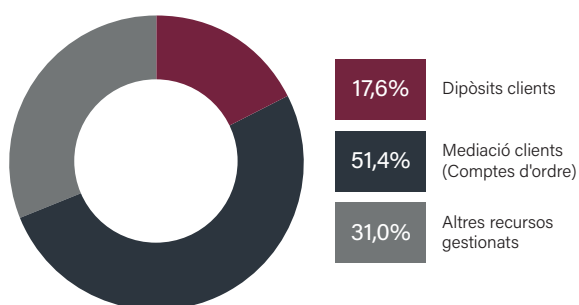
Així, el total de recursos gestionats per part de la banca andorrana està format pels dipòsits de clients (balanç) els quals representen un 18% del total, i per la mediació de clients tant custodiats com no custodiats

(fora de balanç), que representen el 82% restant. A 31 de desembre de 2024, el total de recursos gestionats assoleix la xifra de 91.090 milions d'euros, un 23% superior a la del 2023. Els dipòsits de clients són de 16.076 milions d'euros a 31 de desembre de 2024, un 17% superior a l'exercici anterior i els recursos fora de balanç es veuen també incrementats en un 24%, mostra del camí de creixement del sector.

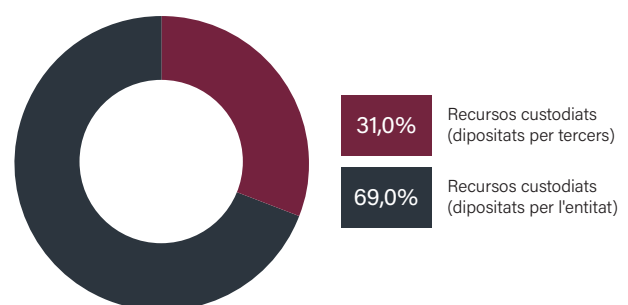
Evolució dels recursos gestionats agregats 2020-2024
(Milers d'euros)

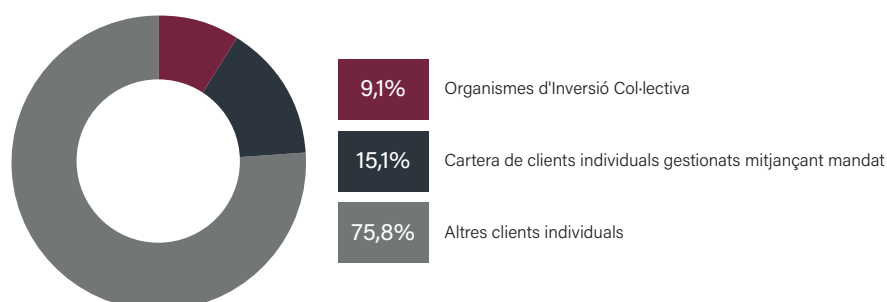
Recursos gestionats dins o fora de balanç 2024

Recursos gestionats dipositats per l'entitat o per tercers 2024

Recursos gestionats per tipologia de clients 2024

COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS CONSOLIDATS AGREGATS DE LA BANCA ANDORRANA

(Milers d'euros)

	2024	2023	Var. (%) 24-23
Ingressos per interessos	614.677	480.004	28,06%
Despeses per interessos	(306.840)	(173.985)	76,36%
Ingressos per dividends	954	1.205	(20,83%)
Marge d'interessos	308.791	307.224	0,51%
Comissions percebudes	451.596	418.071	8,02%
Comissions pagades	(150.370)	(131.129)	14,67%
Marge bàsic	610.017	594.166	2,67%
Guany o pèrdua en donar de baixa en comptes actius i passius financers no valorats a valor raonable amb canvis a resultats, nets	327	624	(47,60%)
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	279	229	21,83%
Resultat d'operacions financeres	69.107	51.435	34,36%
Resultats d'actius i passius emparats per contractes d'assegurança i reassegurança	-	-	-
Altres ingressos d'explotació	25.693	12.463	106,15%
Altres despeses d'explotació	(8.995)	(14.378)	(37,44%)
Altres ingressos i despeses d'actius i passius emparats per contractes d'assegurances o reassegurances	4.139	5.296	(21,85%)
Resultat d'explotació net	700.567	649.835	7,81%
Despeses d'administració	(431.596)	(409.731)	5,34%
Despeses de personal	(251.426)	(246.361)	2,06%
Altres despeses generals d'administració	(180.170)	(163.370)	10,28%
Amortització	(62.418)	(59.805)	4,37%
Dotacions a provisions (net)	(17.643)	(850)	N/A
Deteriorament net d'actius financers no reconeguts a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys	17.787	13.277	33,97%
Deteriorament net d'inversions en negocis conjunts o associades	(43)	36	(219,44%)
Deteriorament net d'actius no financers (net)	(815)	(4.690)	(82,62%)
Fons de comerç negatiu reconegut en resultats	-	-	-
Participació en els guanys o pèrdues de les inversions en dependents, negocis conjunts i associades	4.233	(1.447)	(392,54%)
Guany o pèrdua procedents d'actius no corrents i grups alienables d'elements classificats com a mantinguts per a la venda no admissibles com a activitats interrompudes	(6.087)	(2.086)	191,80%
Resultat abans d'impostos	203.985	184.539	10,54%
Impost sobre societats	(26.003)	(21.243)	22,41%
Resultat de l'exercici procedent d'operacions continuades	177.982	163.296	8,99%
Resultat d'operacions interrompudes (net)	(29)	(25)	16,00%
Resultat de l'exercici	177.953	163.271	8,99%
Del qual atribuïble als propietaris de la dominant	174.618	162.739	7,30%
Del qual atribuïble als interessos minoritaris	3.335	532	526,88%

Les dades del 2023 es presenten únicament a efectes comparatius.

Els bancs andorrans han obtingut un benefici de 175 milions el 2024, una xifra un 7% superior a la de l'exercici anterior tot i el descens dels tipus d'interès. El sector demostra una sòlida capacitat d'adaptació del model de negoci a les noves condicions del mercat i a les necessitats de la clientela.

El sector bancari andorrà va tancar el 2024 amb un resultat d'explotació net de 700,6 milions d'euros, un 7,8% més que l'any anterior. El marge d'interessos es manté pràcticament estable (+0,5%) en un context de desescalada dels tipus d'interès. Les comissions netes

impulsen el marge bàsic, que creix un 2,7%, gràcies al bon comportament de la banca privada i de la gestió de patrimonis. Els resultats d'operacions financeres i altres ingressos d'explotació han tingut una aportació destacada al creixement del benefici.

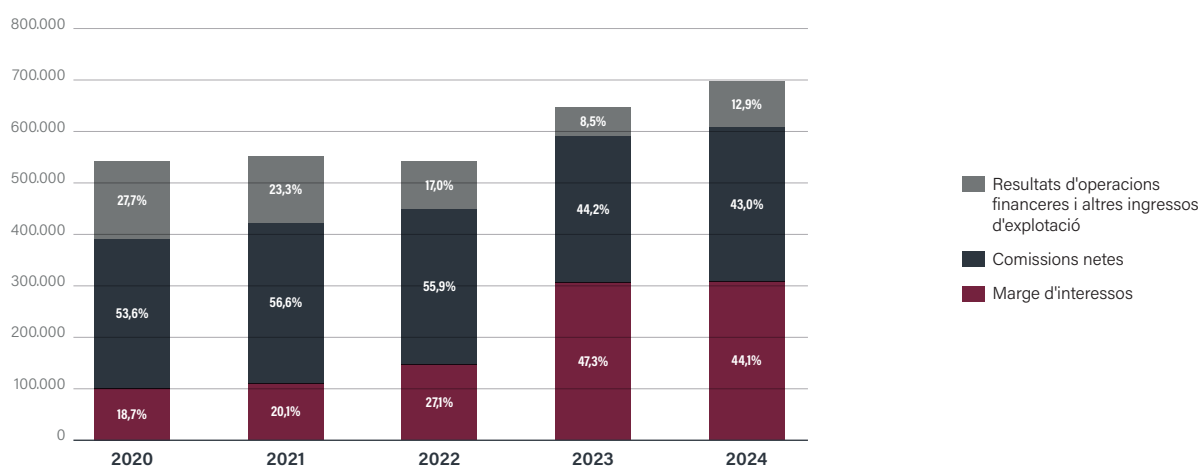
El resultat de la banca andorrana assoleix els **175 milions, un 7% superior** al del 2023

El model de negoci de les entitats bancàries demostra la seva resiliència i sostenibilitat amb una **rendibilitat (ROE) de l'11,11%**

Evolució del compte de resultats del sector bancari a Andorra

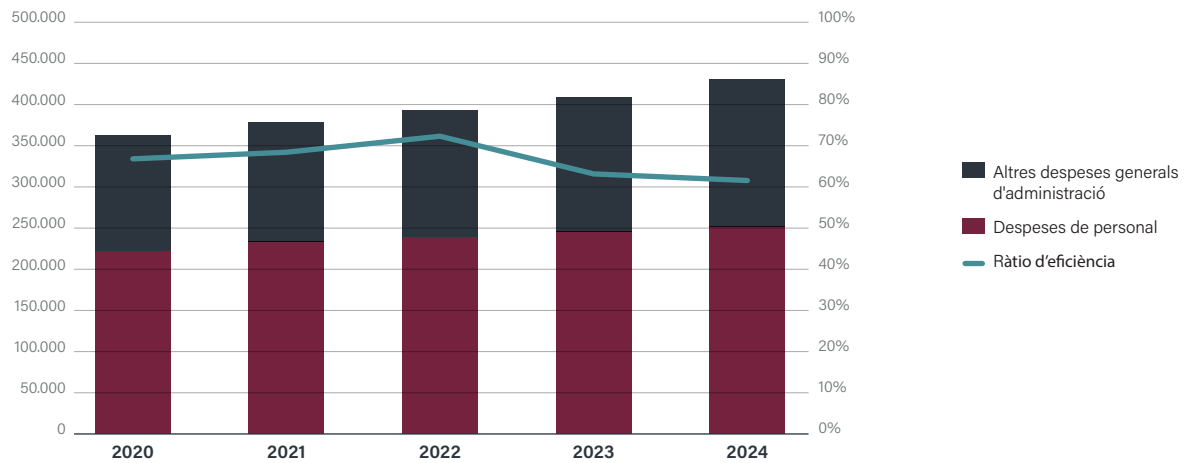
Evolució del resultat d'explotació net agregat i composició 2020-2024
(Milers d'euros)

La diversificació de les fonts d'ingressos de les entitats, basada en la complementarietat entre el marge d'interessos i les comissions, preserva l'estabilitat del sistema bancari andorrà davant els canvis de cicle en els tipus d'interès.

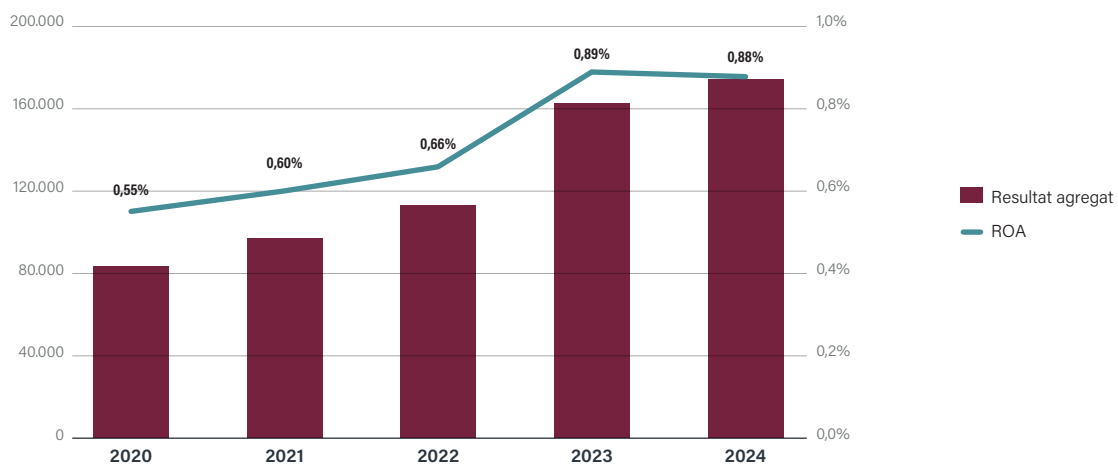
Evolució de la composició de les despeses de transformació i de la ràtio d'eficiència 2020-2024

(Milers d'euros)

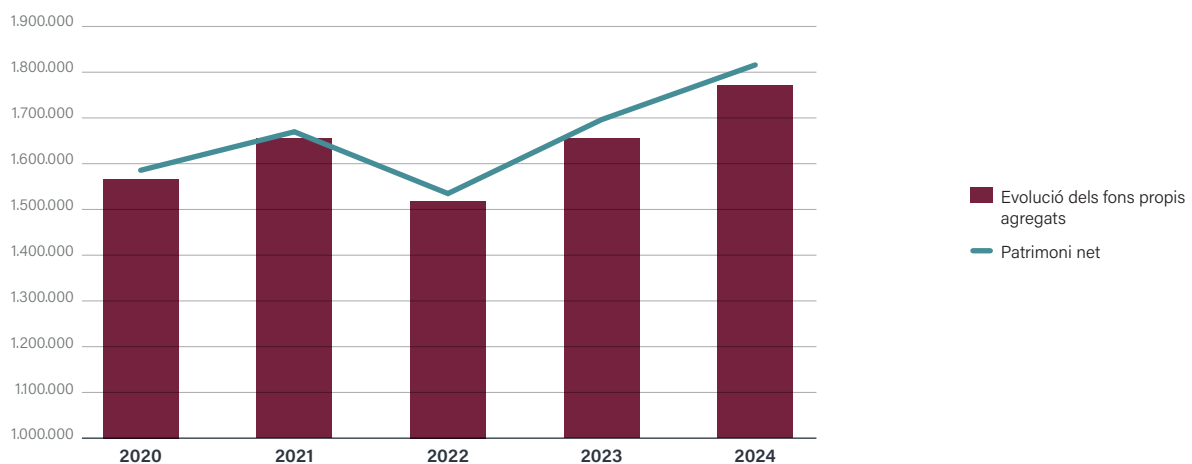
Evolució del resultat agregat i ROA 2020-2024

(Milers d'euros)

Evolució del patrimoni net i dels fons propis agregats 2020-2024

(Milers d'euros)

Solvència i liquiditat

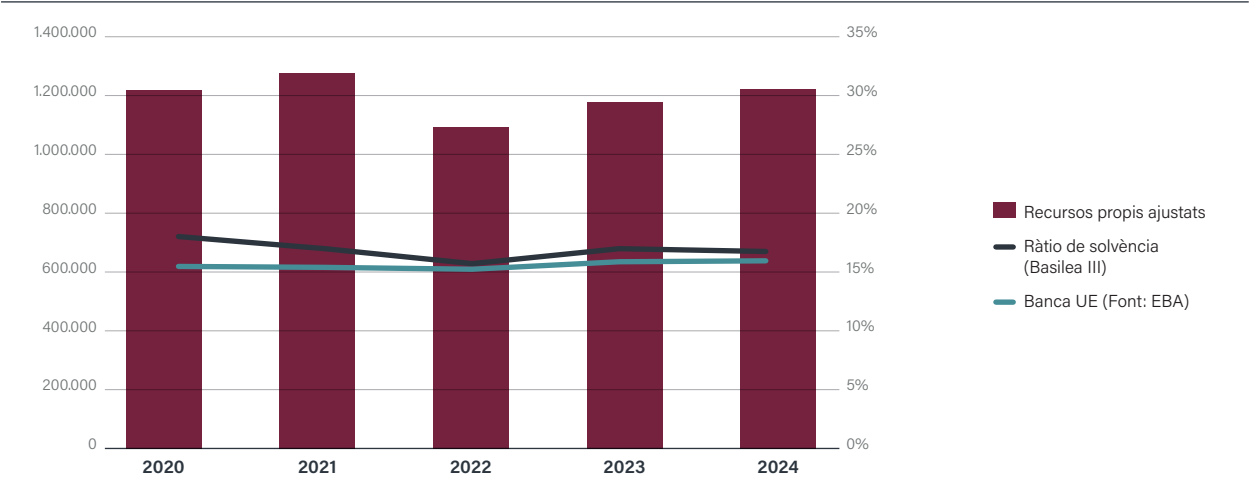
La banca andorrana manté una bona capitalització de les entitats amb una ràtio de solvència CET1 regulatòria del 16,79% a 31 de desembre de 2024, amb un comportament estable comparat amb el de l'exercici anterior, que era del 17,00%, i per sobre de la mitjana dels bancs europeus, que se situa en el 16% segons dades de l'EBA del desembre de 2024.

La ràtio de liquiditat (LCR) és del 278,16%, molt superior al mínim del 100% fixat pels reguladors europeus i superior a la mitjana dels bancs europeus que és del 163% al quart trimestre del 2024.

Solvència - Liquiditat segons Basilea III

	Solvència CET1 Regulatòria		Liquiditat (Liquidity Coverage Ratio)	
	2023	2024	2023	2024
GRUP ANDBANK	15,36%	15,23%	290,18%	386,60%
GRUP MORABANC	21,21%	19,53%	299,08%	301,23%
GRUP CREAND	16,04%	16,66%	155,92%	168,49%
RÀTIO AGREGADA	17,00%	16,79%	228,33%	278,16%

Evolució de la ràtio de solvència i dels recursos propis ajustats 2020-2024
(Milers d'euros)

El Fons Andorrà de Garantia de Dipòsits i del Sistema Andorrà de Garantia d'Inversions, regulat per la Llei 20/2018 que transposa les directives europees 2014/49/UE i 97/9/CE, permet l'homologació amb

la Unió Europea pel que fa a la protecció dels titulars de dipòsits a les entitats bancàries i d'inversions a les entitats bancàries i a les entitats financeres d'inversió del Principat d'Andorra.

Rendibilitat dels recursos propis mitjans (ROE) i dels actius mitjans (ROA)

	ROE		ROA	
	2023	2024	2023	2024
GRUP ANDBANK	6,83%	7,56%	0,51%	0,48%
GRUP MORABANC	14,17%	15,04%	1,24%	1,39%
GRUP CREAND	12,78%	12,32%	1,13%	1,14%
RÀTIO AGREGADA	10,80%	11,11%	0,89%	0,88%

Ràtings

Un altre dels indicadors de la solvència de les entitats bancàries són els ràtings elaborats per agències especialitzades.

	Ràting		Agència
	Llarg termini	Curt termini	
GRUP ANDBANK	BBB	F3	Fitch Ratings
GRUP MORABANC	BBB-	F3	Fitch Ratings
GRUP CREAND	BBB-	F3	Fitch Ratings

Ràting juliol de 2024.

5

I Regulació financera

El sector bancari opera sota un marc regulador alineat amb els estàndards internacionals. En un entorn de constant evolució, els bancs del país han consolidat una posició de fortaleza amb ràtios de solvència i liquiditat superiors a la mitjana europea, garantint confiança, estabilitat i competitivitat.

Monogràfics de temes rellevants

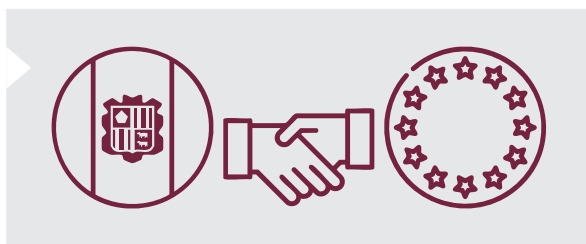
Actualitat

Acord d'associació

Les negociacions de l'Acord d'Associació entre la Unió Europea (UE) i Andorra van concloure el desembre del 2023. Actualment, s'està a l'espera de la decisió del Consell de la UE sobre la naturalesa jurídica de l'acord.

L'Acord d'associació amb la UE comportarà l'aplicació dels principis de lliure circulació de mercaderies, persones, serveis i capitals del mercat interior de la Unió Europea. Es disposarà d'un marc equivalent amb la UE que haurà de permetre noves oportunitats per a empreses i ciutadans en forma de creixement i diversificació de l'economia andorrana.

Des d'Andorran Banking, com a sector estratègic i pilar de l'economia andorrana, hem analitzat i posat a disposició del Govern els nostres recursos i coneixement del sector per aconseguir unes condicions d'accés al mercat equilibrades, realistes i que garanteixin un sector bancari nacional fort, solvent i competitiu.

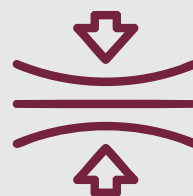

Creació de reserves internacionals i accés del sistema financer a assistència en forma de provisió urgent de liquiditat

En data 24 de novembre del 2022, el Consell General va aprovar la **Llei 36/2022 de creació de reserves internacionals i accés del sistema financer a assistència en forma de provisió urgent de liquiditat**.

Aquesta llei té per objecte desenvolupar un instrument que doti de més resiliència el Principat en cas d'un xoc de liquiditat del sector financer, donant també resposta

a la necessitat identificada recurrentment tant del sector financer com de les agències de qualificació i altres organismes internacionals, de desenvolupar el mecanisme d'un prestador d'última instància que pugui atorgar ajuts en forma de provisió urgent de liquiditat per a les entitats bancàries que, tot i ser solvents, puguin necessitar de manera excepcional ajuts temporals de liquiditat.

Aquest instrument dota de més resiliència el Principat en cas d'un xoc de liquiditat del sector financer.

La llei estructura un mecanisme de prestador d'última instància basat en les reserves internacionals que replica el model d'assistència de liquiditat d'emergència del Banc Central Europeu, fent-lo homologable internacionalment.

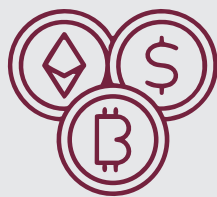
Actius digitals i *blockchain*

Amb la finalitat de crear les condicions òptimes perquè Andorra esdevingui un emplaçament especialment idoni per a les empreses d'innovació, sobretot per a aquelles vinculades amb la tecnologia *blockchain*, en data 30 de juny el Consell General aprova la **Llei 24/2022 de la representació digital d'actius mitjançant l'ús de la criptografia i de la tecnologia de lliure registre distribuït i *blockchain***.

Aquesta llei ofereix un equilibri entre la innovació, el mercat, les preferències de la societat, el desenvolupament tecnològic i el marc legal, garantint l'estricta compliment dels pilars bàsics de les normes de funcionament del mercat de capitals, quant a la protecció de dades de caràcter personal, la contractació electrònica, la protecció de l'inversor, l'abús de mercat, la normativa de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme, entre d'altres.

▪ Estudi de risc de BC/FT derivat dels actius virtuals

Al gener del 2024, la UIFAND va iniciar un estudi de risc per avaluar l'ecosistema d'actius virtuals dins del territori andorrà, seguint l'èmfasi posat pels organismes internacionals sobre els riscos de blanqueig de capitals i finançament del terrorisme derivats de les noves tecnologies en l'àmbit financer. La metodologia d'aquesta avaluació és la desenvolupada pel Banc Mundial, que segueix les recomanacions del Grup d'Acció Financera Internacional (GAFI).

El 2024, s'endega un estudi de risc de BC/FT derivat de l'ús dels actius virtuals.

Ciberseguretat

En data 9 de juny de 2022, el Consell General va aprovar la **Llei 22/2022 de mesures per a la seguretat de les xarxes i dels sistemes d'informació**. L'enclavament geopolític d'Andorra, la creixent dependència que té l'economia de les xarxes i dels sistemes d'informació nacionals i transfronterers, i les possibles sinergies en la prevenció d'amenaçes i en els desafiaments que suposaran els ciberincidents, ha comportat la necessitat d'adoptar la normativa europea recollida a la Directiva (UE) 2016/1148, de 6 de juliol de 2016, sobre les mesures destinades a garantir un nivell comú elevat de seguretat de les xarxes i dels sistemes d'informació a la Unió. La Llei també pren en consideració la Proposta de la Comissió Europea COM (2020) 823 final, relativa a les mesures destinades a garantir un nivell comú elevat de ciberseguretat, la qual proposa la derogació de la Directiva (UE) 2016/1148 esmentada.

Posteriorment, l'octubre del 2022, el Govern va aprovar el desplegament reglamentari de la Llei de ciberseguretat. En particular, els Reglaments de l'Esquema Nacional de Seguretat (ENS-AD) i d'Infraestructures Crítiques del Principat (RIC-AD) tenen com a objectiu primordial normativitzar i garantir l'aplicació sistemàtica de mesures de seguretat que garanteixin una protecció adequada de la informació tractada i dels serveis prestats per les diferents entitats que ofereixen serveis essencials o importants del país. A més, es regulen els procediments necessaris per millorar la resiliència de les entitats crítiques,

que a més de proveir un servei essencial, utilitzen infraestructures crítiques que no es poden reemplaçar en cas de mal funcionament.

Protecció de dades personals (reglament europeu GDPR)

En data 28 d'octubre del 2021, el Consell General va aprovar la **Llei 29/2021 qualificada de protecció de dades personals (LQPD)** amb la finalitat d'adoptar les noves bases establertes en aquesta matèria pel Reglament europeu 2016/679 (reglament general de protecció de dades, l'anomenat "**GDPR**") i la Directiva (UE) 2016/680.

Subsegüentment, el Govern va aprovar el Decret 368/2022, del 14 de setembre de 2022, d'aprovació del Reglament de l'Agència Andorrana de Protecció de Dades i el Decret 391/2022, del 28 de setembre de 2022, d'aprovació del Reglament d'aplicació de la Llei 29/2021, del 28 d'octubre, qualificada de protecció de dades personals.

En el context dels nous reptes que plantegen la imparable evolució tecnològica i la globalització, el legislador andorrà ha actualitzat la normativa relativa al tractament de dades, que tant les persones com les entitats privades i l'Administració pública andorrana han d'implementar respecte de les dades corresponents a persones físiques.

Fons Monetari Internacional

Seguint el camí que el Principat d'Andorra ha recorregut els darrers anys, de transformacions i evolució cap a la transparència i l'homologació, amb una més gran integració dins l'àmbit internacional, l'octubre del 2020 Andorra esdevingué el 190è membre de l'organisme internacional.

Andorra és membre de l'FMI des del 2020.

Balança de pagaments

La balança de pagaments és una eina estadística que registra sistemàticament totes les transaccions econòmiques ocorregudes durant un període de

temps entre un país i la resta del món. La primera vegada que es va publicar a Andorra va ser l'any 2021.

(Milions d'euros)	2023
Balança per compte corrent	497,84
1. balança comercial	-1.522,62
2. balança de serveis	1.941,34
3. balança de rendes	122,89
4. balança de transferències	-43,77
Balança de compte de capital	-3,50
Capacitat (+) / necessitat de finançament (-)	494,34
% capacitat finançament BP / GDP	14,1%

Font: Departament d'Estadística-Govern d'Andorra

Analitzant en detall les dades aportades per les diferents fonts d'informació, com ho són les entitats financeres del país, els diferents registres o l'Administració, es poden observar característiques i apreciar l'estat de l'economia andorrana, com per exemple que el país és exportador de serveis, importador de béns i que actualment Andorra és un país captador d'inversió estrangera.

El resultat de la balança de pagaments indica que Andorra té una capacitat de finançament internacional de 494,34 milions d'euros per a l'any 2023, una xifra que representa el 14,1% del PIB d'Andorra i que situa el Principat entre els països del món amb una capacitat de finançament internacional més important respecte del PIB.

Andorra té una capacitat de finançament internacional de 494,34 milions d'euros, una xifra que representa el 14,1% del PIB d'Andorra.

Sancions internacionals

La Llei 5/2022, del 3 de març, d'aplicació de sancions internacionals, juntament amb l'actual **Decret 491/2024, del 23 de març de 2024, de mesures restrictives en relació amb el conflicte entre**

Ucraïna i la Federació Russa i successius s'aproven amb la voluntat de donar cobertura legal a l'aplicació de sancions tant a particulars com a empreses per tal que es puguin bloquejar els seus comptes o impedir que tinguin operativa amb entitats financeres del país, i esdevenir un marc de referència en l'aplicació de sancions internacionals que neixin d'organismes com les Nacions Unides o la Unió Europea.

Les mesures restrictives poden afectar directament o indirectament el tràfic de béns, serveis, pagaments i capitals, i bloquejar actius financers com també els intercanvis científics, tecnològics, esportius i culturals. Seran aplicables tant a persones físiques com a persones jurídiques, com també a aquells estats que operin en territori andorrà.

Transformació digital

La transició del sector bancari andorrà cap a la digitalització ha permès millorar l'eficiència operativa, enfortir la ciberseguretat i oferir serveis més personalitzats i millorar l'experiència dels seus usuaris.

Així doncs, les principals motivacions per emprendre aquesta transformació neixen de la voluntat de la banca d'adaptar-se als canvis d'hàbits de la clientela i fer front als nous reptes i a l'aparició de nous competidors. Aquesta estratègia per a la transformació digital endegada per la banca andorrana es va posar en valor amb la crisi de la COVID-19.

Les claus per a una transformació digital exitosa per a les entitats consisteixen en assolir una clara orientació al client; alhora, cal adoptar tecnologies emergents i adaptar les seves estructures organitzatives per tal que aquesta sigui més àgil, receptiva i reactiva als canvis. Igualment, aquesta transició ha d'anar acompanyada d'una integració coordinada de noves tecnologies amb els seus sistemes preexistents i d'una adequada preservació de la privacitat i seguretat de les dades.

A nivell de país, el Govern, de la mà de la Secretaria d'Estat de Transformació Digital i Projectes Estratègics, ha elaborat un pla de transformació holístic que recull el conjunt d'actuacions més importants a dur a terme durant els propers anys en termes de digitalització.

Aquest programa enllaça amb el Pla Estratègic H23 de Govern, que prioritza el creixement econòmic i social del país.

En aquest punt, el sector bancari contribueix a l'augment de la productivitat del teixit empresarial andorrà mitjançant el finançament a les empreses i els negocis que volen transitar cap a la digitalització, impulsant l'ecosistema de l'emprenedoria del país i l'obertura del teixit a nous sectors digitals.

Sostenibilitat

El sector bancari, pel seu rol estratègic dins l'economia, impulsa i lidera la transformació i el desenvolupament sostenible d'empreses i de particulars, i treballa activament per estar alineat amb les tendències relatives a la sostenibilitat i la responsabilitat social en les seves decisions d'inversió i d'assessorament.

En aquest sentit, els bancs andorrans estan compromesos a incentivar iniciatives de valor per a donar resposta als reptes de futur des d'un doble vessant:

1. Ajudar a la transició d'empreses i ciutadans per reduir la petjada de CO₂ a través de nou finançament bancari.
2. Redirigir el capital a projectes alineats amb l'Acord de París i oferir alternatives sostenibles a les decisions financeres dels seus clients.

D'aquesta manera, els bancs andorrans són participants actius en la transformació i el progrés

sostenible dels negocis i les empreses del país, i contribueixen de manera efectiva a assolir els objectius fixats per Govern mitjançant l'Estratègia energètica nacional i de lluita contra el canvi climàtic, que és l'instrument que planifica, coordina i racionalitza les accions, les mesures i els projectes per lluitar contra el canvi climàtic, que són els següents:

- Objectiu a mitjà termini (2030):
Reduir el 37% de les emissions no absorbides.
- Objectiu a llarg termini (2050):
Neutralitat en carboni.

En el context actual de lluita contra el canvi climàtic i de transició cap a la sostenibilitat, l'objectiu principal d'aquesta estratègia és assolir l'equilibri entre les emissions i les absorcions de gasos amb efecte d'hivernacle (GEH), incloent-hi les mesures de compensació addicionals que permetin assolir els objectius nacionals i internacionals fins al 2050.

Creixement sostenible

La banca com a nexa per assolir el repte del segle XXI

Transparència i responsabilitat

Apostar per la transparència, assumint responsabilitats sobre els nostres impactes, positius i negatius, i per la nostra aportació als objectius de la societat.

Govern i objectius

Implementar compromisos mitjançant sistemes efectius de govern i establir objectius pels nostres impactes més importants.

Grups d'interès

Consultar, involucrar i col·laborar amb els grups d'interès rellevants per assolir els objectius de la societat.

Clientela

Treballar de manera responsable per generar una prosperitat que comparteixin tant la generació actual com les futures.

Impacte

Incrementar de manera conjunta els nostres impactes positius i reduir els negatius.

Compromís

Alinear l'estratègia empresarial amb els objectius de la societat expressats en els ODS, l'Acord de París i altres marcs.

Llei d'auditoria de comptes del Principat d'Andorra

En data 27 de maig del 2024, el Consell General va aprovar la **Llei 10/2024 d'auditoria de comptes al Principat d'Andorra**, amb l'objectiu principal d'establir un marc legal per a l'activitat d'auditoria de comptes, alineant-se amb els estàndards internacionals i la Directiva europea 2006/43.

Fins a la promulgació d'aquesta normativa, l'auditoria de comptes només es trobava regulada al sector financer i assegurador, mitjançant la Llei 8/2013, sobre els requisits organitzatius i les condicions de funcionament de les entitats operatives del sistema financer, la protecció de l'inversor, l'abús de mercat, els acords de garantia financera i les operacions amb derivats extraborsaris i de finançament de valors i la Llei 12/2017, del 22 de juny, d'ordenació i supervisió d'assegurances i reassegurances del Principat d'Andorra.

L'auditoria de comptes és essencial per garantir la seguretat i transparència als sistemes econòmics i financers, proporcionant seguretat jurídica sobre la informació econòmica i comptable de les empreses.

Regulació bancària

Sistemes de garantia de dipòsits i d'indemnització dels inversors

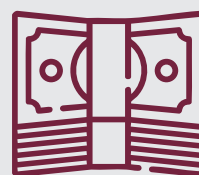
L'any 2018, el Principat d'Andorra va transposar la Directiva 2014/49/UE relativa als sistemes de garantia de dipòsits i la Directiva 97/9/CE relativa als sistemes d'indemnització dels inversors mitjançant la **Llei 20/2018, del 13 de setembre, reguladora del Fons Andorrà de Garantia de Dipòsits i del Sistema Andorrà de Garantia d'Inversions**.

Aquesta transposició va comportar l'adaptació comunitària del règim que ja existia a Andorra des del 2011 regulat per la Llei 1/2011 de creació d'un sistema de garantia de dipòsits per a les entitats bancàries, i homologa amb la Unió Europea la protecció dels titulars de dipòsits i d'inversions a les entitats bancàries i a les entitats financeres d'inversió del Principat d'Andorra.

Igual que la Directiva, la Llei andorrana estableix un període transitori durant el qual les entitats bancàries membres del Fons de garantia de dipòsits (Fagadi) han d'aportar anualment les contribucions que determini la seva Comissió Gestora, per disposar d'uns recursos

financers *ex-ante* d'un import equivalent al 0,8% dels dipòsits garantits amb data límit el 30 de juny del 2024.

Són obligatòriament i exclusivament membres del Fagadi les entitats bancàries autoritzades per operar al Principat d'Andorra, i en són beneficiaris els dipositants persones físiques i jurídiques, independentment de la seva nacionalitat o el seu domicili, que mantinguin dipòsits a les entitats bancàries andorranes.

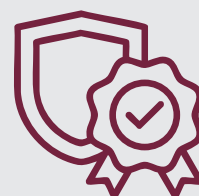

L'import garantit dels dipòsits té com a límit la quantia establerta a nivell europeu, que és de 100.000 euros.

Els recursos *ex-ante* del Fagadi han d'arribar al 0,8% dels dipòsits garantits amb data límit el 30 de juny del 2024. Addicionalment, a partir d'aquesta data, les entitats bancàries continuaran fent aportacions anuals al Fons *ex-ante* a fi i efecte que assoleixi un nivell de recursos financers de l'1,6% en un termini de 8 anys a comptar a partir del 2024. Aquest percentatge excedeix amb escreix el 0,8% requerit amb caràcter general per la Directiva i el 0,5% que preveu com a possible llindar per a sistemes bancaris altament reconcentrats, com el sistema bancari andorrà.

Pel que fa al Sistema andorrà de garantia d'inversions (**Sagi**), la llei el manté com un sistema de garantia *ex-post*, on, a més de les entitats bancàries, també hi participen les entitats financeres d'inversió i les societats gestores d'organismes d'inversió col·lectiva.

El règim de cobertura és de 100.000 euros per titular, per sobre del nivell de cobertura de 20.000 euros establert per la Directiva.

Al Sistema andorrà de garantia d'inversions (Sagi), el règim de cobertura és de 100.000 euros per titular, per sobre del nivell de cobertura de 20.000 euros establert per la Directiva.

Recuperació i resolució d'entitats bancàries (BRRD1)

La Directiva 2014/59/UE, que regula el marc per a la recuperació i la resolució de les entitats de crèdit i empreses de serveis d'inversió (BRRD1), es va transposar parcialment a l'ordenament jurídic andorrà l'any 2015 mitjançant la Llei 8/2015, del 2 d'abril, de mesures urgents per implantar mecanismes de reestructuració i resolució d'entitats bancàries.

Amb l'aprovació de la Llei 7/2021, de 29 d'abril, de recuperació i de resolució d'entitats bancàries i d'empreses d'inversió, que deroga la llei anterior, es complementa la transposició de la BRRD1.

Els objectius fonamentals són tant possibilitar la resolució de qualsevol institució financera d'una manera ordenada, sense interrupció sistèmica greu, com minimitzar, tant com sigui possible, el risc per als contribuents gràcies a la protecció de les funcions que resulten crítiques per al mercat financer i l'economia real, assegurant l'assumpció de les pèrdues per part dels accionistes i creditors de l'entitat en crisi.

És imprescindible afegir que les entitats han de garantir que en cas de dificultats hi hagi un coixí (*buffer*) suficient entre el capital i els dipòsits garantits que pugui servir per recapitalitzar l'entitat des de dins, sense que els contribuents es vegin afectats ni els dipositants compromesos. La BRRD1 anomena aquest coixí "requisit mínim de fons propis i passius admissibles" (més conegut per les sigles en anglès, MREL, *Minimum Requirements for Eligible Liabilities*), i és exigible a totes les entitats.

Aquest paràmetre és un requisit addicional i complementari dels requisits de capital, liquiditat i palanquejament per intentar garantir que l'instrument de recapitalització interna, el *bail-in*, sigui factible i creïble.

Solvència (CRD V i CRR2)

L'any 2018 va ser un any intens per al sector financer andorrà, entre d'altres raons, pel treball que va comportar la transposició de les normes integrades en l'anomenat "paquet CRD IV", constituït en primer lloc per la Directiva 2013/36/UE relativa a l'accés a l'activitat de les entitats bancàries i a la supervisió prudencial de les entitats bancàries i les empreses d'inversió (CRD IV) i pel Reglament UE núm. 575/2013 (CRR) i, en segon lloc, per decrets de transposició d'actes delegats i d'execució de la Comissió Europea i per comunicats tècnics del supervisor andorrà, l'Autoritat Financera Andorrana.

En data 28 de novembre del 2024 s'aprova la **Llei 17/2024 de modificació de la Llei 35/2018, del 20 de desembre, de solvència, liquiditat i supervisió prudencial d'entitats bancàries i empreses d'inversió**, que completa la incorporació a l'ordenament jurídic andorrà dels darrers elements del nou marc global sobre l'adequació del capital dels bancs (Acord de Basilea III), i que, mitjançant la transposició de la **Directiva 2019/878/UE (CRD V)** i del **Reglament UE núm. 2019/876 (CRR 2)**, incorpora aspectes específics del marc regulatori europeu com ara els requisits d'autorització i organització per a societats financeres de cartera i mixtes, la supervisió consolidada de les entitats bancàries, l'ampliació de les facultats de l'Autoritat Financera Andorrana (AFA) per supervisar el risc de tipus d'interès i els requisits de fons propis addicionals, així com l'actualització de les normes sobre grans exposicions i la transparència informativa.

MiFID II, abús de mercat i acords de garantia financera

El sector financer és un dels pilars principals de l'economia andorrana i està profundament interconnectat internacionalment per mitjà de la seva presència a d'altres mercats fora del Principat i també de la Unió Europea. És important per tant que el marc jurídic andorrà compleixi amb els estàndards internacionals en matèria de regulació financera.

L'antiga Llei 8/2013 ja havia transposat gran part de les directives més amunt esmentades, de manera que ja estaven parcialment incorporades a l'ordenament jurídic andorrà. No obstant això, es fa necessària una modificació de la Llei 8/2013 per complir amb la totalitat d'aquestes directives i de les seves normes d'implementació.

En data 15 de febrer del 2019 s'aprova la Llei de modificació de la Llei 8/2013, del 9 de maig, sobre els requisits organitzatius i les condicions de funcionament de les entitats operatives del sistema financer, la protecció de l'inversor, l'abús de mercat i els acords de garantia financera.

Durant l'any 2024 s'aprova la **Llei 7/2024, del 27 de maig, sobre organització i funcionament de les entitats operatives del sistema financer i l'abús de mercats**, que transposa de la **Directiva 2014/65/UE** (àmpliament coneguda com a "MiFID II"), relativa als mercats d'instruments financers.

Concretament, la Llei 7/2024 ocupa un lloc significatiu com a eix central de la regulació de la provisió dels serveis d'inversió i auxiliars al Principat d'Andorra, en què s'hi introdueixen noves obligacions en matèria d'assessorament, gestió de carteres, adequació i

idoneïtat, governança de productes, informació a clients, incentius i retribucions, conflictes d'interès, salvaguarda d'actius, manteniment de registres, millor execució i control intern.

Mitjans de pagament (PSD1 i PSD2)

En virtut de l'Acord monetari, Andorra ha transposat al seu ordenament jurídic la Directiva 2007/64/CE del Parlament Europeu i del Consell, relativa als serveis de pagament al mercat interior. De la mateixa manera, l'Acord monetari inclou la Directiva 2009/110/CE del Parlament Europeu i del Consell, sobre l'accés a l'activitat de les entitats de diner electrònic i al seu exercici, així com a la supervisió prudencial d'aquestes entitats.

La nova normativa té com a objectiu principal facilitar i millorar la seguretat en l'ús dels sistemes de pagament a través d'Internet i reforçar el nivell de protecció de l'usuari contra frauds i abusos potencials, com també promoure la innovació en els serveis de pagament i establir un règim més protector dels drets dels usuaris en matèria de seguretat i transparència. També cobreix la prestació de dos nous serveis de pagament que no estaven previstos anteriorment, com són els serveis d'iniciació de pagaments i els serveis d'informació sobre comptes.

Tots aquests canvis s'han implementat en l'ordenament jurídic andorrà per mitjà d'una modificació de la Llei 8/2018, de 17 de maig. En data 13 de febrer del 2019 es publica el Text refós de la Llei dels serveis de pagament i el diner electrònic (**Llei PSD2**).

SEPA (Single Euro Payments Area)

La zona única de pagaments en euros (SEPA pel seu acrònim en anglès) va néixer al si de la Comunitat Europea per facilitar els pagaments en euros dins d'un àmbit geogràfic supranacional. És l'àrea en què ciutadans, empreses i altres agents econòmics poden efectuar i rebre pagaments en euros a Europa, dins i fora de les fronteres nacionals, en les mateixes condicions i amb els mateixos drets i obligacions, independentment del lloc en què es trobin.

SEPA és el sistema de pagaments europeu que desenvolupa instruments, estàndards, procediments i infraestructures comuns. Aquest escenari harmonitzat implica que no existeixin diferències tècniques entre els pagaments nacionals i internacionals, atès que són processats amb la mateixa facilitat, rapidesa, seguretat i eficiència.

En el seu marc més immediat s'inclouen tres instruments: les transferències, les domiciliacions bancàries i les transferències instantànies.

El 5 de març del 2019, les entitats bancàries del Principat d'Andorra van passar a formar part de SEPA, seguint l'adhesió per part del Principat el dia 1 de març del 2019.

Les entitats bancàries del Principat d'Andorra formen part de l'espai SEPA.

Assegurances

El juny del 2017 s'aprova la **Llei 12/2017 d'assegurances i reassurances del Principat d'Andorra**, i, el mes de desembre, el Reglament que completa la primera part del procés d'adaptació de la normativa andorrana al nou règim establert per la Unió Europea en matèria d'assegurances.

Els punts de referència d'actualització d'aquest marc jurídic són els criteris que emanen de l'Associació Internacional d'Inspectors d'Assegurances i el nou règim establert per la Unió Europea de Solvència II, regulat per la Directiva 2009/138/CE del Parlament Europeu i del Consell, del 25 de novembre de 2009, així com la seva àmplia normativa de desenvolupament i les regles que dicta l'Autoritat d'Assegurances i Pensions de Jubilació.

El marc jurídic parteix de la premissa d'assumir els condicionants i la trajectòria del model actual andorrà, amb les peculiaritats derivades de la dimensió limitada del sector, i introdueix canvis imprescindibles amb vista a garantir la transparència i la solvència del sector. El nou marc jurídic encarrega la funció de regulació i supervisió a l'Autoritat Financera Andorrana, organisme que assumeix dita tasca a partir del gener del 2018.

Marc fiscal

Intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal

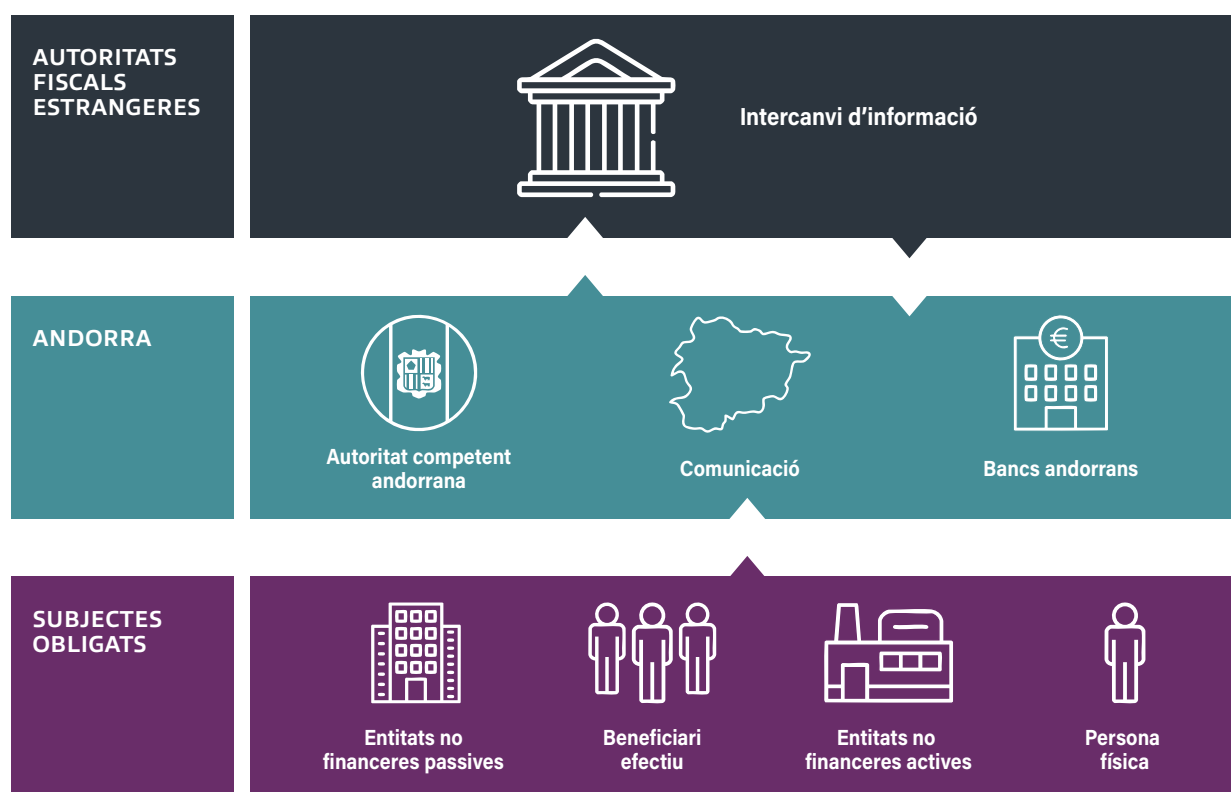
L'any 2014, i amb l'objectiu de lluitar contra l'evasió i el compliment fiscal, l'OCDE va aprovar el *Common Reporting Standard (CRS)*, l'estàndard global de l'intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal entre jurisdiccions (IAI). Aquest estàndard estableix la

manera en què les autoritats competents dels països adherits a aquest estàndard s'intercanvien informació en relació amb comptes financers, de manera automàtica i anualment.

El mateix any 2014, Andorra es va comprometre a implementar el CRS, i l'any 2016 va firmar un acord d'IAI amb la UE que incorpora l'estàndard CRS.

A escala nacional es va aprovar la Llei 19/2016 amb la finalitat de regular el marc jurídic necessari per complir aquest compromís d'IAI.

L'any 2023, l'equip d'avaluació d'Intercanvi Automàtic d'Informació (AEOI) del *Global Forum* (OCDE) ha endegat la seva segona ronda d'avaluacions. Consegüentment, al novembre del 2023, l'equip avaluador va efectuar la corresponent visita *on-site*, amb l'objectiu d'avaluar l'efectivitat i comprendre l'estructura organitzativa i tècnica tant de les autoritats responsables d'aquest marc d'intercanvi com del sector financer.

BEPS

L'any 2013, l'OCDE va crear el projecte BEPS, una iniciativa per combatre aquestes pràctiques d'evasió fiscal a escala internacional. Aquesta iniciativa se sotmet a una actualització constant i progressiva que es canalitza mitjançant el grup de treball creat l'any 2015 per impulsar un marc inclusiu d'implementació de mesures del projecte BEPS desenvolupant normes internacionals.

El 7 de juny del 2017, Andorra va firmar el Conveni multilateral d'aplicació de les mesures relatives als convenis fiscals per prevenir l'erosió de la base imposable i el trasllat dels beneficis (MLI), que

transposa a la normativa internacional més de 2.000 convenis fiscals a escala mundial. L'MLI ofereix als governs solucions concretes per lluitar contra les pràctiques fiscals nocives, la prevenció de l'abús de conveni i l'informe país per país, entre d'altres. Al Principat, l'MLI va entrar en vigor el dia 1 de gener de 2022.

Alhora, el 19 d'octubre de 2018, Andorra va adherir-se a l'acord multilateral de l'OCDE que permet intercanviar informació país per país amb totes les autoritats competents signatàries de l'acord (jurisdiccions recíproques). Aquest acord s'emmarca dins dels compromisos adoptats amb els estàndards internacionals i amb la posada en marxa de les reformes liderades per l'OCDE en matèria BEPS.

Prevenició del blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme

La prevenició i la lluita contra el blanqueig de diners o valors i contra el finançament del terrorisme són una prioritat nacional que comporta l'adopció d'iniciatives legislatives de manera periòdica considerant l'evolució dels estàndards adoptats pels organismes internacionals, com el GAFI i el Moneyval, i els compromisos de transposició de normativa de la Unió Europea que deriven de l'Acord monetari entre el Principat d'Andorra i la Unió Europea.

Igualment, cal destacar que el Principat d'Andorra se sotmet de manera periòdica a les avaluacions del Consell d'Europa, realitzades pel Comitè d'experts per a l'avaluació de les mesures contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme -Moneyval-, avaluacions per a les quals resulta fonamental una implementació adequada i efectiva dels estàndards internacionals en la matèria, materialitzats en les recomanacions esmentades del Grup d'Acció Financera Internacional (GAFI).

Codi deontològic

El 19 de juliol de 2022, l'Assemblea General de l'Associació de Bancs Andorrans va aprovar una actualització del seu Codi deontològic. L'actualització respon a l'evolució de la normativa i recull les recomanacions principals de conducta professional adaptades als nous estàndards internacionals. S'articula en línia amb el marc jurídic andorrà i complementa la normativa de prevenició del blanqueig de capitals i del finançament del terrorisme, de protecció de dades, de protecció a l'inversor i de transparència fiscal.

La finalitat del Codi, adoptat de manera voluntària per totes les entitats membres de l'Associació, és establir, dins del marc de la normativa vigent en cada moment, els estàndards d'honestedat, integritat, professionalitat i confidencialitat que han de guiar a les entitats en les seves relacions amb la clientela, tercers, supervisors

i reguladors. La seva publicació és una mostra més de l'adaptació de la banca andorrana a un marc transparent, modern i homologat.

El 2022, l'Assemblea General de l'Associació de Bancs Andorrans va aprovar una actualització del seu Codi deontològic.

Registre de comptes financers i assimilats

Al desembre del 2021 es va aprovar la **Llei 37/2021, del 16 de desembre, de modificació de la Llei 14/2017, del 22 de juny, de prevenició i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme** i, entre d'altres qüestions, va crear el Registre de Comptes Financers i Assimilats, per mitjà del qual les entitats bancàries, les entitats de pagament i les entitats de diner electrònic operatives al Principat d'Andorra han de declarar les dades d'identificació dels titulars o beneficiaris efectius de comptes de pagament, de comptes bancaris identificats amb un número IBAN i de contractes de lloguer de caixes de seguretat.

Subsegüentment, al febrer del 2024, s'ha publicat el Decret 64/2024, del 14 de febrer de 2024, pel qual s'aprova el Reglament del Registre de Comptes Financers i Assimilats, depenent del ministeri encarregat de les finances, que regula, principalment:

- L'abast dels requisits d'informació de les dades al Registre.
- Els termes i la periodicitat de declaració al Registre.
- Les autoritats competents que tenen accés a la informació del Registre.
- L'abast dels requisits d'accés a la informació de les dades al Registre per part de les autoritats competents.

Legislació: Marc normatiu andorrà

Marc fiscal

■ Normativa internacional, estàndards i recomanacions

■ Acords internacionals

■ Normativa andorrana

Intercanvi d'informació en matèria fiscal d'acord amb els estàndards OCDE

Acords d'intercanvi d'informació signats amb 24 països, entre els quals: Espanya, França i Portugal.

Convenis de doble imposició signats amb 21 països.

Declaració de París.

10 de març de 2009.

Llei 3/2009 d'intercanvi d'informació en matèria fiscal amb sol·licitud prèvia, modificada per la Llei 12/2014.

7 de setembre de 2009.

Aprovació de la Llei 10/2017 d'intercanvi d'informació mitjançant sol·licitud prèvia i d'intercanvi d'informació espontani en matèria fiscal que modifica la Llei 3/2009.

25 de maig de 2017.

2013

Signatura del conveni d'assistència mútua en matèria fiscal amb l'OCDE, 5 de novembre de 2013.

Es ratifica amb data 28 de juliol de 2016.

2015

Firma de l'acord multilateral d'intercanvi automàtic d'informació.

(MCAA).

2016

Acord entre el Principat d'Andorra i la Unió Europea relatiu a l'intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal.

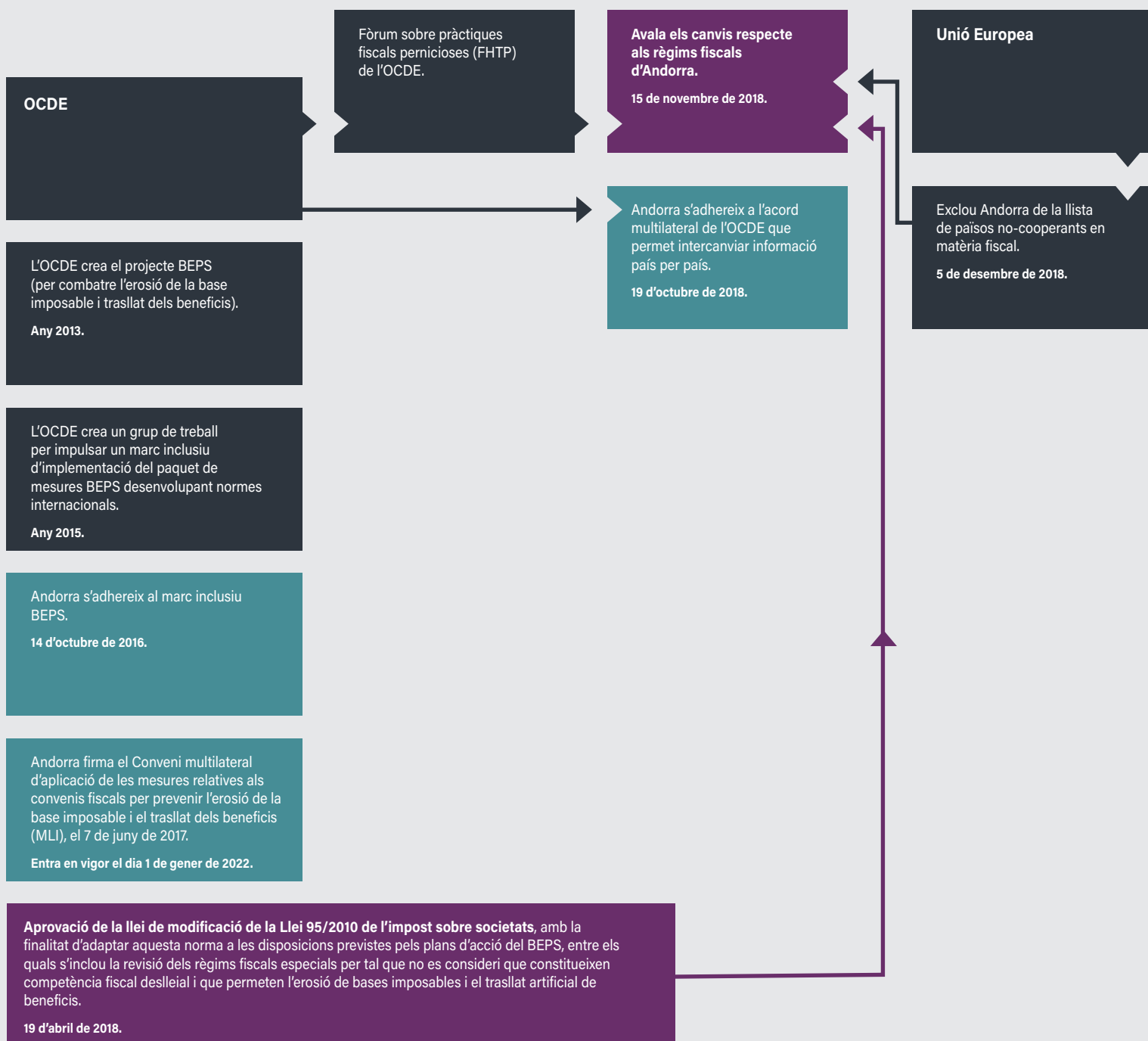
12 de febrer de 2016.

Entra en vigor l'1 de gener de 2017.

Llei 19/2016, del 30 de novembre, d'intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal.

Entra en vigor l'1 de gener de 2017.

Llei modificada en data 30 de novembre de 2017 i en data 26 de juliol de 2018.

Marc financer

■ Normativa internacional, estàndards i recomanacions ■ Acords internacionals ■ Normativa andorrana

Marc de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners i el finançament del terrorisme

■ Normativa internacional, estàndards i recomanacions

■ Acords internacionals

■ Normativa andorrana

Normativa internacional, estàndards i recomanacions

Conveni relatiu al blanqueig, al descobriment, a l'embargament i a la confiscació dels productes del crim, ratificat el 8 de novembre de 1999.

Conveni penal sobre la corrupció, fet a Estrasburg el 27 de gener de 1999, ratificat el 18 d'octubre de 2007.

Conveni internacional per a la repressió de la falsificació de moneda i protocol, fet a Ginebra el 20 d'abril de 1929, ratificat el 22 de març de 2007.

Conveni del Consell d'Europa per a la prevenció del terrorisme, fet a Varsòvia el 16 de maig del 2005; ratificat el 6 de maig de 2008.

Conveni internacional per a la repressió del finançament del terrorisme, fet a Nova York el 9 de desembre de 1999; ratificat el 12 de juny de 2008.

Informes avaluacions Moneyval

1999-2002

2002-2003

2005-2008

2011-2015

Setembre 2017: aprovació de l'informe de la 5a avaluació.

Desembre 2018-Novembre 2021: informes de progrés 5a avaluació.

Directiva 2005/60/CE, relativa a la prevenció de la utilització del sistema financer per al blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme, de 26 d'octubre de 2005. **(3a Directiva)**.

Directiva 2015/849, relativa a la prevenció de la utilització del sistema financer per al blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme, de 20 de maig de 2015. **(4a Directiva)**.

Directiva 2018/843, que modifica la 4a Directiva relativa a la prevenció de la utilització del sistema financer per al blanqueig de capitals o el finançament del terrorisme. **(5a Directiva)**.

Directiva 2006/70/CE, relativa a la definició de persones políticament exposades i als criteris tècnics aplicables als procediments de diligència, d'1 d'agost de 2006.

Directiva 2014/42 del Parlament Europeu i del Consell de 3 d'abril de 2014 sobre l'embargament i el comís dels instruments i del producte del delictes en la Unió Europea.

Reglament 1781/2006, relatiu a la informació sobre els ordenants que acompanya les transferències de fons, de 15 de novembre de 2006.

Reglament modificat pel Reglament 2015/847, de 20 de maig de 2015.

Reglament Delegat (UE) 2019/758 de la Comissió de 31 de gener de 2019 pel qual es completa la Directiva (UE) 2015/849 en allò que respecta a les normes tècniques de regulació sobre les mesures mínimes i el tipus de mesures addicionals que han d'adoptar les entitats de crèdit financeres per atenuar el risc de blanqueig de capitals i de finançament del terrorisme a determinats tercers països.

Reglament (UE) 2018/1672 del Parlament Europeu i del Consell de 23 d'octubre del 2018 relatiu als controls de l'entrada o sortida d'efectiu de la Unió i pel qual es deroga el Reglament (CE) núm. 1889/2005.

Reglament Delegat (UE) 2016/1675 de la Comissió de 14 de juliol del 2016 pel qual es completa la Directiva (UE) 2015/849 identificant els tercers països d'alt risc amb deficiències estratègiques.

Directiva (UE) 2018/1673 del Parlament Europeu i del Consell de 23 d'octubre del 2018 relativa a la lluita contra el blanqueig de capital mitjançant el dret penal.

Recomanacions del Grup d'Estats contra la Corrupció (GRECO).

Recomanacions del Grup d'Acció Financera (GAFI).

HOMOLOGACIÓ

**Normativa
andorrana**

Llei 14/2017, de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme.

22 de juny de 2017.

Reglament d'aplicació de la Llei 14/2017, del 22 de juny, de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme.

2 de març de 2022.

Reglament regulador de l'enregistrament i accés a la informació relativa als beneficiaris efectius d'entitats jurídiques.

5 de setembre de 2018.

Reglament regulador del Registre de Prestadors de Serveis a Fideïcomisos i Instruments Jurídics Anàlegs.

6 de febrer de 2019.

Reglament de la declaració de transport transfronterer de diners en efectiu.

21 de setembre de 2022.

Reglament del registre de comptes financers i assimilats, depenent del ministeri encarregat de les finances.

14 de febrer de 2024.

Llei 24/2022, de la representació d'actius digitals mitjançant l'ús de la criptografia i de la tecnologia de llibre registre distribuït i *blockchain*.

30 de juny de 2022.

Normativa en tràmit parlamentari

Llei

Abast

ASSEGURANCES

Projecte de Llei del contracte d'assegurança i reassegurança del Principat d'Andorra.

L'objectiu de l'aprovació d'aquest Projecte de Llei és continuar amb el procés de modernització del règim jurídic del sector de les assegurances i reassegurances a Andorra, alineant-lo amb models internacionals actualitzats, alhora que s'adapta a les necessitats i particularitats del Principat.

Proposició de Llei per fer efectiu el dret a l'oblit sanitari.

La proposició neix amb l'objectiu de garantir que els supervivents de càncer, les persones que tenen VIH/sida i els que pateixen hepatitis C no siguin discriminats en comparació amb d'altres consumidors a l'hora de contractar una assegurança de vida vinculada a una operació creditícia.

ACCESSIBILITAT

Projecte de Llei d'accessibilitat universal.

Aquesta Llei té com a objecte garantir l'accessibilitat a l'entorn físic, els transports, la informació i les comunicacions, incloent-hi els sistemes i les tecnologies de la informació i la comunicació, els serveis i les instal·lacions públiques o d'ús públic i els productes. Cal garantir aquesta accessibilitat a totes les persones perquè puguin viure d'una manera independent i participar plenament en tots els aspectes de la vida.

Estatus

Calendari d'aprovació temptatiu

Període d'esmenes.

Primer semestre 2025

Finalitza el període d'esmenes, la
proposició de llei s'està analitzant
per part de la Comissió Legislativa
competent.

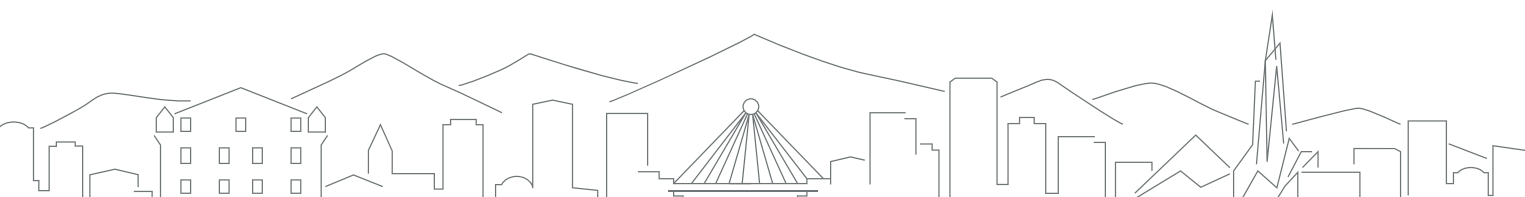
Primer semestre 2025

Període d'esmenes.

Primer semestre 2025

Cronologia d'esdeveniments rellevants en relació amb el procés de transformació d'Andorra

AA	Acord d'associació
AD	Actius digitals
AII	Acord d'intercanvi d'informació en matèria fiscal prèvia demanda
AM	Acord monetari
BCE	Banc Central Europeu
BEPS	de l'anglès <i>Base Erosion and Profit Shifting</i> , en català «Erosió de la base imposable i trasllat de beneficis»
CDI	Conveni per evitar la doble imposició
Conveni Multilateral	Conveni relatiu a l'assistència mútua en matèria fiscal amb l'OCDE
CST	Ciberseguretat
ED	Emissions de deute
FMI	Fons Monetari Internacional
IA	Intel·ligència artificial
IAI	Intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal
MCAA	<i>Multilateral Competent Authority Agreement</i>
MP	Mitjans de pagament
NIIF-UE	Normes internacionals d'informació financera adoptades a la Unió Europea
PBC/FT	Prevenició del blanqueig de capitals i finançament del terrorisme
REG	Regulació
REG COVID-19	Regulació aprovada per fer front a la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2
RESL	Resiliència
RTG	Ràting
SOST	Sostenibilitat
SUP	Supervisió
TR	Transparència

Andorra té signats 24 AIs i 21 CDIs*

2025

REG	9 d'abril	Decret 137/2025 pel qual s'aprova el Reglament d'inversió estrangera.
RTG	4 d'abril	Fitch Ratings confirma la nota d'Andorra en A- amb perspectiva estable.
SUP	20 de març	El FAGADI esdevé membre del <i>European Forum of Deposit Insurers</i> (EFDI).
SUP	11 de març	La <i>Malta Financial Services Authority</i> i l'Autoritat Financera Andorrana signen un Protocol d'Entesa.
REG	6 de març	Llei 5/2025 per al creixement sostenible i el dret a l'habitatge.
FMI	11 de febrer	Concluding Statement de l'FMI sobre el Principat d'Andorra.
BCE	7 de febrer	Extensió de la línia de liquiditat entre el BCE i l'AFA fins al 31 de gener de 2027.
RTG	17 de gener	Moody's tanca l'avaluació del 2024 mantenint el ràting país en Baa1.

2024

REG	28 de novembre	Llei 17/2024 de modificació de la Llei 35/2018 del 20 de desembre, de solvència, liquiditat i supervisió prudencial d'entitats bancàries i empreses d'inversió.
TR	27 de novembre	Andorra signa l'addenda a l'acord internacional d'intercanvi d'informació fiscal (CRS MCAA) per actualitzar els mecanismes existents.
RTG	8 de novembre	L'agència d'avaluació Standard & Poor's manté la qualificació d'Andorra en A-/A-2 amb perspectiva positiva.
RTG	18 d'octubre	L'agència d'avaluació Fitch Ratings confirma la nota d'Andorra en A- amb perspectiva estable.
RTG	19 de juliol	Moody's manté el ràting d'Andorra en Baa1 amb perspectiva estable.
REG	27 de maig	Llei 7/2024, del 27 de maig, sobre organització i funcionament de les entitats operatives del sistema financer i l'abús de mercats.
REG	27 de maig	Llei 10/2024, del 27 de maig, d'auditoria de comptes del Principat d'Andorra.
RTG	10 de maig	L'agència d'avaluació Standard & Poor's eleva la qualificació d'Andorra a A-/A-2 i manté la perspectiva positiva.
IA	2 de maig	El Govern d'Andorra aprova el Codi sobre l'Ètica de la Intel·ligència Artificial d'Andorra.
AA	26 d'abril	La Comissió Europea publica els textos íntegres de l'Acord d'associació entre la Unió Europea i el Principat d'Andorra en versió anglesa.

*El Principat d'Andorra, en seguiment de la seva obertura econòmica i procés d'homogeneïtzació amb els estàndards internacionals, té disset CDIs en vigor (França, Espanya, Luxemburg, Liechtenstein, Portugal, Emirats Àrabs Units, Malta, Xipre, San Marino, Hongria, Croàcia, Mònaco, República Txeca, Islàndia, Països Baixos, Lituània i República de Corea) i tres CDIs signats (Letònia, Romania i Montenegro). Actualment, Andorra té pendent de ratificació el CDI amb el Regne Unit de Gran Bretanya i Irlanda del Nord. A més, ha rubricat un acord amb Bèlgica, que resta pendent de la seva signatura.

RTG	26 d'abril	Fitch Ratings confirma la nota d'Andorra i la situa de nou en A- amb perspectiva estable.
FMI	6 de març	L'FMI publica l'informe de l'Article IV per al 2023 i valora positivament el rendiment i solidesa dels bancs andorrans.
REG	14 de febrer	Decret 64/2024 pel qual s'aprova el Reglament del registre de comptes financers i assimilats, dependent del ministeri encarregat de les finances.
REG	1 de febrer	Llei 2/2024 de mesures urgents per a la millora del poder adquisitiu de la ciutadania.
REG	1 de febrer	Llei 3/2024 de l'impost sobre la inversió estrangera immobiliària al Principat d'Andorra.
REG	24 de gener	Decret 24/2024 pel qual s'aprova el Reglament relatiu a l'adopció de normes tècniques de la Unió Europea aplicables en matèria de recuperació i de resolució d'entitats bancàries i d'empreses d'inversió.
RTG	17 de gener	Moody's puja el ràting d'Andorra de Baa2 a Baa1 i manté la perspectiva estable.

2023

AA	12 de desembre	Finalitza la negociació de l'Acord d'associació entre la UE i Andorra i San Marino.
REG	28 de novembre	Llei 24/2023 de mesures d'estímul i d'estabilitat del mercat d'arrendament d'habitatges.
RTG	13 de novembre	Standard & Poor's manté la qualificació d'Andorra en BBB+/A-2 amb perspectiva positiva.
RTG	27 d'octubre	Fitch Ratings confirma la nota d'Andorra en A- amb perspectiva estable.
REG	7 de setembre	Llei 16/2023 de suspensió transitòria de la inversió estrangera en immobles al Principat d'Andorra.
REG COVID-19	16 d'agost	Decret 404/2023 de finalització de la segona fase del programa de crèdits tous avalats pel Govern, regulat pel Decret del 20-5-2020 d'aprovació d'un segon programa extraordinari d'avalis per a empreses i negocis per la situació d'emergència sanitària causada pel coronavirus SARS-CoV-2.
REG	12 de juliol	Llei 15/2023 per donar continuïtat a les mesures urgents en matèria d'habitatge i dotar el Govern dels recursos necessaris per crear un parc públic d'habitatge.
RTG	26 de juliol	Moody's manté el ràting d'Andorra en Baa2 estable.
PBC/FT	30 de juny	L'AFA i la UIFAND signen un nou protocol d'enteniment que consolida i amplia les bases per regular la col·laboració entre ambdues autoritats en aquelles funcions que els atribueix la corresponent normativa en relació amb la supervisió de les entitats operatives del sistema financer, els subjectes del sector assegurador i reassegurador, els proveïdors de serveis d'actius virtuals i els veedors digitals.
SUP	22 de maig	L'AFA esdevé membre del <i>Group of International Finance Centre Supervisors</i> (GIFCS) organisme que promou l'adopció de les millors pràctiques internacionals als sectors financers de països de mida reduïda i on la proporcionalitat legislativa és necessària.

RTG	12 de maig	Standard & Poor's revisa la seva perspectiva d'Andorra d'estable a positiva i referma la seva qualificació de BBB+/A-2.
AD	10 de maig	Decret 211/2023 pel qual s'aprova el Reglament de desenvolupament del títol VIII de la Llei 42/2022, de l'1 de desembre, de l'economia digital, l'emprenedoria i innovació, relatiu a l'entorn controlat de proves o <i>sandbox</i> .
REG	10 de maig	Decret 204/2023 de modificació del Reglament d'aplicació de la Llei 12/2017, del 22 de juny, d'ordenació i supervisió d'assegurances i reassegurances del Principat d'Andorra.
RTG	28 d'abril	Fitch Ratings referma la nota del Principat en A- i perspectiva estable.
AM	3 d'abril	L'AREB i l'AFA signen un protocol d'entesa en què s'estableix formalment un marc d'assistència mútua per exercir les seves respectives funcions, encomanades per la Llei 7/2021, del 29 d'abril, de recuperació i de resolució d'entitats bancàries i d'empreses d'inversió.
REG	15 de març	Decret 127/2023 pel qual s'aprova un programa extraordinari d'avalis per comprar un habitatge per a residència habitual i permanent.
REG	19 de gener	Llei 6/2023 de mesures urgents per a la millora del poder adquisitiu de la ciutadania i en matèria d'arrendaments d'habitatge.
REG	19 de gener	Llei 5/2023 de mesures per a la reforma de la imposició directa i de modificació d'altres normes tributàries i duaneres.

2022

AD	1 de desembre	Llei 42/2022 d'economia digital, l'emprenedoria i innovació.
REG	1 de desembre	Llei 41/2022 de mesures de protecció, d'estímul del mercat i de governança en l'àmbit de l'habitatge.
SOST	24 de novembre	Llei 37/2022 de mesures per respondre a les situacions de crisi energètica.
RESL	24 de novembre	Llei 36/2022 de creació de reserves internacionals i accés del sistema financer a assistència en forma de provisió urgent de liquiditat.
AM	24 de novembre	Llei 35/2022 de modificació de la Llei 8/2013, del 9 de maig, sobre els requisits organitzatius i les condicions de funcionament de les entitats operatives del sistema financer, la protecció de l'inversor, l'abús de mercats i els acords de garantia financera (EMIR, SFTR i índexs de referència).
PBC/FT	21 de setembre	Decret 377/2022 pel qual s'aprova el Reglament de la declaració de transport transfronterer de diners en efectiu.
RESL	22 de juliol	El BCE i l'AFA formalitzen una línia repo per proporcionar liquiditat en euros en cas de necessitat per part del mercat.
AM	20 de juliol	Decret 303/2022 pel qual s'aprova el Reglament de desenvolupament de la Llei 7/2021, del 29 d'abril, de recuperació i de resolució d'entitats bancàries i d'empreses d'inversió.
RTG	15 de juliol	Standard & Poor's millora el ràting d'Andorra i el situa en BBB+/A-2 amb perspectiva estable.

AM	14 de juliol	Llei 26/2022 de modificació de la Llei 17/2013, del 10 d'octubre, sobre la introducció de l'euro en el marc de l'Acord monetari signat entre el Principat d'Andorra i la Unió Europea (NPE, NSFR, rati palanquejament).
RTG	8 de juliol	Fitch situa en A- amb perspectiva estable, millor nota des de que l'agència va començar a avaluar el Principat l'any 2015.
SOST	30 de juny	Llei 25/2022 d'economia circular (LEC).
AD	30 de juny	Llei 24/2022 de la representació digital d'actius mitjançant l'ús de la criptografia i de la tecnologia de llibre registre distribuït i blockchain.
FMI	20 de juny	El Consell Executiu de l'FMI conclou la consulta de l'Article IV de 2022 amb el Principat d'Andorra.
CST	9 de juny	Llei 22/2022 de mesures per a la seguretat de les xarxes i dels sistemes d'informació.
AM	8 de juny	Decret 249/2022 pel qual s'aprova el Reglament d'organització i funcionament de la Comissió Gestora del Fons Andorrà de Garantia de Dipòsits.
AM	8 de juny	Decret 248/2022 pel qual s'aprova el Reglament d'organització i funcionament de la Comissió Gestora del Sistema Andorrà de Garantia d'Inversions.
TR	25 de maig	Decret 214/2022 de modificació del Reglament regulador de l'enregistrament i l'accés a la informació relativa als beneficiaris efectius en els registres d'entitats jurídiques, aprovat pel Decret del 5 de setembre del 2018.
REG	27 d'abril	Decret 171/2022 relatiu a l'aprovació del Reglament de creació i gestió de les reserves internacionals del Principat d'Andorra.
FMI	7 d'abril	L'FMI publica la declaració del personal tècnic de la missió de l'Article IV corresponent a l'any 2022.
REG	3 de març	Llei 5/2022 d'aplicació de sancions internacionals en el marc de la guerra a Ucraïna.
PBC/FT	2 de març	Reglament d'aplicació de la nova Llei de PBC/FT.
ED	16 de febrer	Aprovació de l'emissió de deute públic "Notes sostenibles del Principat d'Andorra als mercats internacionals", per un import de 500 milions d'euros.
RTG	4 de febrer	Moody's avalua per primera vegada el Principat d'Andorra amb una qualificació Baa2 i una perspectiva estable.
Digitalització	2 de febrer	Formalització del préstec de 8 milions d'euros del Banc de Desenvolupament del Consell d'Europa per finançar la digitalització.
RTG	14 de gener	Fitch Ratings referma la nota del Principat en BBB+ i revisa la seva perspectiva d'Andorra d'estable a positiva.
RTG	14 de gener	Standard & Poor's revisa la seva perspectiva d'Andorra d'estable a positiva i referma la seva qualificació de BBB/A-2.
BEPS	1 de gener	Entra en vigor el Conveni multilateral per a l'aplicació de les mesures relatives als convenis fiscals per prevenir l'erosió de la base imposable i el trasllat de beneficis (MLI).

2021

REG COVID-19	22 de desembre	Decret 424/2021 que augmenta fins al 100% els ajuts al lloguer i a les quotes hipotecàries per als locals d'oci nocturn.
PBC/FT	16 de desembre	Aprovació de la modificació de la Llei 14/2017, del 22 de juny, de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme (implementació de la 5a Directiva).
NIIF-UE	15 de desembre	Decret pel qual s'aproven determinades normes internacionals d'informació financera adoptades a la Unió Europea (NIIF-UE) que modifica el Decret del 22 de desembre de 2016.
PBC/FT	15 de novembre	Inici del III Curs de prevenció del blanqueig de capitals i finançament del terrorisme.
AM	3 de novembre	Reglament relatiu a l'adopció de normes tècniques complementàries de la UE aplicables en matèria de solvència, liquiditat i supervisió prudencial d'entitats bancàries i empreses d'inversió.
REG	28 d'octubre	Llei 29/2021 qualificada de protecció de dades personals (GDPR).
REG	14 d'octubre	Llei 24/2021 de les taxes d'intercanvi aplicades a les operacions de pagament amb targeta.
ED	6 d'octubre	Nova emissió internacional de deute de 175 milions d'euros amb un venciment per primer cop a 20 anys.
REG COVID-19	29 de setembre	Decret 323/2021 que regula el retorn o la conversió en préstec del deute pendent corresponent al primer i al segon programa extraordinari d'aval per a empreses i negocis per la situació d'emergència sanitària causada pel coronavirus SAR-CoV-2.
SOST	22 de setembre	Decret 303/2021 d'aprovació del Reglament del mercat nacional de compensació d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle.
AM	10 de setembre	Publicació al BOPA de la modificació de l'annex de l'Acord monetari entre el Principat d'Andorra i la Unió Europea.
REG COVID-19	1 de setembre	El Govern prorroga el programa d'ajuts al lloguer i a les hipoteques d'oci nocturn i agències de viatges.
RTG	23 de juliol	Fitch Ratings referma la nota del Principat en BBB+ amb perspectiva estable.
RTG	20 de juliol	Standard & Poor's reafirma la qualificació d'Andorra en BBB/A-2.
FMI	14 de juny	L'FMI publica l'informe de conclusions finals sobre Andorra en el marc de l'Article IV del Conveni Constitutiu de l'FMI.
FMI	7 de maig	Publicació de la primera balança de pagaments d'Andorra.
MP	4 de maig	Entra en vigor l'esquema de domiciliacions bancàries SEPA (SEPA DIRECT DEBIT).
AM	29 d'abril	Llei 7/2021 de recuperació i de resolució d'entitats bancàries i d'empreses d'inversió (BRRD1).
ED	28 d'abril	Primera emissió internacional de bons d'Andorra, verds, socials i sostenibles, per import de 500 milions d'euros.

FMI	9 d'abril	L'FMI publica les seves conclusions preliminars de la visita oficial dins del marc de l'Article IV del Conveni Constitutiu de l'FMI i valora positivament la gestió de la pandèmia i les perspectives de recuperació econòmica d'Andorra.
REG COVID-19	31 de març	Decret 102/2021 de modificació del Reglament CRR. Entre d'altres, transposa diferents adaptacions associades a la pandèmia de la COVID-19 en l'àmbit financer.
REG COVID-19	31 de març	Decret 101/2021 d'aprovació d'un programa extraordinari d'ajudes al lloguer i les quotes hipotecàries de negocis dedicats al lloguer i la venda de material d'esquí.
REG COVID-19	18 de març	Llei 3/2021 de modificació de la Llei 16/2020, del 4 de desembre, de noves mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2 que prorroga la reducció de la renda de locals fins al 30 d'abril de 2021.
NIIF-UE	24 de febrer	Decret 60/2021 que aprova noves NIIF-UE i modifica el Decret del 22 de desembre de 2016.
REG COVID-19	29 de gener	Decret 54/2021 de modificació del Decret del 20 de maig de 2020 d'aprovació d'un segon programa extraordinari d'avalis per a empreses i negocis que inclou despeses de carburants per a la locomoció i la substitució del pagament de la part patronal dels ERTA i reduccions de jornada laboral per despeses de personal. Inclou l'abast del Decret 25/2021 (operacions de lísing) i el deroga.
RTG	29 de gener	Fitch Ratings referma la nota del Principat en BBB+ i perspectiva estable malgrat la situació provocada per la pandèmia.
REG COVID-19	28 de gener	Llei 1/2021 de modificació de la Llei 16/2020, del 4 de desembre, de noves mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2.
REG COVID-19	27 de gener	Decret 25/2021 de modificació del Decret del 20 de maig de 2020 d'aprovació d'un segon programa extraordinari d'avalis per a empreses i negocis per incloure les operacions de lísing (arrendaments financers).
RTG	15 de gener	Standard & Poor's manté la nota BBB i la perspectiva estable.

2020

COVID-19	14 de desembre	Els bancs prorroguen fins al 31 de març de 2021 el termini per sol·licitar les carències sectorials.
REG COVID-19	4 de desembre	Llei 16/2020 de noves mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2.
REG COVID-19	2 de desembre	Decret d'aprovació d'un programa extraordinari d'ajudes al lloguer i a les quotes hipotecàries de sales de joc en el marc de la situació d'emergència sanitària causada pel coronavirus SARS-CoV-2.
REG COVID-19	18 de novembre	Decret de modificació del Decret del 20 de maig de 2020 d'aprovació d'un segon programa extraordinari d'avalis per a empreses i negocis per la situació d'emergència sanitària causada pel coronavirus SARS-CoV-2: inclou despeses de lloguer i aigua, llum, telefonia i calefacció.
REG COVID-19	21 d'octubre	Decret d'aprovació d'un programa extraordinari d'ajudes al lloguer i les quotes hipotecàries de locals comercials en el marc de la situació d'emergència sanitària causada pel coronavirus SARS-CoV-2.

FMI	16 d'octubre	Andorra esdevé el 190è membre del Fons Monetari Internacional.
FMI	5 d'octubre	Llei 10/2020 d'adhesió del Principat d'Andorra al Fons Monetari Internacional.
RTG	31 de juliol	Standard & Poor's manté la nota BBB i la perspectiva estable.
ED	29 de juliol	Decret d'aprovació d'una emissió de deute públic a llarg termini del Principat d'Andorra per un import de 20 milions d'euros en la modalitat de bons.
NIIF-UE	29 de juliol	Decret que aprova noves NIIF-UE i modifica el Decret del 22 de desembre de 2016.
RTG	17 de juliol	Fitch Ratings manté la nota en BBB+ i la perspectiva estable.
COVID-19	11 de juny	Aprovació del conveni sectorial que permet ajornar el pagament de préstecs o crèdits a les persones afectades econòmicament pel SARS- CoV-2 (carències sectorials).
N/A	27 de maig	Andorra esdevé el 47è membre del Banc de desenvolupament del Consell d'Europa.
RTG	24 d'abril	Standard & Poor's confirma la qualificació de país en BBB/A-2 i revisa la perspectiva a estable a causa de l'impacte del SARS-CoV-2.
REG COVID-19	18 d'abril	Llei 5/2020 de noves mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària provocada per la pandèmia del SARS- CoV-2 i que deroga la Llei 3/2020 anterior.
REG COVID-19	24 de març i 20 de maig	Aprovació de dos decrets relatius a un programa extraordinari d'avalis per a empreses i negocis per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2.
REG COVID-19	23 de març	Llei 4/2020 qualificada dels estats d'alarma i emergència.
REG COVID-19	23 de març	Llei 3/2020 de mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS- CoV-2.
RTG	31 de gener	Fitch Ratings manté la nota BBB+ i la perspectiva estable.
RTG	17 de gener	Standard & Poor's confirma la qualificació del Principat en BBB/A-2 i la perspectiva positiva.

2019

PBC/FT	5 de desembre	El plenari del Moneyval aprova el 2n informe de progrés de la 5a avaluació d'Andorra.
PBC/FT	28 de novembre	Llei 21/2019 de modificació de la Llei 14/2017, del 22 de juny, de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme.
TR	12 de novembre	2a ronda de la fase 2 de l'avaluació del <i>Global Forum</i> : l'OCDE reconeix les millores en transparència i intercanvi d'informació fiscal i augmenta la nota del país a <i>largely compliant</i> .
RTG	2 d'agost	Fitch Ratings referma el ràting d'Andorra en BBB+ i la perspectiva estable.
RTG	19 de juliol	Standard & Poor's millora la perspectiva sobre Andorra d'estable a positiva i referma la qualificació BBB/A-2.

REG	14 de maig	Reglament de l'impost sobre societats que deroga l'anterior del 2015.
REG	8 de maig	Reglament de desenvolupament de la Llei 12/2017, del 22 de juny, d'ordenació i supervisió d'assegurances i reassegurances del Principat d'Andorra, en relació amb el règim de supervisió simplificada per a les delegacions al Principat d'Andorra.
AM	3 d'abril	Reglament d'adopció de normes tècniques de la UE aplicables en matèria de solvència, liquiditat i supervisió prudencial d'entitats bancàries i empreses d'inversió (CRR).
AM	3 d'abril	Reglament sobre els requisits organitzatius i condicions de funcionament de les entitats operatives del sistema financer, la protecció de l'inversor, l'abús de mercat i els acords de garantia financera.
AM	27 de març	Aprovació del decret pel qual s'introdueixen les normes internacionals d'informació financera en vigor a la UE, de conformitat amb el marc comptable de les NIIF-UE adaptat a Andorra.
MP	5 de març	Les entitats bancàries andorranes passen a formar part de SEPA.
MP	1 de març	Andorra passa a formar part de la zona única de pagament en euros (<i>Single Euro Payments Area</i> - SEPA).
AM	15 de febrer	Llei 17/2019 de modificació de la Llei 8/2013 sobre els requisits organitzatius i les condicions de funcionament de les entitats operatives del sistema financer, la protecció de l'inversor, l'abús de mercat i els acords de garantia financera (MiFID).
PBC/FT	11 de febrer	Publicació del 1r informe de progrés de la 5a avaluació del Moneyval.
MP	11 de febrer	L' <i>European Payment Council</i> actualitza la llista de països adherits als esquemes SEPA en què s'inclou el Principat d'Andorra.
RTG	9 de febrer	Fitch Ratings referma el ràting d'Andorra en BBB+ i perspectiva estable.
REG	1 de febrer	Entra en vigor la Llei 31/2018 de relacions laborals.
TR	23 de gener	Aprovació del decret relatiu a la nota tècnica sobre el procediment d'auditoria per als auditors externs sobre CRS.
RTG	19 de gener	Standard & Poor's afirma la qualificació d'Andorra BBB-/A-2 i manté la perspectiva estable.
REG	1 de gener	Entren en vigor la Llei 32/2018 qualificada d'acció sindical i patronal i la Llei 33/2018 qualificada de mesures de conflicte col·lectiu.

2018

AM	20 de desembre	Llei 35/2018 de solvència, liquiditat i supervisió prudencial d'entitats bancàries i empreses d'inversió (CRD IV), com també de la Llei 36/2018 de conglomerats financers.
AM	12 de desembre	Decret pel qual s'aproven determinades NIIF-UE, que modifica el Decret NIIF-UE del 18 de desembre de 2016.
PBC/FT	6 de desembre	El plenari del Moneyval aprova el 1r informe de progrés de la 5a avaluació d'Andorra.

TR	4 de desembre	La UE considera Andorra un país plenament cooperant en matèria fiscal i l'exclou de la llista grisa.
MP	21 de novembre	Reglament relatiu al règim jurídic dels serveis de pagament i el diner electrònic i de les entitats de pagament i entitats de diner electrònic (Reglament PSD2 que revoca el reglament PSD1).
TR	15 de novembre	L'OCDE avala els canvis fets per Andorra i reconeix que no té règims fiscals potencialment perjudicials (Projecte BEPS Acció 5).
MP	25 d'octubre	Llei 27/2018 de modificació de la Llei 8/2018 dels serveis de pagament i el diner electrònic (PSD2).
TR	19 d'octubre	Signatura de l'acord multilateral de l'OCDE que permet intercanviar informació país per país amb totes les autoritats competents signatàries de l'acord.
TR	18 d'octubre	Signatura de l'acord multilateral de l'OCDE en el marc del projecte BEPS.
TR	3 d'octubre	Aprovació de la modificació del Reglament de desenvolupament de la Llei IAI.
PBC/FT	21 de setembre	Segon curs de prevenció del blanqueig de capitals i finançament del terrorisme, organitzat per Andorran Banking juntament amb la Universitat d'Andorra i la UIFAND.
AM	13 de setembre	Llei 20/2018 reguladora del Fons Andorrà de Garantia de Dipòsits i del Sistema Andorrà de Garantia d'Inversions que entra en vigor el 4 d'octubre.
TR	11 de setembre	Visita del director del Centre de Política Tributària i Administració de l'OCDE, Pascal Saint-Amans, per conèixer les transformacions econòmiques i fiscals dutes a terme per Andorra. Conferència: "La Cooperació fiscal en l'entorn després de BEPS i de l'intercanvi automàtic".
PBC/FT	5 de setembre	Reglament regulador de l'enregistrament i l'accés a la informació relativa als beneficiaris efectius als registres d'entitats jurídiques.
RTG	11 d'agost	Publicació ràting Fitch: BBB+.
TR	26 de juliol	Llei 19/2018 que modifica la Llei que amplia el nombre de jurisdiccions amb les quals Andorra intercanviarà informació a partir del 2020 (un total de 95 jurisdiccions).
RTG	20 de juliol	Publicació ràting Standard & Poor's: BBB.
TR	3 de juliol	Esmorzar col·loqui a Madrid "El sector financer andorrà a Europa" organitzat per Andorran Banking i el Govern d'Andorra.
AM	20 de juny	Reglament de desenvolupament de la Llei 8/2018 dels serveis de pagament i el diner electrònic i del Reglament relatiu a les normes aplicables als proveïdors de serveis de pagament per facilitar l'automatització de pagaments transfronterers entre el Principat d'Andorra i els estats membres de la Unió Europea (Reglament PSD1 i Reglament SEPA).
REG	31 de maig	Llei 12/2018 que modifica la Llei 10/2013 de l'INAF. Aquesta modificació transforma l'INAF en AFA (Autoritat Financera Andorrana) i li atorga les competències de supervisor efectiu en matèria d'assegurances i reassegurances.
PBC/FT	23 de maig	Reglament de la Llei 14/2017, del 22 de juny, de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme.

MP	17 de maig	Llei 8/2018 dels serveis de pagament i el diner electrònic (PSD1).
REG	19 d'abril	Llei 6/2018 de modificació de la Llei 95/2010 de l'Impost sobre societats.
RTG	17 de febrer	Publicació ràting Fitch: BBB.
RTG	19 de gener	Publicació ràting Standard & Poor's: BBB.

2017

TR	5 de desembre	Andorra supera l'examen de la UE i no forma part de la llista de països no-cooperants.
TR	30 de novembre	Aprovació de dues modificacions de la Llei 19/2016 d'IAI que amplien el nombre de les jurisdiccions amb les quals Andorra intercanviarà informació a partir de 2018 (41) i 2019 (73).
TR	26 - 27 d'octubre	Primera edició de l' <i>Andorran Financial Summit</i> .
PBC/FT	28 de setembre	El plenari del Moneyval aprova l'informe de la 5a avaluació d'Andorra.
RTG	18 d'agost	Publicació ràting Fitch: BBB.
TR	2 d'agost	Reglament de la Llei 19/2016 d'intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal.
RTG	28 de juliol	Publicació ràting Standard & Poor's: BBB.
PBC/FT	13 de juliol	Aprovació de la tipificació del delictes fiscal.
TR	28 de juny	L'OCDE premia els esforços d'Andorra i l'inclou a la llista dels països més transparents del rànquing del Global Forum sobre Transparència i Intercanvi d'Informació Fiscal.
PBC/FT	22 de juny	Llei 14/2017 de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme.
REG	22 de juny	Llei 12/2017 d'ordenació i supervisió d'assegurances i reassegurances.
TR	7 de juny	Andorra firma el Conveni multilateral de l'OCDE d'aplicació de les mesures del Sistema Fiscal Internacional (BEPS).
TR	25 de maig	Llei 10/2017 d'intercanvi d'informació mitjançant sol·licitud prèvia i d'intercanvi d'informació espontani en matèria fiscal que modifica la Llei 3/2009.
PBC/FT	6 - 17 de març	Visita on-site dels avaluadors del Moneyval en el context de la 5a avaluació.
RTG	24 de febrer	Publicació ràting Fitch: BBB.
PBC/FT	10 de febrer	Primer Curs de prevenció del blanqueig de capitals i finançament del terrorisme, organitzat per Andorran Banking juntament amb la Universitat d'Andorra.
RTG	27 de gener	Publicació ràting Standard & Poor's: BBB-.
TR	13 de gener	L'Assemblea General d'Andorran Banking actualitza el seu Codi deontològic.
TR	1 de gener	Entra en vigor l'acord firmat amb la UE d'IAI.

TR	1 de gener	Entra en vigor la Llei 19/2016 d'IAI.
AM	1 de gener	Entra en vigor el Decret del 18 de desembre de 2016 que aprova el nou marc comptable (NIIF-UE).

2016

TR	30 de novembre	Llei 19/2016 d'intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal (IAI).
RTG	3 de setembre	Publicació ràting Fitch: BBB.
TR	28 - 29 de juliol	Ratificació del Conveni Multilateral.
RTG	29 de juliol	Publicació ràting Standard & Poor's: BBB-.
N/A	11 de maig	Vall Banc inicia operacions.
RTG	11 de març	Publicació ràting Fitch: BBB.
TR	26 de febrer	Entra en vigor el CDI entre el Principat d'Andorra i Espanya.
RTG	12 de febrer	Publicació ràting Standard & Poor's: BBB-.
TR	12 de febrer	Andorra firma amb la UE l'acord d'IAI.

2015

TR	3 de desembre	Andorra signa amb l'OCDE l'MCAA.
TR	4 de novembre	Andorra rubrica amb la UE l'acord d'IAI.
PBC/FT	14 de setembre	Andorra aprova la 4a avaluació del Moneyval i passa a la 5a avaluació.
TR	1 de juliol	Entra en vigor el CDI entre el Principat d'Andorra i França.
AM	2 d'abril	Llei 8/2015, de mesures urgents per implantar mecanismes de reestructuració i resolució d'entitats bancàries.
PBC/FT		S'inicien els preparatius per a la 5a avaluació del Moneyval que es desenvoluparan al llarg de tot l'any 2016.

2014

TR	16 de juny	Adopció de la declaració de l'OCDE relativa a l'intercanvi d'informació.
TR	Juny	<i>Peer Reviews</i> Fase 1 + 2 (<i>Global Forum</i>).
TR	24 d'abril	Llei 5/2014 de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques (IRPF).
AA	Abril	Inici de les negociacions per a un Acord d'associació entre la UE i el Principat d'Andorra.
AM	19 de març	Aprovació de la modificació de l'annex de l'Acord monetari.

2013

TR	5 de novembre	Signatura del Conveni Multilateral sobre assistència administrativa mútua en matèria fiscal de l'OCDE.
TR	11 d'octubre	Mandat de negociació de revisió de l'Acord en matèria de fiscalitat dels rendiments de l'estalvi.
AM	10 d'octubre	Llei 17/2013 sobre la introducció de l'euro en el marc de l'Acord monetari signat entre el Principat d'Andorra i la Unió Europea.
TR	Octubre	2a Fase de l'avaluació del <i>Peer Review</i> (<i>Global Forum</i>).
N/A	17 de setembre	L'INAF és acceptat a la IOSCO com a membre de ple dret.
TR	1 de gener	Entra en vigor la Llei 11/2012 de l'Impost General Indirecte (IGI).

2012

REG	21 de juny	Llei 10/2012 d'Inversió Estrangera liberalitzant-la al 100%.
PBC/FT	Març	Inici de la 4a avaluació del Moneyval.

2011

TR	Agost	1a Fase de l'avaluació del <i>Peer Review</i> (<i>Global Forum</i>).
AM	30 de juny	Andorra signa l'Acord monetari amb la Unió Europea per convertir l'euro en moneda oficial del Principat d'Andorra.
N/A	4 d'abril	<i>Memorandum of Understanding</i> firmat entre l'INAF i el Banc d'Espanya establint un protocol de col·laboració entre les dues autoritats.

2010

TR	29 de desembre	Aprovació d'un impost sobre les societats (IS), sobre la renda de les activitats econòmiques (IAE) i sobre la renda dels no-residents fiscals (IRNR).
----	----------------	---

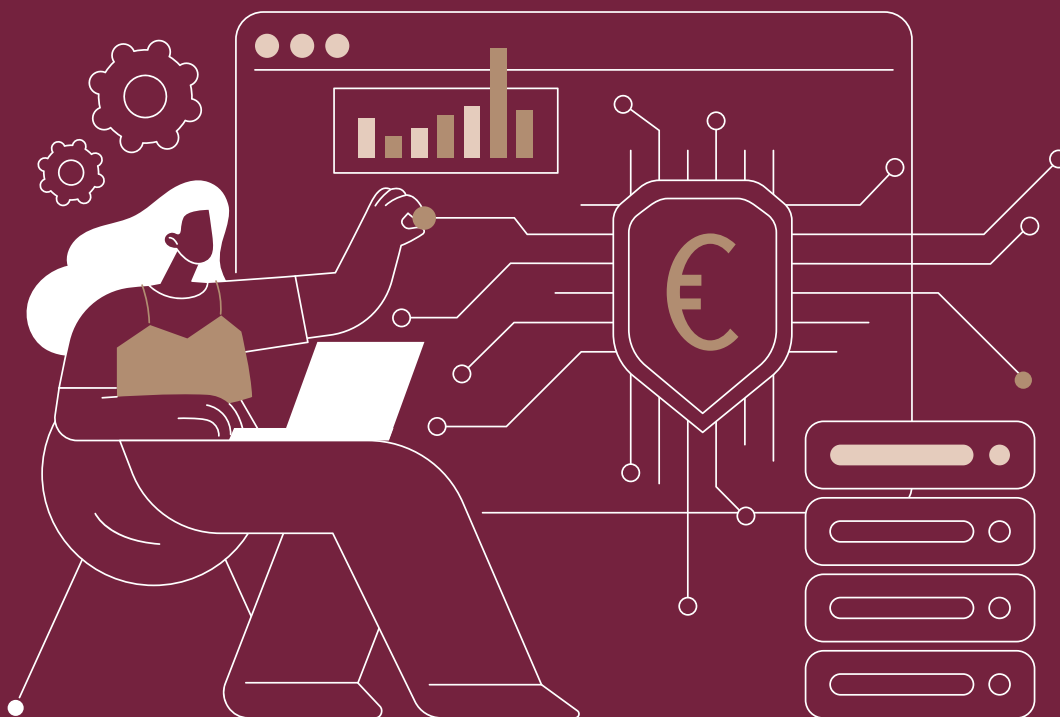
2009

TR	7 de setembre	Llei 3/2009 d'intercanvi d'informació en matèria fiscal amb sol·licitud prèvia.
TR	10 de març	Andorra signa la Declaració de París que fixa un calendari de reformes legislatives per facilitar els requeriments de l'OCDE en matèria de transparència.

Annex

The background of the page is composed of several large, overlapping geometric shapes. A dark blue triangle occupies the top-left corner. A white triangle is positioned to its right, extending towards the top-right corner. Below the dark blue triangle is a large grey triangle. In the bottom-right area, there is a maroon triangle. The overall design is minimalist and modern.

APORTACIÓ DEL SECTOR FINANCER A L'ECONOMIA ANDORRANA

Estudi encarregat per
Andorran Banking a

**Andorran Banking
Observatory**

4t informe • gener 2024

Contingut

La importància del sector financer a Andorra	79
1. Dades del sector financer a Andorra	80
2. Sector dinamitzador	83
3. Sector creador de llocs de treball	84
4. Impulsor de la transformació digital al país	86
5. Aportació a les finances de l'Estat	87
6. Impacte del sector en la creació de riquesa (VAB / PIB)	88
7. Metodologia i assumpcions	90

La importància del sector financer a Andorra

El sector financer i bancari desenvolupa un paper essencial en les economies, exercint una influència significativa tant en empreses com en famílies i particulars. El sector financer, compost d'entitats bancàries, entitats financeres d'inversió i d'entitats asseguradores, actua com un pilar fonamental que facilita el flux de capital i finançament cap als inversors i/o els consumidors, fomentant així el desenvolupament econòmic. Per a les empreses, aquest sector proporciona recursos financers crucials per a inversions, expansió i operacions diàries.

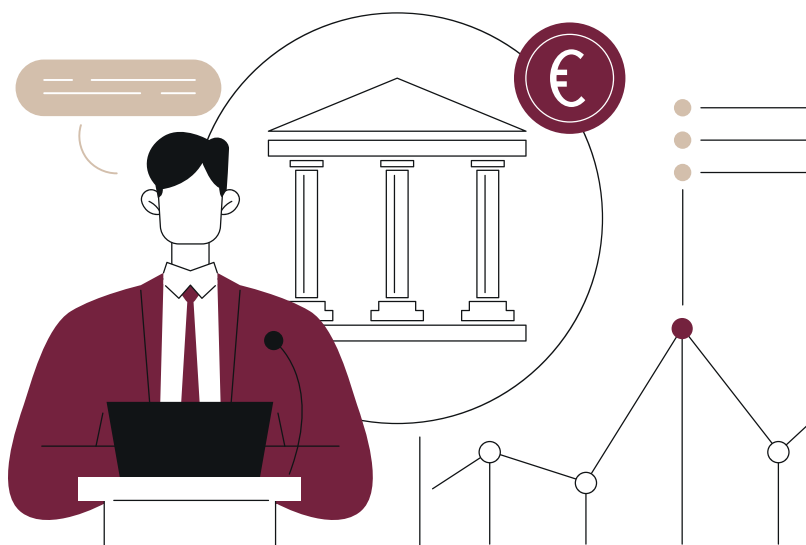
D'altra banda, per a les famílies i particulars, les entitats financeres ofereixen serveis bancaris, crèdits i assegurances que influeixen directament en la seva estabilitat financera i el seu benestar. El sector bancari té un paper destacat en la gestió dels estalvis i la planificació financera, contribuint a la construcció d'un sistema econòmic resilient i sostenible.

A més, els serveis de mitjans de pagament tenen un paper vital per als particulars i els negocis. Aquests serveis proporcionen una infraestructura essencial per a les transaccions diàries, millorant la facilitat i la seguretat de les operacions financeres. El desenvolupament de solucions adaptades és un aspecte clau, assegurant que les necessitats específiques dels particulars i empreses siguin ateses de manera eficient. Aquesta adaptació inclou la creació de productes financers personalitzats i la implementació de serveis de mitjans de pagament innovadors que agilitzen les operacions comercials i milloren l'experiència dels usuaris.

I per un altre costat, la contribució de les entitats financeres a l'economia també és molt rellevant. Països com Luxemburg i Liechtenstein tenen un sistema financer que representa entre el 20% i el 25% del seu PIB, cosa que demostra la prosperitat del model econòmic andorrà amb un sistema financer potent.

Quin és el nombre de llocs de treball creats pel sector financer andorrà? Quin és el valor afegit vinculat directament i indirectament a les activitats financeres? Quina és la contribució al pressupost d'Andorra generada pel sector financer?

Aquest estudi econòmic proporciona una resposta concisa a aquestes preguntes i aporta llum al rol de les entitats bancàries dins la societat i el teixit econòmic.

1 Dades del sector financer a Andorra

El sector financer a Andorra és un sector dinàmic que ha experimentat un gran creixement en els últims anys. Concretament, és el **tercer sector privat que més aporta al Producte Interior Brut (PIB)** de la seva economia. Els dos sectors que registren l'aportació més important són el comerç al detall i les activitats immobiliàries, ambdós dependents del finançament que reben del sector bancari andorrà.

3 grups bancaris

ANDBANK
Private Bankers

MORABANC

Creand[©]
Crèdit Andorrà

**3 empreses
financeres d'inversió**

**4 companyies
d'assegurances**

Concentren el
94,1%
dels actius gestionats
a Andorra.

Aporten un
17,2%
dels impostos directes
recaptats pel Govern en
els últims 5 anys.

Donen lloc de treball al
75,3%
de les persones treballadores
del sector financer, de les quals un
63,8%
compta amb
formació universitària.

El finançament concedit
pel sector financer
equivaleix aproximadament a
2x
el PIB d'Andorra.

Fora del perímetre dels 3 grups bancaris

**9 empreses
financeres d'inversió**

**23 companyies
d'assegurances**

Sector bancari andorrà

18
Bilions EUR
Actius

64
Bilions EUR
Recursos
gestionats

7,57%
ROE
Rendibilitat

2.500
persones
treballadores

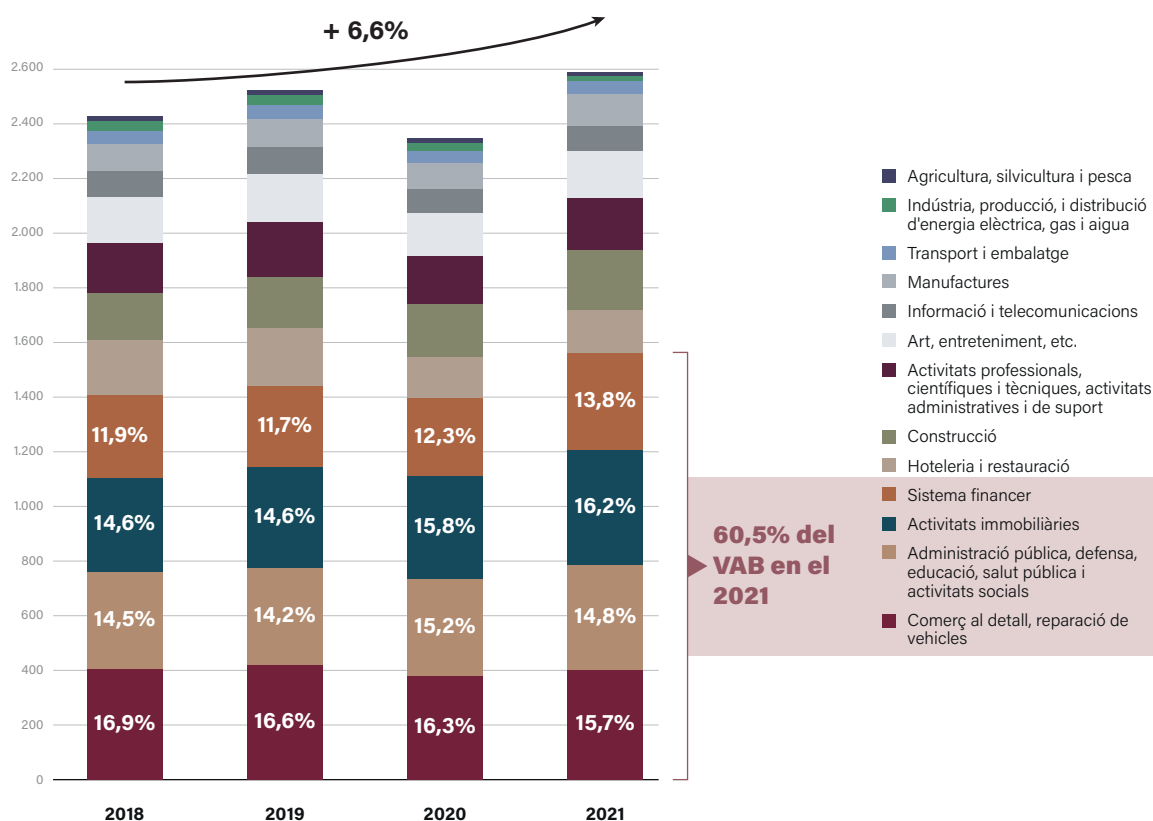
15,76%
CET1
Ràtio de solvència

201,3%
Liquiditat
Coverage Ratio

A continuació es mostren algunes variables econòmiques que evidencien la importància i solidesa dels grups bancaris andorrans, amb un gran creixement en els últims anys.

Estimació del PIB - VAB Nominal per sectors

(milions d'euros) / (%)

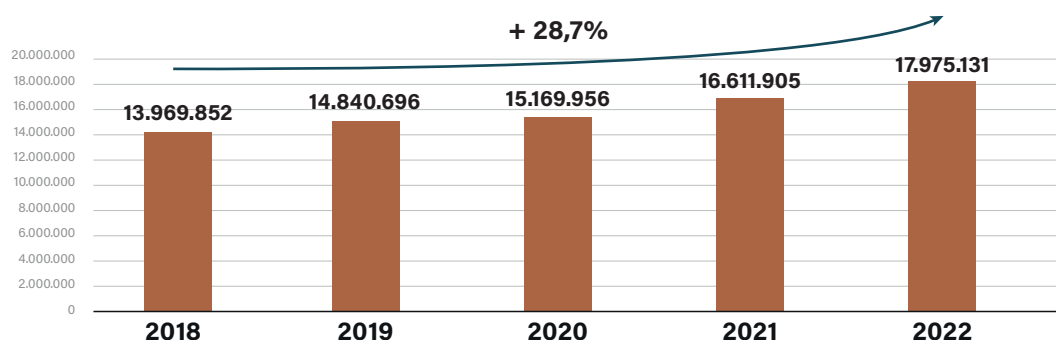
Font: Departament d'Estadística del Govern d'Andorra.

El sector financer, juntament amb el sector públic, el comerç i les activitats immobiliàries representen més del 60% del Valor Afegit Brut de l'economia andorrana.

Total actius

(milers d'euros)

Els actius del sector bancari han mantingut durant els últims 5 anys una tendència creixent del 28% CAGR tot i les dues crisis viscudes. Aquest creixement ha tingut la seva base en una evolució igualment creixent dels dipòsits de la clientela.

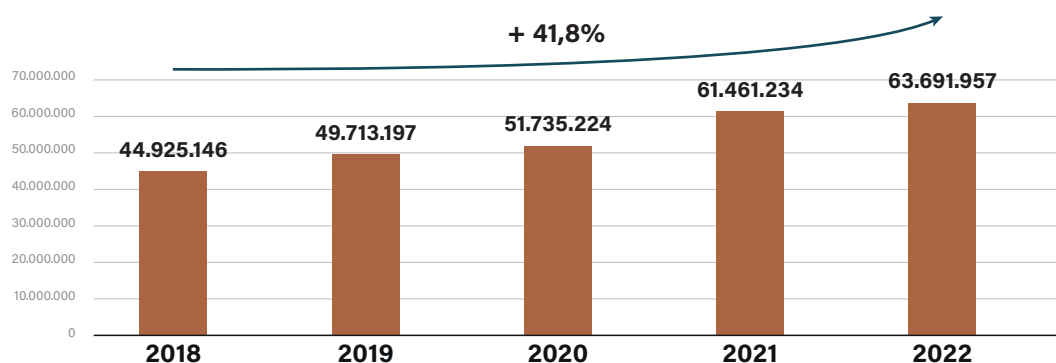

Font: dades aportades per les entitats bancàries.

Actius sota gestió consolidada

(milers d'euros)

Els recursos gestionats pel sector bancari andorrà han tingut una evolució creixent.

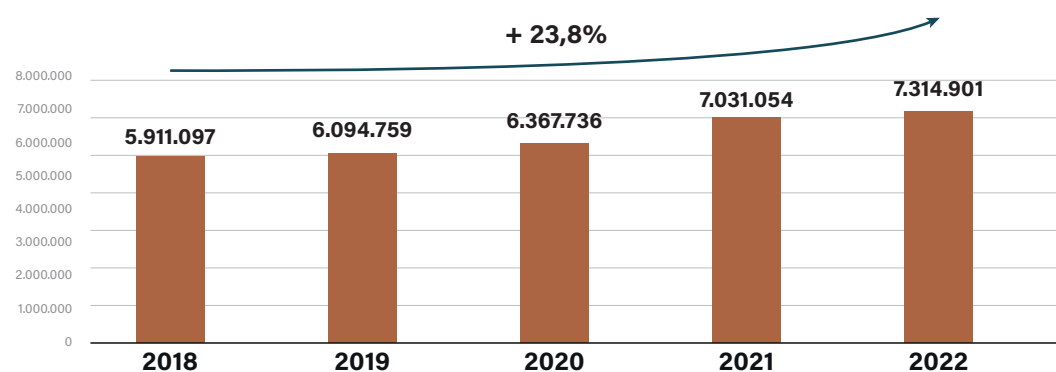

Font: dades aportades per les entitats bancàries.

Inversió creditícia consolidada

(milers d'euros)

La inversió creditícia consolidada mostra caràcter alcista, la qual cosa evidencia la capacitat creixent del sector per facilitar l'accés del públic a recursos financers.

Font: dades aportades per les entitats bancàries.

2 | Sector dinamitzador

El sector financer andorrà influeix de manera significativament positiva en la resta de l'economia des de diferents vessants.

• Impulsa sectors estratègics

El desenvolupament de determinats sectors ha estat possible gràcies al finançament i suport de la banca andorrana. El sector bancari està compromès amb el progrés i el benestar de la societat.

Ha fomentat i impulsat de manera activa els sectors productius i estratègics del país com són la indústria de la neu i el centre termal de Caldea, entre d'altres. També dona suport a l'emprenedoria, sector cabdal en el teixit empresarial del país.

• Dinamitza altres indústries

S'estima¹ que el sector financer andorrà genera 0,9 llocs de treball addicionals per cada persona treballadora del sector.

Així mateix s'ha estimat que el sector genera un multiplicador de 0,3 de Valor Afegit Brut amb caràcter indirecte en la resta dels sectors del país.

En no publicar-se taules *input-output* per part del Govern d'Andorra, l'estimació s'ha realitzat sobre la base de l'extrapolació entre les taules *input-output* publicades per Luxemburg i Suïssa, així com en diversos informes².

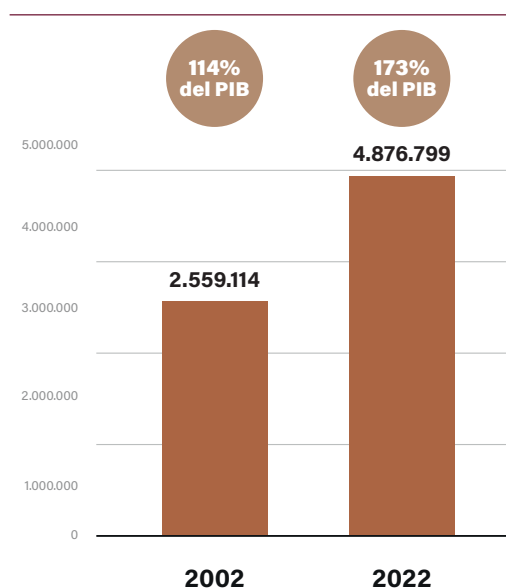
• Finança l'economia

Des de l'any 2002, la inversió creditícia a Andorra ha experimentat creixements exponencials, amb un CAGR del 91% entre els anys 2002 i 2022. Aquest finançament ha acompanyat el creixement econòmic i social d'Andorra aquests 20 anys.

La inversió creditícia consolidada mostra caràcter alcista, la qual cosa evidencia la capacitat creixent del sector per facilitar l'accés del públic a recursos financers.

Inversió creditícia a Andorra

(milers d'euros)

1. L'estimació s'ha dut a terme mitjançant una extrapolació sobre la base de la informació publicada als informes següents: *KPMG Private Banking Survey* (KPMG); *The state of the financial sector in Luxembourg* (Luxembourg for Finance - Deloitte); i *Economic impact of the Swiss Financial Sector* (SBA - SIA - BAC).

2. Per a les extrapolacions s'ha tingut en compte tant el pes relatiu del sector financer en VAB com el nombre d'empleats, com la grandària absoluta del mateix en els tres països.

3 | Sector creador de llocs de treball

• Genera ocupació qualificada

De mitjana, els 3 grups bancaris han donat feina al 75,3% de les persones que treballen al sistema financer d'Andorra durant els últims 5 anys.

El 2022, el 63,8% de la plantilla del sector bancari eren titulats universitaris.

L'aportació als llocs de treball per part del sector financer a l'economia andorrana revesteix una rellevància especial en termes de salari i massa salarial.

• Contribueix a la riquesa nacional

Malgrat el procés de concentració viscut pel sector, les dades de llocs de treball s'han mantingut estables en nombre de persones treballadores.

El salari mitjà brut ascendeix a 5.064 €, un 208% superior a la mitjana observada al total de l'economia el 2022. Mentre el sector financer dona llocs de treball de manera directa al 4,5% de les persones treballadores de l'economia andorrana, la seva aportació a la massa salarial és del 10% de la massa salarial total durant els últims 5 anys a Andorra. Això posa de manifest la capacitat del sector com a contribuïdor a la riquesa, al sistema de prevenció i a la seguretat social del país.

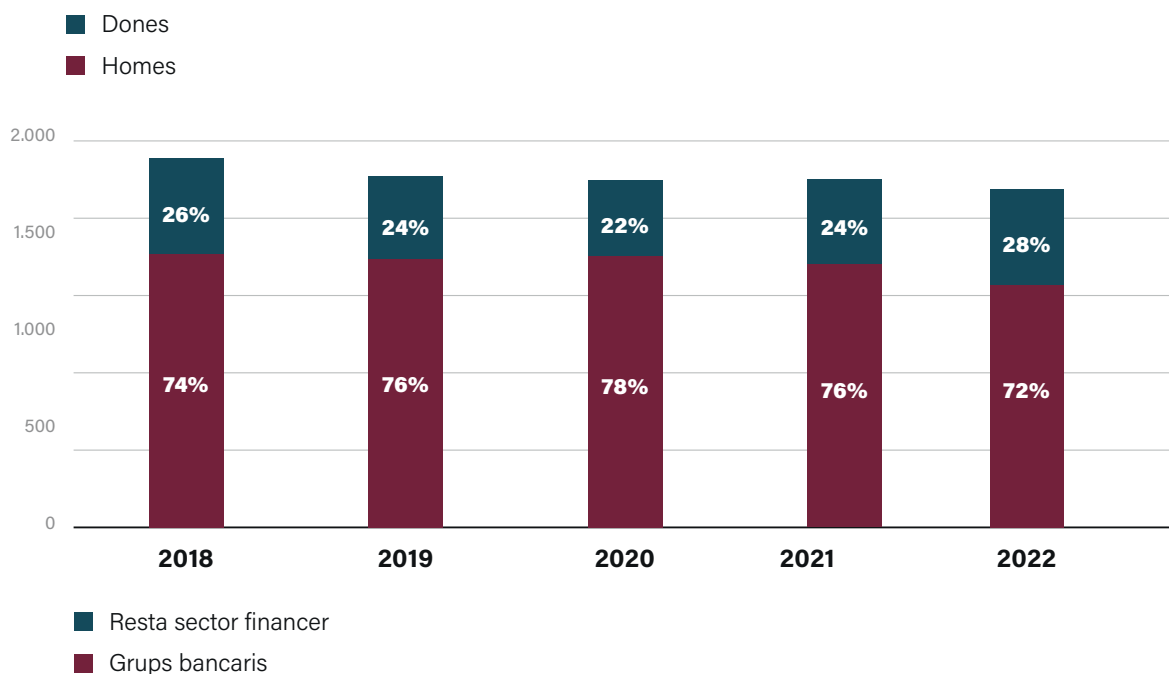
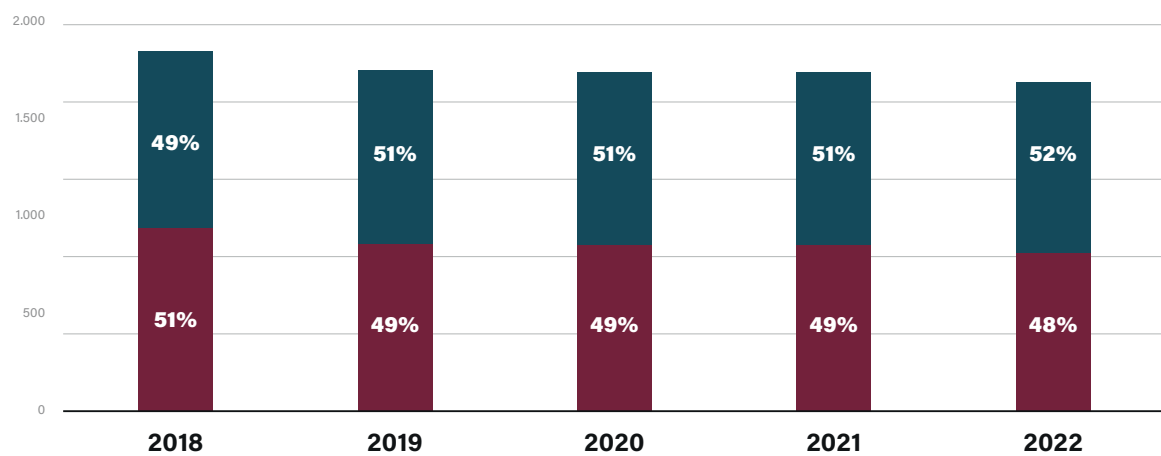
• Té un efecte multiplicador en els llocs de treball

Davant del 4,5% de llocs de treball generats de manera directa, s'estima que el sector financer a Andorra genera un total de 3.260 llocs de treball (directes i indirectes), la qual cosa representa el 7,8% del total dels llocs de treball a Andorra. La base d'això és l'efecte multiplicador estimat del 0,9 sobre la resta dels sectors de l'economia del país*.

* Per cada 10 llocs de treball que es generen al sector financer, s'estima que es creen 9 llocs de treball a la resta de l'economia, per efectes indirectes i induïts.

Evolució de llocs de treball al sector financer

Font: Departament d'Estadística del Govern d'Andorra i dades aportades per les entitats bancàries.

4 | Impulsor de la transformació digital al país

La digitalització i la tecnologia han esdevingut factors fonamentals en l'evolució del sector bancari. Des dels serveis bancaris en línia fins a les aplicacions mòbils i altres avenços tecnològics, aquestes innovacions no només milloren l'accessibilitat als serveis financers, sinó que també optimitzen els processos interns, augmentant l'eficiència i la velocitat de les transaccions. La integració de solucions tecnològiques avançades permet als bancs adaptar-se ràpidament als canvis del mercat i oferir serveis més competitius i centrats en el client.

• Inversió

El sector destina al voltant d'un 6% dels seus beneficis a impulsar la transformació digital.

• Facilitats de pagament

1.500 milions d'euros en transaccions amb TPV

- Un 10% correspon a TPVs virtuals, fet que confirma un camí cap al comerç online i a distància des d'Andorra.

Transaccions internacionals i targetes

- El nombre de transaccions internacionals ha crescut en els últims anys fins a situar-se en prop de 34 milions d'operacions per valor de més de 1.500 milions d'euros.

• Servei a la clientela

Creixement dels usuaris i usuàries d'aplicacions mòbils

- El nombre d'usuaris i usuàries d'aplicacions mòbils va créixer fins a situar-se en un 24% el 2022, amb un creixement del 65% el 2022 respecte a l'any anterior.

**Creixement del
65%
dels usuaris digitals
durant l'exercici 2022.**

5 | Aportació a les finances de l'Estat

Les tres entitats bancàries generen ingressos fiscals rellevants per al sector públic. Els impostos recaptats pel Govern i els Comuns representen al voltant del 2% del PIB d'Andorra, fet que demostra la contribució recurrent i continuada del sector a l'administració pública.

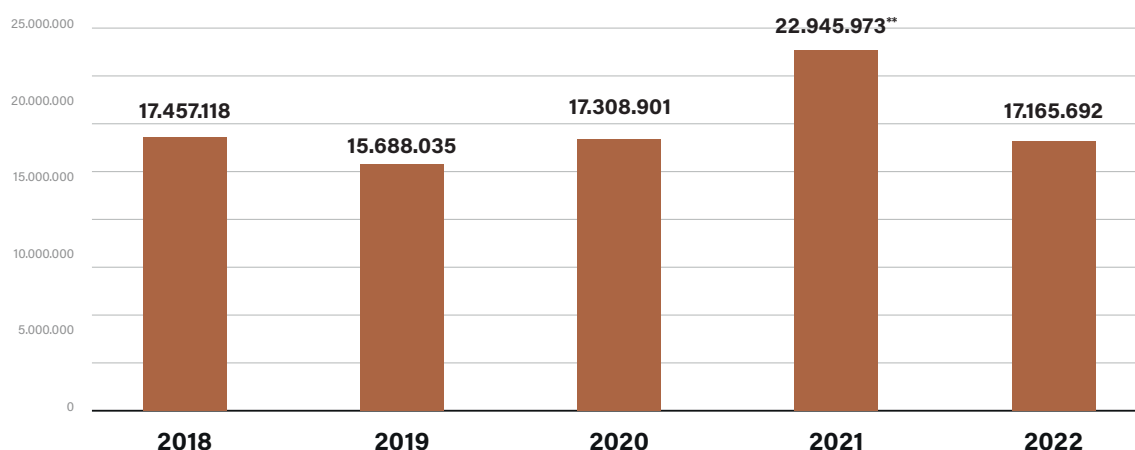
• Impostos directes pagats pels grups bancaris

Els impostos directes pagats per les entitats constituents dels grups bancaris han ascendit a 90.565.719 euros durant els últims 5 anys.

La mitjana de l'aportació als impostos directes pels grups bancaris al total d'impostos directes recaptats pel Govern se situa en un 17,8% de mitjana per als últims 5 anys.

Impostos directes pagats pels grups bancaris

(euros)*

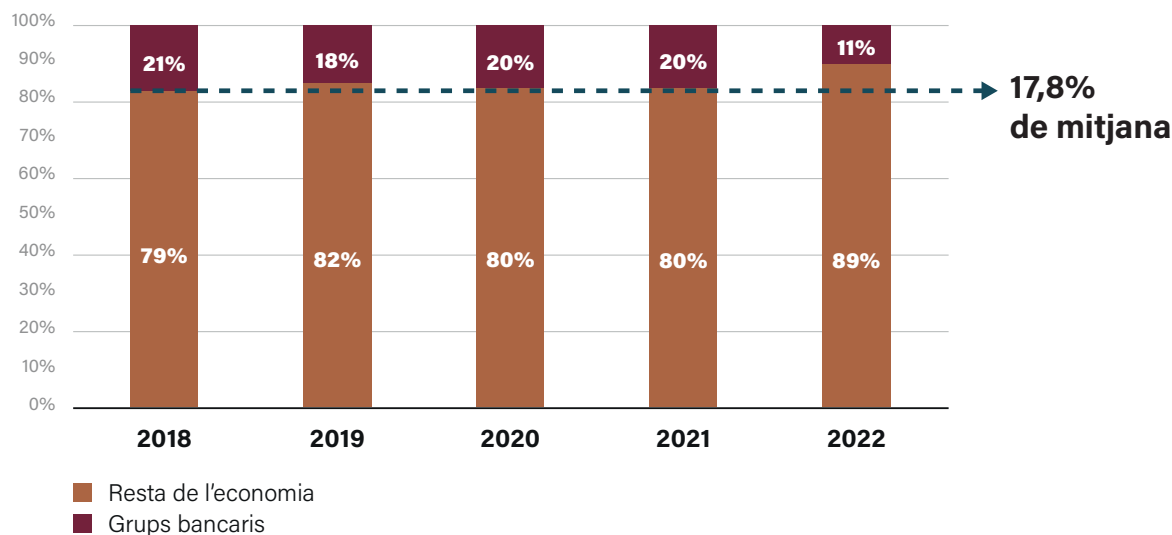

* Les dades inclouen impostos directes tant per part de persones físiques com jurídiques.

** Increment per efecte del procés de consolidació bancària portada a terme el 2021.

Aportació dels grups bancaris al total d'impostos directes

(%)

Font: dades aportades per les entitats bancàries i el Departament d'Estadística del Govern d'Andorra.

6 | Impacte del sector en la creació de riquesa (VAB / PIB)

L'aportació al VAB per part del sector financer ha mostrat una tendència creixent durant els últims 5 anys analitzats.

• VAB aportat pel sector financer

Malgrat la caiguda del 2020 provocada per la COVID-19, el VAB del sector financer ha mantingut una **tendència creixent en el període 2018-2021 amb un CAGR del 23%**, consolidant-se com el **tercer sector privat que més VAB directe** aporta a l'economia, amb un 13,8%.

El VAB mitjà per persona treballadora del sector financer és **3 vegades superior al de la resta de l'economia**. En el període 2018-2021 ha mantingut una tendència creixent, passant d'un 246% a un 299% respecte al VAB mitjà per persona treballadora de l'economia, **amb un CAGR del 31%**.

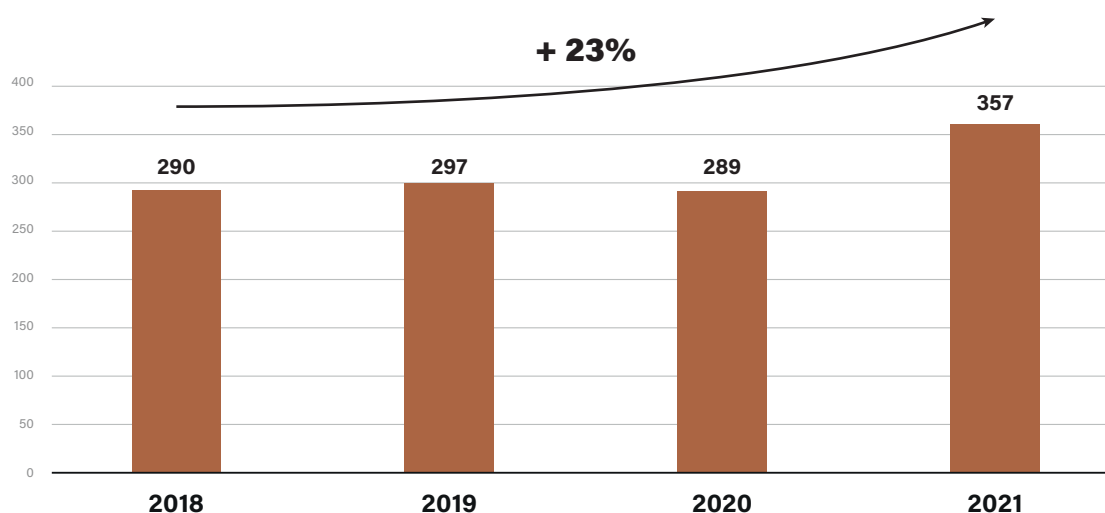
• L'efecte indirecte del sector financer en el VAB d'Andorra: l'efecte multiplicador en VAB

S'estima que el sector financer a Andorra genera **un VAB total (directe i indirecte) estimat de 464 M€**, el qual representaria el **19% del VAB total davant del 13,8% generat de manera directa**. Això té la seva base en l'efecte multiplicador estimat del 0,3* sobre la resta de sectors de l'economia del país.

* Per cada 1 € de VAB generat pel sector financer, s'estima que es generen 0,3 € de VAB a la resta de sectors de l'economia andorrana, gràcies a les compres que el sector financer fa a la resta de sectors.

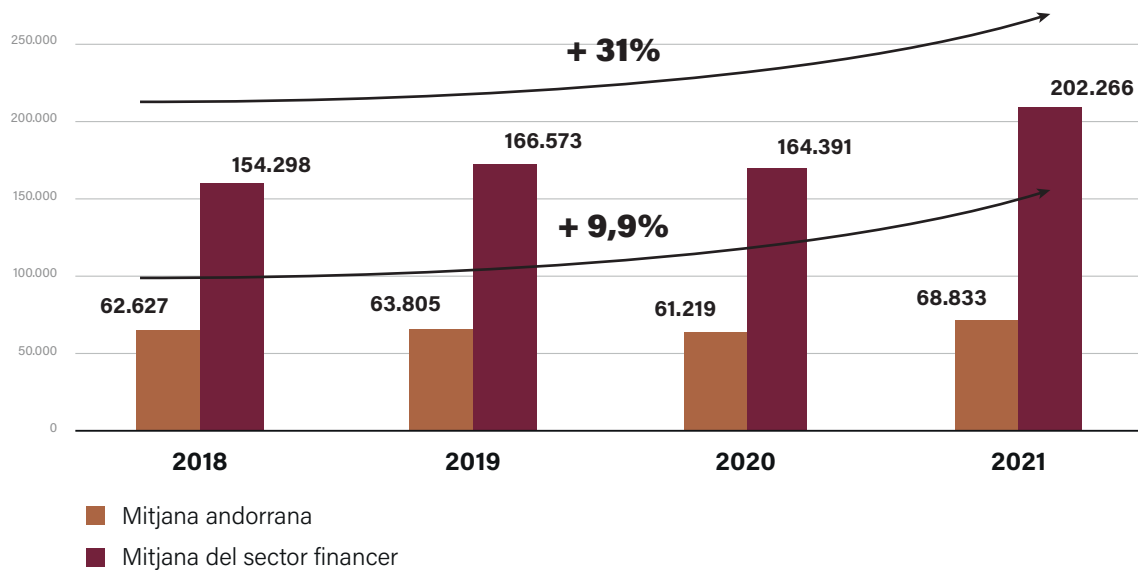
Evolució del VAB al sector financer

(milions d'euros)

Evolució del VAB mitjà per persona treballadora

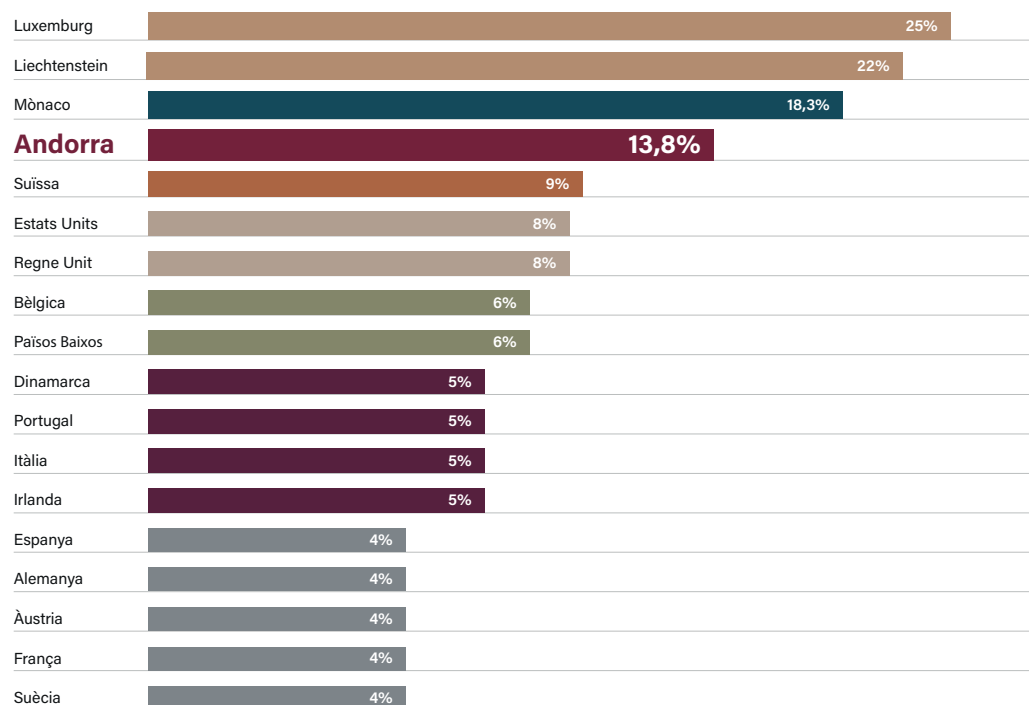
(euros per persona treballadora)

Font: Departament d'Estadística del Govern d'Andorra.

El sector financer a Andorra té un pes important a l'economia amb un 13,8 % d'aportació al VAB, igual que d'altres països com Luxemburg, Liechtenstein, Mònaco o Suïssa.

Pes del **VAB directe aportat pel sector financer andorrà** a l'economia comparat amb el d'altres països:

Font: OCDE, IMMSEE i altres fonts públiques.

7 | Metodologia i assumpcions

• Fonts d'informació

A l'efecte de l'elaboració d'aquest informe, s'ha emprat informació procedent de:

- El Departament d'Estadística del Govern d'Andorra.
- L'Associació de Bancs Andorrans.
- Les pròpies entitats bancàries: Andbank, MoraBanc i Creand.
- Taules *input-output* de Suïssa i Luxemburg.
- Múltiples webs públiques esmentades explícitament, com ara la de l'OCDE.

• Perímetre de la informació utilitzada

A l'efecte del "Resum" s'ha tingut en compte, tret que s'expliciti una altra cosa, la totalitat del sector financer a Andorra, en haver-se extret les dades en la seva majoria dels comptes públics i del Departament d'Estadística del Govern d'Andorra.

• Estimació d'impacte indirecte i induït mitjançant extrapolació

El sector financer andorrà genera llocs de treball així com Valor Afegit Brut amb caràcter indirecte i induït en la resta de sectors del país. En no publicar-se taules *input-output* per part del Govern d'Andorra, l'estimació dels efectes multiplicadors s'ha realitzat per extrapolació entre les dades publicades per Luxemburg³ i Suïssa⁴ així com en diversos informes⁵.

Per a les extrapolacions s'ha tingut en compte tant el pes relatiu del sector financer com la grandària absoluta del mateix en els tres països.

• Impacte indirecte

Per impacte indirecte s'entén, a l'efecte d'aquest informe, la producció i els llocs de treball generats als sectors beneficiats de les inversions i de la despesa duta a terme pel sector financer.

• Impact induït

Per impacte induït s'entén, a l'efecte d'aquest informe, l'impacte que genera en d'altres sectors de l'economia el consum de béns i serveis que realitzen els empleats del sector financer.

3. Taules *input-output* Luxemburg.

4. Taules *input-output* Suïssa.

5. KPMG Private Banking Survey (KPMG); *The state of the financial sector in Luxembourg* (Luxembourg for Finance - Deloitte); i *Economic impact of the Swiss Financial Sector* (SBA - SIA - BAC).

• Consideracions prèvies en l'estimació del VAB directe i indirecte aportat pel sector financer

El sector financer és el quart sector que més valor agregat aporta a l'economia andorrana, amb un 13,8% del total, la qual cosa genera dependències econòmiques amb la resta de sectors a causa de les compres que el sector financer fa a la resta de sectors.

En el cas de Suïssa, el sector financer, conjuntament amb el d'assegurances, representa el segon sector que més aporta al VAB, amb el 9%. Al país alpi existeix un cert equilibri entre els sectors, ja que són diversos els que posseeixen un pes pròxim al del sector financer, com ara el farmacèutic, manufacturer, educació o sanitari. El multiplicador del VAB indirecte del sector financer a Suïssa s'estima en aproximadament un 0,4, d'acord amb les taules *input-output* del 2017 publicades el 2022 per SFSO. Aquesta xifra coincideix amb l'obtinguda als informes citats anteriorment.

A Luxemburg, el sector financer és el primer sector que més VAB aporta i representa el 25%. En el cas de Luxemburg, l'aportació del sector financer al VAB triplica la del segon sector (activitats immobiliàries), així com la del tercer (comerç) i quart (serveis professionals-científics-tècnics). El multiplicador del VAB indirecte del sector financer a Luxemburg s'estima en aproximadament un 0,2, d'acord amb les taules *input-output* del 2019.

• Assumpcions en l'estimació del VAB directe i indirecte aportat pel sector financer

L'impacte indirecte en termes percentuals de VAB d'un sector és inversament proporcional al pes total del sector en l'economia i al nivell de diversificació d'aquesta economia. Sectors amb aportacions directes menors tendeixen a generar impactes indirectes proporcionalment més elevats que aquells amb aportacions directes elevades (vegeu el sector del "transportation and storage services" a Luxemburg). Sectors amb un elevat grau de concentració a nivell de l'economia tendeixen a generar impactes indirectes proporcionalment menors en concentrar una part elevada dels impactes al propi sector (vegeu "financial and assurance services" a Luxemburg).

Considerem raonable entendre que **l'efecte multiplicador del sector financer sobre el VAB d'Andorra se situï en 0,3**.

	VAB directe	% VAB directe	Multiplicador indirecte	VAB total estimat	% VAB total estimat (directe i indirecte)
VAB sector financer	357 M€	13,8%	0,3	464,1 M€	19%

• Consideracions prèvies en l'estimació dels llocs de treball directes i indirectes generats pel sector financer

El sector financer, amb una aportació directa al VAB del 13,8%, genera un 4,5% del total dels llocs de treball de l'economia andorrana, amb 1.716 persones treballadores el 2022. El salari mitjà brut va ascendir a 5.064 €, un 208% superior a la mitjana observada al total de l'economia el 2022. Mentre que el sector financer únicament dona llocs de treball al 4,5% de les persones treballadores de l'economia andorrana, ha aportat un 10% del salari mitjà total dels últims 5 anys a Andorra.

Mentre que en el cas de l'efecte multiplicador del VAB no s'han tingut en compte els efectes induïts, en el cas de l'estimació de l'efecte multiplicador del sector financer sobre els llocs de treball d'Andorra sí s'ha tingut en compte aquests efectes induïts, a causa de l'alta capacitat adquisitiva dels seus treballadors.

En el cas de Suïssa, el sector financer, amb una aportació directa al VAB del 9%, genera un 5,5% del total dels llocs de treball de la seva economia. El multiplicador de l'ocupació indirecta del sector financer a Suïssa s'estima en un 0,83⁶.

A Luxemburg, el sector financer, amb una aportació directa al VAB del 25%, genera un 14% del total de les ocupacions de la seva economia. El multiplicador de l'ocupació indirecta del sector financer a Luxemburg s'estima en un 1,01⁷.

•Assumpcions en l'estimació dels llocs de treball directes i indirectes generats pel sector financer

L'impacte indirecte en termes percentuals de llocs de treball d'un sector sembla ser directament proporcional al pes directe del sector als llocs de treball. Sectors amb aportacions directes superiors tendeixen a generar impactes indirectes proporcionalment més elevats que aquells amb aportacions directes menors.

Atès que a Andorra el percentatge dels llocs de treball directes és similar al de Suïssa, però el pes del sector en l'economia és significativament superior, considerem raonable entendre que **l'efecte multiplicador del sector financer sobre l'ocupació d'Andorra se situï en 0,9**.

	Llocs de treball directes	% Llocs de treball directes	Multiplicador indirecte	Llocs de treball totals	% Llocs de treball país (directes i indirectes)
Llocs de treball generats pel sector financer (2022)	1.716	4,5%	0,9	3.260	7,8%

6. Economic impact of the Swiss Financial Sector (SBA – SIA – BAC).
7. The state of the financial sector in Luxembourg (Luxembourg for Finance - Deloitte).

Andorran Banking
Associació de Bancs Andorrans

www.andorranbanking.ad